

Orun Ndi-Ozi Ahun Pu-ichen

Jesu A Lashi Elu-igwee Id'anya Ndi E Sọn N'ẹ

¹ Tiofilosi-o, ime ẹkukwo nke ibuzo, m de ihien ile Jesu run le ihien ile o kuzi—gha ogen o gi bidon orun a ² d'e ru uhuhin hu we weri e si elu-igwee, ogen o gi giguu iken Mmon-nso gwa Ndi-ozu hu pu-ichen o hopuha ihien we jenkọ d'e me.

³ Ogen o gi taguu afunfun, nwunhunguu, o hu a bia d'e kunrun ndi-ozu hu pu-ichen orogbo akp'ohin ogunna, e gi uzọ ri ichen-ichen a ghoşi we n'o ghaguo onwun lihi. Ogen hu o gi ri a bia, o hu a gwa we oku Ali-eze Osolobue. ⁴ O nwe ogen o gi bia k'o don a bia. Ebe ya le we ri e ri ihien-oriri, o no si we, "Aghakwole ni Jerusalem pu; ka cheri ni onye ahun Nedi m kwe nkwa n'o k'e zihę, hun m gwa onu oku e. ⁵ Jonu gi mirin me mirin-Chuku; kanı, o gini d'e me akp'ohin ole, we k'e gi Mmon-nso me unu mirin-Chuku."

Jesu E Si Elu-igwee

⁶ Ogen we gi zuzi, we no ju a, si, "Di-nwonni-enyi, ogenni ke y'e gi nwan gbafuha enyi ndi Izrelu eka ndi ri a kini enyi keni enyi kima enwen enyi?"

⁷ Jizosi no shari we, si, "Ele hun onu e gi marin ogen mobu mgbe Chuku-Nedi gi eka a tume.

⁸ Kama, unu jenkọ d'e nwonhen iken ogen Mmon-nso k'e gi biakwasiguu onu, onu a wuru ndi-osheri m ime Jerusalem le ime Judia ile le ime Sameria lezi ime uwa ile—d'e ru ebe uwa ru." ⁹ Ogen o gi kuguu ihienni, we hu e lee e, o no buli elu, orukpu

nọ kpumẹ ẹ, ahunzini w'a. ¹⁰ Ebe wẹ rikwo e lee enu-igwere moo k'ọ lako, ikennyẹ ẹbuo yi ewuru ochan tueni nọ nwonpuha idenmizi, turuyeni wẹ, ¹¹ si wẹ, “Ikennyẹ Galili, ki unu turuni ebeni e lee elu-igwere moo? Jesuni wẹ gha ebe onu ri wesi elu-igwee jenkọ d'e kinhen-azuun ke unu don hun a k'ọ nako enu-igwee.”

Onye Nokin Enya Judasi

¹² Ya umu-azuun Jesu nọ gha ugu hu w'a kpo Oliveti hun nokunme Jerusalem lakin Jerusalem. (Gha Oliveti d'e ru Jerusalem tehan ke ijen Uhuohin Izu-iken hun wu nkirishi maili ohu.) ¹³ Ogen wẹ gi banye obodo hu, wẹ nọ si mmughe hu ri ibe enu hun w'a nodi. Wẹ wu ndini: Pita, Jonu, Jemisi, Anduru; Filipu le Tamosi, Batolomi le Matiu, Jemisi nwa Alifiosi le Saimonu le Judasi nwa Jemisi. Saimonu te wu onye ohu ime ndi hun gi aka iken a nwan ni wẹ chufu ndi Rom ri a ki ali wẹ. ¹⁴ Ndinile hu e gi obi ohu e me ekpere, e we enwen wẹ che ime ẹ—uwe le ikpoho ndi ozo le Meri nne Jizosi lezikwo umune Jizos' ikennyẹ.

¹⁵ Ogen hu, Pita nọ lihi oto ime igunrun ndi kwerini; (ihiẹn rike madu ogun-isin gbakikome ebehu); ¹⁶ o nọ si, “Umune m, Ekukwo-nsọ jenkọ d'e mezuriri. O meguo nwan ebe Judasi ri nọke ke Mmon-nsọ don ku ghahani Defidi—Judasi hun duhe ndi nwunrun Jesu. ¹⁷ Make ni, o te wu onye ohu ime enyi; o te nwonzikwo ogbo ẹ ime orunni.” Ya ke Pita ku.

¹⁸ (Make ni, okennyẹ ahun wu Judasi gi eghe eje-ihien hu o me nonrin ani: o dan, gi isi zu ali, etintin ẹ nọ gbawa, aku-efo a nọ yofuha. ¹⁹ Ndi ile bi ime

Jerusalem nọ nụ ihienni, wẹ nọ gi asusu wẹ kpọ ali hụ, “Hakedama” ya wụ “Ogige edeke.”)

²⁰ Ya Pita nọ kusunme, si, “Makeni wẹ de ẹ ime Ekukwo Ebu-oma, si, ‘Wẹ la ulọ a tọ okpokoro, onye owule ebile ẹ; onye ozo ya weri okwa a.’

²¹ Ya wụ nwan ni onye ozo jenkọ d'e sọn ẹnyi wuru osheri. O k'a wuriri onye ohu ime ikennyẹ ndi hụ sọnni ẹnyi oge hụ ile Di-nwonn-ẹnyi wụ Jesu gi ri ime igunrun ẹnyi— ²² ghakwo ri oge Jonu gi ri e me mirin-Chuku d'e ru uhuhin wẹ gha ime igunrun ẹnyi weri Jesu si elu-igwee. Onye hụ siko d'e sọn ẹnyi a shia eri ni Jesu a ghaguo onwun lihi.”

²³ Ya wẹ nọ hopuha madu ebuo —Josefu le Matias. W'a kpọ Josefu Basabasi, a kpozikwo a Jostusu. ²⁴ Ya wẹ nọ me ekpere, si, “Di-nwonn-ẹnyi, iyu marin obi ihian ile; dodo, ghosi ẹnyi onye i hori ime madu ebuoni, ²⁵ keni o weri okwa le orun onye-ozu pu-ichen hun Judasi lato jenne ebenu furu n'e.” ²⁶ Wẹ nọ tu mkpo, o nọ hanrin Matias; wẹ nọ we ẹ cheni ndi-ozu pu-ichen mmanai hụ.

Isi Nke Ebuo

Mmon-nsọ A Bia Uhuohin Mmemme-Pentikosu*

¹ Oge o gi ru uhuhin Mmemme ahun w'a kpọ Pentikosu, ndi ile kwerini ri uzo ohu. ² Idenmizi,

* **Isi Nke Ebuo:** Pentikosu wụ mmemme ndi Ju e me ahua-ahua (Livitikosi 23.16). Gha uhuhin Jesu gi nwunhun d'e ru uhuhin o gi lashi elu-igwee wụ ihien nọke akp'ohin ogunna (1.3). Gha oge Jesu gi nwunhun d'e ru uhuhin Mmemme-Pentikosu wụ akp'ohin iri kwasi ogunna.

uzun no gha elu-igwee bia: uzunni noke oken ufere ri a kponi. O no jun ime ulo ebe we nodisonme ani. ³ Ya we no hun ihien risonme ke ire k'o puha, e nwun ke okun, nokwasisonme onye-onye ime we. ⁴ Mmon-nsọ no jun ime we ile, we no suma asusu ndi ozo ri ichen-ichen, noke ke Mmon-nsọ don ye we iken we gi e ku.

⁵ Ogen hu, ndi Ju hun a tu egun Osolobue, hun bisonme ali ile ri enu-uwa, ri ime Jerusalem. ⁶ Ogen we gi nu uzunni, igunrun ihian no gbakikome. O tu we enya, makeni onye-onye ime we hu a nu ke we ri a su asusu a. ⁷ O gba we nghari-nya oda-oda; we no si, "Ndinile ile ri e ku oku ele ndi Galili?" ⁸ Nani k'o don nwan me ni onye-onye ime enyi hu a nu ke we ri a su asusu ali we no mu a? ⁹ Ke ndi Patia ke ndi Media ke ndi Elamu; ke ndi bi Mesopotemia le Judia le Kapadosia le Pontusu le Eshia ¹⁰ le Frigia le Pamfilia le Ijptu le azuun Libia ndi hu nochime Sairin, le ndi obia gha Rom bia, ¹¹ (ke ndi Ju ke ndi gha ofufe ozo sonme ofufe ndi Ju); lezi ndi gha Kriti bia le ndi Arabu—enyi ile hu a nu ke we gi asusu enyi e ku oken orun a tu enya Osolobue runsonme." ¹² O tikenme we ile enya, gba we nghari-nya; we hu a ju ibe we, "Ki wu onwan?"

¹³ Kani ndi ozo hu a mu emu, a si, "E giguwe we manya ohun ragbu enwen we!"

*Ozi Pita Zi Ogen Mmon-nsọ Gi Biakwasiguu We
(Juelu 2.28-32; Ebu-oma 16.8-11; 110.1)*

¹⁴ Kani Pita le ndi-ozu pu-ichen mmanai ndi ozo no lihi oto, Pita no wesi olu elu gwa ndi hu gbazuni oku, si, "Ndi Ju ibe m le ndi ile bi Jerusalem, ni m kowa ni onu ihienri ri e meni; gonkenme ni m

ntin. ¹⁵ Manya ari a tu ndini ke onu don ri e ro, kaka—makeni okuloku itenei nke utuntun rihu a ku. ¹⁶ Mba, manya a ri a tu we. Kani, ihienri ri e meni wu ihien hu Osolobue gi Juelu onye-amuma ku, si,

¹⁷ ‘Osolobue si,
“Ogen ikpazuun,
m jenkō d'e hu Mmon-nsō m kpu ihian ile.
Umū unū ikennyē lē umū onu ikpoho
k'e bu amuma;
ikorobia onu k'a hun ohun;
ikennyē-oba unū k'a rō nrō.

¹⁸ Eghē, ogen hu,
m k'e hude Mmon-nsō m kpu ndi idibo m—
ke ikennyē ke ikpoho,
e bu we amuma.

¹⁹ M k'a ghosisonmezikwo ihien a tu enya elu-igwere,
ghosisonme ahima elu-ūwa—
ke edeke ke okun ke enwunrun.

²⁰ Enya-anwun jenkō d'a gba ishi,
ifon e nwunme edeke-edeke,
Uhuohin Di-nwōnni-enyi kebe ru—
oken uhuohin hu nwe ogho.

²¹ Ogen hu,
onye owule hun k'a kpoku efan Di-nwōnni-enyi
k'e nwon nzuopuha.” ’

²² Ndi Izrelu, gon ni m ntin! Osolobue wu onye hun zihē okennyē hu wu Jizos' onye Nazareti. O no gi e run orun-atumēnya lē ahunlele lē ihien ahima bu oda ebe onu ri, gi e ghosi unū ni 'ya zihē e. Unū lē enwen onu a maringuo ihien ndini ohunma-ohunma. ²³ Kani, nōke ke Osolobue hun marin ihien

k'e mē ihun dōn kwademe, wē nō wē ẹ che ẹka unu, ọnū nō wē ẹ ye ndi anī ndi ọzọ hūn marinlēni Osolobue—wē nō kpoma elu-obe, kpogbuni unu 'ya. ²⁴ Kani Osolobue nō gha ọnwun weli ẹ, gha iken ọnwun gbafuha a, makeni ọnwun asako ẹka kwondon ẹ. ²⁵ Makeni Defidi ku oku ẹ, si,

'M'a hūn Di-nwōnni-ẹnyi ogeṅ ile ebe ọ nọyeni m;

makeni ọ ri ẹka-nni m,
emehunmeko m.

²⁶ Ya haṅn obi gi a sūo m usūo;

ya haṅn m gi a bu ẹbu.

Ẹhū m enwēkodē nsongbu,

makeni m nwe olile-ẹnya.

²⁷ Makeni, y'a lako m to ime ili;

y'a niko Onye-nsọ i rehi.

²⁸ Y'e meguo m marin uzọ ndun;

i k'e mē m ghoghọ ebe i ri.'

²⁹ Umune m, o furu ni m gwapu onu ni nedi ẹnyi kani wu Defidi a nwunhugho, e li we ẹ—ili ẹ rikwo nwan ebeni d'e ru tanni. ³⁰ Kani, makeni ọ wu onye-amuma, makeni ọ maringuo ni Osolobue kwe ẹ nkwa, kun enwen ẹ, n'o jenkọ d'e tume nwa Defidi ohu eze n'o nodi ukpo ya le enwen ẹ wu Defidi, ³¹ Defidi hūn ihienni n'o d'e mē. Ọ nō ku ẹ ni Kraisti, Onye Hū Osolobue Tume, jenkọ d'a gha ọnwun lihi, ni anani w'a to ime ili leni ehū a eretoni ime ili. ³² Osolobue a ghaguo nwan ọnwun weli Jesuni: ẹnyi ile wu osheri. ³³ E wesiguo w'a onodi ogho ẹka-nni Osolobue; ọ nahanguo Chuku-Nedi Mmon-nsọ hū Nedi kwe nkwa a. Ọ nō nwan hupuha ihienni unu ri a hūn, a nu. ³⁴ Makeni Defidi le enwen ẹ aghani ọnwun lihi lashi elu-igwee, kani 'ya le enwen ẹ ku, si,

‘Di-nwonna-enyi si Di-nwonna-m,
 “Nodi ali aka-nni m,
³⁵ d’e ru
 mgbe m gigu ndi-inenren i
 mema ihien i gi a zoma uku.” ’

³⁶ Unu ndi Izrelu ile, marin ni nwan ohunma-
 ohunma ni Osolobue e meole Jesuni unu kpogbu elu
 obe wuru Nna le Onye-nzuopuha hu unu ri e lee
 enya a, hun wu Kraisti.”

Ndi Kwerini

³⁷ Ogen we gi nu ihieni, o gbu we mgbu obi
 oda-oda. We no si Pita le ndi-ozu pu-ichen ndi ozo,
 “Umune, kini ke enyi k’e me?” ³⁸ Pita no za we,
 si, “Onye owule ime onu ya roghari, keni we gi
 efan Jizos’ Kraisti me e mirin-Chuku, keni Osolobue
 gbaghari a njo, o k’e nwonhen oyiye hu wu Mmon-
 nso. ³⁹ Makeni unu ke Osolobue kwe nkwan n’o k’e
 zihie Mmon-nso—onu le umu unu le ndi ri ebe teni
 —onye owule Di-nwonna-enyi wu Osolobue enyi k’a
 kpori.”

⁴⁰ Pita no gwazi we ihien ndi ozo bu oda, gi e do
 we aka-ntin, a rjo we, si, “Zuopuha ni enwen onu
 ime agboni zinleni!” ⁴¹ We no me ndi ile nabanhan
 ozi e mirin-Chuku. Ihien noka madu ogun-iri kwasi
 nnu-esa† no banye ni we uhuhin hu. ⁴² Ndinu ile
 no bu enwen we che nkuzi ndi-ozu hu pu-ichen,
 imegbama ihien ile, iri Oriri-nso le ime ekpere.

Obibi Ndi Kwerini

⁴³ Egun-Osolobue hu a tu onye owule; Osolobue
 hu e gi ndi-ozu hu pu-ichen a runsomme orun-
 atumenya le ihien-nghosi bu oda. ⁴⁴ Ndi ile kwerini

† **Isi Nke Ebuo:**⁴¹ madu nnu-uku eto

hụ a nọgbama; o nwonzini onye weri e nị ihien o nwe wu nke 'ya sọ. ⁴⁵ W'e resomme ihien we nwon, e keyesomme onye owule k'o don nwe mkpa. ⁴⁶ We hu e gi obi ohu e zu ime Ulo-nsọ uhuhin-uhuhin; e ri Oriri-nsọ ulo-ulo; a shiapu efọ e gi ighoghọ e rigbama ihien-oriri iwe we, ⁴⁷ a ja Osolobue mma. Ihien we hu a sọ ihian ile. Uhuhin-uhuhin, Di-nwonna-enyi hu e bucheni we ndi hun o ri a zuofuha.

Isi Nke Eto

Pita A Zuọ Onye-nguro

¹ Uhuhin ohu, Pita le Jonu jenkọ Ulo-nsọ oge ekpere, ihien nọke okulokụ eto nke efinnai. ² O nwe okennyẹ ohu dan nguro kete w'a mul'a, hun w'e buhe ebegu. Uhuhin ile ke we gi e buto a onu-mgbon ri Ulo-nsọ hun w'a kpo "Onu-mgbon Ma mma," keni o hun uzọ a rịo ndi ri a banye ime Ulo-nsọ ihien. ³ Oge o gi hun Pita le Jonu ke we banyeko Ulo-nsọ, o nọ rịoma we ihien. ⁴ Pita nọ bu enya tuma a. (Eriira ke Jonu buzikwo enya tuma a.) Pita nọ si a, "Bu enya zinme enyi!" ⁵ Okennyẹ hu nọ bu enya tuma we, a tu enya n'o nwe ihien we k'e ye e. ⁶ Kani Pita nọ si a, "Enwon m egbo owule, kani, m jenkọ d'e ye i ihien m nwon: ghahani efan Jesu Kristi onye Nazareti lihi oto n'i jemma ijem!" ⁷ O nọ kwondon e eka-nni, weli e. Ozigbo, ukụ-alị a le olukụ a nọ kenren. ⁸ Okennyẹ hu nọ tusi elu, turu oto, jemma ijem. O nọ sọn we banye ime Ulo-nsọ, e jem ijem, a wusi elu, a ja Osolobue mma. ⁹ Ihian ile a hun a k'o ri e jenhunme, a ja Osolobue mma, ¹⁰ we

nọ lepụha a nị iya wụ onyẹ hụn te a nọdị anị Onụ-mgbon Ma-mma a riọ urịọ. Ihienni me n'ẹ nọ tu wẹ ẹnya, gba wẹ nghari-ẹnya.

Ozi Pita Zi Ime Ulo-nsọ

¹¹ Ebehu ọ nyankunma Pita le Jonu ime ebehu w'a kpọ Etu-ulo Solomonu, ihian ile nọ gbaha d'e fihunme wẹ make ni ihien ni meni tu wẹ ile ẹnya o da-oda. ¹² Ogen Pita gi hụn ihien ni, ọ nọ si ndi hu, “Ndi Izrelu, ki ihien ni ri a tuni unu ẹnya? Ki onu gbanị ẹni ilee nọkẹ si iken ẹni mọbu ezi-omume ẹni ke ẹni gi me okennyeni jenne ijen? ¹³ Osolobue Ebrahim le Aziki le Jekopu, Osolobue ndi nedi ẹni wẹ kanị, e yeguọ odibo ẹ wu Jizos' ogho—Jizosi, hụn unu we ye wẹ, hụn unu ju id'ẹnya Paleti—osun'a ni Paleti e te kuguọ n'ọ k'a hafu a. ¹⁴ Unu a ju Onye-nsọ hu, Onye ahun ri ochan—si wẹ hapu ni unu izighe. ¹⁵ Unu nọ gbu onye hụn e ye ndun, kanị Osolobue nọ gha onwun weli ẹ. Ẹnyi wu osheri ihien ni. ¹⁶ Make ni wẹ gi okukwe gi efan a don ẹnya, efan a e meguọ okennyeni kenren—okennyeni unu a hụn, okennyeni unu marin. Eghẹ, itukwasị Jesu obi ke okennyeni gi nwan dnhin idenya unu ile.

¹⁷ Umune m, a maringho m ni amarin hain unu gi me ihien ni—ke unu ke ndi-isi unu. ¹⁸ Kanị enina ke Osolobue gi nwan mezu ihien ndi ọ gha onu ndi-amuma ile ku mbu-mbu—ni Kraisti a, Onye-nzuopuha hu o tume, k'a ta afunfun. ¹⁹ Roghari ni nwan, unu e kinhen d'e kunrun Osolobue. Unu me ẹ, o jenko d'a fichanpu unu njo, ²⁰ keni ogen igba-ume ihien gi a ri mma hụn uzọ gha ebe Dinwonni-ẹni ri bia, o zihelikwo ni onu Kraisti, Onye Nzuopuha hu o tume ni unu, hụn wu Jizosi.

21 Kani, Jizosi k'a rigude elu-igwee d'e ru ogen Osolobue k'e gi donzichanrin ihien ile, noke ke Osolobue don ku mbu-mbu ghahani onu ndi-amuma a ri nsọ. 22 Mozizi si, 'Di-nwonna-enyi wu Osolobue onu jenkọ d'a gha ime ndi nke unu wepuha ni unu onye-amuma—k'o don wepuha m. Unu k'e gonrii ntin ihien ile onye-amuma hu k'a gwa onu. 23 Onye owule gileni ihien o ku don, e gbupu w'a ime ndi Izrelu.' 24 Ndi-amuma ndi ozọ ile e kughosi oku ihien ndini ri e me ogenni—ghakwori Samuelu d'e ru ndi amuma ndi ozọ ile sonne'e. 25 Unu ke ihien ndi-amuma ndi ahun ku ru nwan eka; unu ke Osolobue kwetoni nkwa o gi tume nkwerigbama hu o tume egbata 'ya le ndi nedi onu kani. O si Ebrahim nedi unu, 'Eka onye hu k'a gha ehụ i puha ke ndi ali ile ri elu-uwaa k'a gha nwe ngozi.' 26 Ogen Osolobue gi wepuha odibo e, o no bu uzọ zihę ni onu ya, n'o gozi unu—ghahani ime onye-onye ime onu gha ime njo a puha.”

Isi Nke Eto

E Wehe We Pita Le Jonu Ogwa Ndi-isi Nkikwama

1 Ogen Pita le Jonu gi ri a gwa ndi hu oku, ndi nchu-egan le onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsọ le ndi hu ime ndi itu-Sadusi no bia d'e kunrun we. 2 Ize hu e ze we oda-oda makeni ndi-ozii ahun puichen ri e gi ihien we ri a kuzi banyeni Jesu a gwa ndi ahun ni ndi nwunni jenkọ d'a gha onwun lihi. 3 We no nwunrun Pita le Jonu. Kani, makeni eki e gigo, we no bu we to ime unonangan d'e ru mgbe eki fon. 4 Kani ndi bu oda ime ndi nu oku hu kwere-ekweri; we no me ndi hun kwereini ihien

nọkẹ ikennyẹ ọgụn-iri kwasi nnu mmẹbuo, ya wu nnu uku isen.

⁵ Eki e fon, Ndi-isi Nkikwama ile: ke ndi-isi nchu-
 ejan ri a kini ke ndi-isi ke ndi nkuzi-Iwu no zu
 ime Jerusalem. ⁶ Anasi wu onye-isi nchu-ejan le
 Kayafasi le Jonu le Alezanda le ndi ozo hun wu
 ndi ikpun-ulo onye-isi nchu-ejan—ndini ile ri ndi
 zuni. ⁷ We no wefuha Pita le Jonu ihun we, juma
 we, si, “Elee iken mobu efan ke unu gi me ihienni?”
⁸ Ya Pita, hun Mmon-nsọ jun ime e no za we, si,
 “Ndi-ndu le Ndi-isi, ⁹ omeni orun ri mma we runni
 onye-nguro ke we ri a juni enyi utaa tanni, a ju ke
 nani k'o don dinhin, ¹⁰ marin ni nwan, onu le ndi
 Izrelu ile, ni efan Jesu Kristi onye Nazareti, hun
 unu kpogbu enu-obe, hun Osolobue ghaguu nwan
 onwun weli, ke ehụ okennyeni wuzo ihun onu gi
 kenren. ¹¹ Jesuni wu

‘Omuma hu’ unu ‘ndi ri a tun ulo ju’,

hun ‘wuruuu nwan omuma gi ulo.’

¹² O nwonni onye ozo nzuopuha ri ime e, makeni
 o nwonni efan ozo ri okpuru elu-igwee we ye ihian
 hun enyi k'e gi nwon nzuopuha kari efan Jesu.”

¹³ Ogen we gi hun ke Pita le Jonu gi ri e ku e
 kushi iken, bu a maringuo we ni we wu ndi mmaka
 jenleni ozunzun, o tu we enya; o no ban we enya ni
 we le Jesu a wiolo. ¹⁴ Kani ebe o me ni okennyẹ
 hu dinhinni turuyeni we ebegu, asazini we eka ku
 ihien owule hun w'e gi pa oku we. ¹⁵ Ya we no si
 Pita le Jonu ye ni we efe ekere. We no tugbama
 iroro, si, ¹⁶ “Kini ke enyi jenkọ d'e gi ndini me? O
 wegwo ihian ile bi Jerusalem enya ni ndini run orun
 a tu enya pu-ichen. Enyi a s'eka si n'o men. ¹⁷ Kani,

amamgbe okuni a kpọkarị ẹnina, nị ẹnyi dọ wẹ ẹka-ntin, sị wẹ agwazilẹ onyẹ ọwulẹ oku ẹfanni.”¹⁸ Ya wẹ nọ kpọbanhanzi wẹ, gbakẹnme wẹ mkpịnsin ẹka, sị wẹ ekuzilẹ oku ẹfan Jesu, w'e gizilẹ ẹfan a kuzi onyẹ ọwulẹ!¹⁹ Kanị Pita lẹ Jọnu nọ shiari wẹ, sị, “Omẹni ọ hughọ mma ẹnya Osolobue nị ẹnyi gọn ọnu ntin kari Osolobue, unu k'e ku;²⁰ kanị, ẹnyi lẹ enwẹn ẹnyi e kubehiko ihien ẹnyi hun lẹ ihien ẹnyi nu.”²¹ Ogen wẹ gi ronguzi Pita lẹ Jọnu egun, wẹ nọ hafu wẹ nị wẹ lama. Ahunzini wẹ ke w'a don ye wẹ afunfun, makeni ihian ile ri a ja Osolobue mma make ihien hu meni—²² makeni okennyeni wẹ gi orun-atumenyani zuo kari nwa ahua ogunnaị.

Ndị Kwerini A Rịo Osolobue N'o Wepu Wẹ Egun Ẹnya

²³ Ogen wẹ gi hatuguu wẹ, wẹ nọ laburu ndi itu-Kraisti ibe wẹ. Wẹ nọ gwa wẹ ihien ile ndi-isi nchuejan lẹ ndi-isi gwa wẹ.²⁴ Ogen wẹ gi nu ihienni, wẹ ile nọ gi obi ohu wesi olu wẹ enu, me ekpere, kpoku Osolobue, sị, “Di-nwonn-ẹnyi, Onyẹ ihien ile ri ẹka a, Onyẹ hun ke elu-igwee lẹ uwa lẹ ohimin lẹ ihien ile ri ime wẹ,²⁵ iyu gi Mmon-nsọ ku oku ghahani ọnu nedi ẹnyi kanị wu Defidi, hun wu odibo i*, sị, ‘Kinị ke ndi alị ndi ọzọ ri e buni olulu?’

Kinị ke ihian ri a tuni iroro na iwi?
²⁶ Ndị-nze uwa e konrinsonmeguo agha;
ndi ri a kinị e zugbamaguo

d'e bulumanị Di-nwonn-ẹnyi lẹ Kraisti a —
Onyẹ hun o tume.’

²⁷ Ezioku-ezioku, Herodu lẹ Pontus' Paileti lẹ ndi anị ndi ọzọ lẹ ndi Izrelu zugbama ime obodoni,

* **Isi Nke Ẹnọ:25** mọbu: nwa i

bulumanị odibo-nsọ ị wụ Jizọsị hun ị tume. ²⁸ Ihien ile wẹ mẹ danye k'i dọn chọ lẹ k'i dọn kwademe ẹ. ²⁹ Di-nwọnni-enyi, lee nwan egun wẹ rị e rọn ndi idibo i; dodo wepu ndi-idibo i egun enya, y'e yeni wẹ ẹka ku oku i; ³⁰ y'a tinfu ẹka zuo ndi emu rị a ku, runsonme orun ahima lẹ orun-atumenya ghahani ẹfan odibo-nsọ ị wụ Jesu.” ³¹ Ogen wẹ gi meguu ekpere, ebẹhu wẹ nọdị nọ mehunme, Mmọn-nsọ nọ jun ime wẹ ile, egun nọ pu wẹ enya; wẹ nọ kume oku Osolobue, e kushi ẹ iken.

Ndi Ile Kwerini Nwe Obi Ohu

³² Ndi ile kwerini hu e gi obi ohu e bi, e ro ihien ohu; o nwọnni onye weri ẹ ni ihien o nwọn wu nke 'ya sọ, kama, w'e weri ẹ ni ihien onye nwe wu nke wẹ ile. ³³ Ndi-ozii hu pu-ichen hu a kpa oken iken wẹ gi ghosichanrin ni Di-nwọnni-enyi wu Jesu a ghaguo onwun lihi nke-esi; Osolobue hu e yeni wẹ ẹka ohunma-ohunma. ³⁴ O nwọnni onye ihien a ko ime wẹ. Makeni, ndi nwọn ali mobu ulo hu e re ẹ, e wehe egbo wẹ re ẹ, ³⁵ e bu ẹ a to ni ndi-ozii ahun pu-ichen. Ndi-ozii ahun pu-ichen e keyesonme onye-onye ke mkpa a han.

³⁶ Erira ke Josefụ me. Josefụ wu onye ebon Livai lẹ onye ali Saiprosi. Ndi-ozii ahun pu-ichen tu ẹ “Banabasi” (ali ẹfanni wu, “Onye akasi obi”). Erira ³⁷ k'o dọn re ani a, wehe ni Ndi-ozii ahun pu-ichen egbo ẹ.

Isi Nke Isen

Ananayasi Lẹ Nwunye E Wụ Safaira

¹ Ya okennyẹ ohu ẹfan a wu Ananayasi lẹ nwunye ẹ w'a kpọ Safaira nozi re ali. ² O nọ bu mgbube egbo

ę to, weęę ni Ndi-ozı ahun pu-ıchen hun hodunı. Nwunye ę kweye n'ę me ihıenni o me. ³ Kanı Pita no sı, "Ananayası, kı Ekwensu nu n'i tu Mmon-nsotu, me i bu mgbube eghe i re alı hu to? ⁴ N'i d'e re ę, ele nke i ro? Ogen i gıde reguu a, eghe ę ele nke i? Nani k'i don ro eje-ihien no enina? Elekwọ ihian k'i tu ntunı, Osolobue k'i tu a!" ⁵ Ogen Ananayası gi nu ihıenni, o no dan, nwunhun. Oken egun no tuma ndı nu ihien meni. ⁶ Ikorobia no puha, kwama a, buru ę pu, d'e li.

⁷ Ihien no ke mgbahunme okuloku eto a ghafegu, nwunye ę no banhan, kanı o marin ihien meni. ⁸ Pita no ju a, sı, "Onu-eghoni ke yu le di i re alı hu?" O no sı, "Egheę, 'ya ro." ⁹ Ya Pita no sı a, "Kı hain unu gi kwerıgbama ni onu lele Mmon-nsotu Di-nwonni-enyi? Le'e, ikorobia li di i lala, e ruguode we onumuzo; we jenko d'e bupuzi i!" ¹⁰ O no dantoto ehı ukı Pita ozigbo, nwunhun. Ikorobia ndı ahun a banhan, a hun w'a n'ọ nwunhungu, we no buru ę pu d'e li ę nokunme di ę. ¹¹ Oken egun no tuma ndı uka Kraıstı ile le ndı ile nu ihien ndini meni.

Ndi-ozı Pu-ıchen A Zuo Ndi Bu Oda Emu Ri A Ku

¹² Ogen hu, Ndi-ozı ahun pu-ıchen hu a runsomme orun-atumenya le ahıma ıchen-ıchen hun ihian ile ri a hun. Ndi ile kwerini hu e gi obi ohu a no ebegu w'a kpọ Etu-ulo Solomonu e zu. ¹³ O nwonni onye kwerileni egun ni tu kporokporo banni we—bu ihian ile hu e ku oku we ohunma. ¹⁴ Kama, ndı bukenme oda hu e kweri ni Di-nwonni-enyi nke-esi, a banni we, ke ikennyę ke ikpoho. ¹⁵ We e bufuhade ndı emu ri a ku okp'uzo, e bu we a to elu ute le ihien ndı ozọ we gi e dine, keni onyinyon Pita hun uzọ

kunrunde ndi hu ime we o ghafekoni. ¹⁶ Igunrun ihian hu a gha obodo ndi nohunme Jerusalem a bia, e wehe ndi emu ri a ku le ndi eje-mmom ri e ye nsongbu. We ile hu a dihin.

E Kpokpo We Ndi-ozu Pu-ichen

¹⁷ Ya ke onye-isi nchu-egan no cho ke w'e me e, ya le ndi ile ri e son n'e (ya wu, ndi we ile gba ri itu ndi Sadusi)—we no gi eje enya-ufu ¹⁸ nwunrun ndi-ozu ahun pu-ichen tuye ime ngan ihian ile.

¹⁹ Kanj, ime uhinhin hu, mmom-ozu Di-nwonnienyi no kpopu uzọ ulo-ngan, dufuha we, si we, ²⁰ “Jenme ni d'e wuzo ime Ulo-nsọ; gwachanrin ni we oku ndun ohun ni.” ²¹ Anuguu we ihienni, eki e fon, we no banye Ulo-nsọ d'a kuzime.

Ogen onye-isi nchu-egan le ndi ya le we wi gi bia, we no kpopbama ndi ile e zu Ogwa Sahedrini—ya wu ndi ile ri Ndi-isi Nkikwama ani Izrelu. We no zi ihian jen unogangan d'e wehe Ndi-ozu hu pu-ichen. ²² Kanj, ogen ndi unakpa Ulo-nsọ hu we zijen gi ru ebegu, ahunni we ndi-ozu hu pu-ichen ime ulo-ngan, we no kinhen d'a gwa ndi-isi, si, ²³ “We kpojin ulo-ngan ohunma-ohunma; ndi nche turuhu onumuzo, kanj ogen enyi gi kpopu uzọ, o nwonni onye ri ime e.”

²⁴ Ogen onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsọ le Ndi-isi nchu-egan gi nu ihienni, o gba we nghari-enya, we hu a ju enwen we ihien ri e meni. ²⁵ Ya onye ohu no bia d'a gwa we, si, “Lee n'e, ndi hu unu buche ime unogangan turuhu ime Ulo-nsọ, a kuzi we!” ²⁶ Ya ke onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nsọ le ndi unakpa a no jenme d'e wehe we—kanj, egun ndi ri ebegu anini we gi eka-iken me e, amamgbe w'e gi omuma magbu we.

²⁷ A ghaguu we Ulo-nsọ wehe we, we nọ bu we tumẹ ihun ndi ri Ogwa Ndi-isi Nkikwama ahun. Ya Onye-isi nchu-egan nọ juma we utoa, ²⁸ si, “Enyi a gbaguọ ni unu mkpinsi-eka, si onu e gizile efan onyeni a kuzi? Kani unu a kuzigbamaguọ Jerusalem ile ihienni, a chozi ni onu bu edeke okennyeni che enyi isi.”

²⁹ Pita le Ndi-ozii ahun pu-ichen hoduni nọ shiri we, si, “Osolobue ke enyi jenkọ d'e humeni isi, ele ihian. ³⁰ Osolobue ndi nedi enyi kani weli Jesu hun unu gbu ghahani ihogbu e elu obe we gi osisi memẹ. ³¹ Osolobue e wesiguọ a nwan elu, bu e che eka-nni e, ebenu ogho ri, memẹ e Onye-ndu le Onye-nzuopuha, keni o ye ndi Izrelu oghere w'e gi roghari, keni o gbaghari we njo we. ³² Enyi wu ndi ri a shia eri ihien ndini, enyi le Mmon-nsọ hun Osolobue ye ndi e humen'e isi.”

³³ Ogen we gi nu ihien ndini, ize nọ zeme we oda-oda, we nọ cho ni we gbu we. ³⁴ Kani, onye ohu ime we, hun ri Itu-Farisi nọ lihi otọ: efan a wu Gamalielu; onye-nkuzi Iwu Mozizi k'ọ wu. Ihian ile a gbaye okennyeni. O nọ si we wefuguu ndi-ozii ahun pu-ichen ezi ekere.

³⁵ Ya o nọ si Ndi-isi Nkikwama ibe e, “Ikennyẹ Izrelu, lebankwo ni ihien onu cho ni unu me ikennyẹ ndini enya ohunma. ³⁶ Ogen mbu, onye ohu w'a kpo Tiodasi puha, si n'ọ wu oken-ihian, ihien nọ ke madu nnu nọ sonme e. Kani e gbu we e, ndi hu sonne e nọ gbayiya; ohun a guu. ³⁷ Onwan e meguu, onye w'a kpo 'Judasii onye Galili' nọ puha ogen hu we gi gun ihian, ndi bu oda nọ sonme e. E gbuzikwo w'a, ndi son n'e a gbayiya.

38 O me nke okuni ri nwan ali, ndunmodun m jenkò d'e ye unu wu onwan: la ni ndini to! Hatu ni we! Makeni, omeni ihien we bu obi mobu ihien we ri e me gha eka ihian bia, o k'a dan. 39 Kani, omeni o gha eka Osolobue bia, unu eri-eka kusì we; o ru e, onu e d'a lusonmede Osolobue ogun!”

Ya we no kweri ihien o ku.

40 A kpobanhan we ndi-ozì ahun pu-ichen, we no fian we mkpìnsin, gba we mkpìnsin-eka enya, si we kubehi oku efan Jesu; ya we no hatu we. 41 Ndi-ozì ahun pu-ichen no gha Ogwa Ndi-isi Nkikwama hu pu, a ghoghò ni Osolobue weri we ke ndi ru ogo inarin ifenren make Efan Jesu. 42 Uhuohin ile, ke ime Ulo-nsò ke ulo-ulo, we hu a kuzi, e zi ozi ni Jesu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, akusinì we kaka akp'ohu!

Isi Nke Isin

Ndi Eyemeka Esa

1 Ogen hu, ke ndi ri e son Kraisti gi ri e buwaye oda, ndi Ju hun a su Griki (ya wu ndi te ri ali ihian) no kpeme—ni ndi Ju hun a su Hibru (ya wu ndi ri ulo) ari e keye ikpoho we di we nwun ihien runi we we gha e ke ihien-oriri hu w'e ke uhuohin-uhuohin. 2 Ya ndi-ozì pu-ichen mmebuo hu no kpogbama ndi ile kwerini, si we, “O furuni ni enyi k'a nato ikuzi oku Osolobue d'e keme ihien-oriri. 3 Umune enyi, lehunme ni nwan enya ime igunrun unu, ni onu hofuha madu esa w'e ku oku we ohunma hun Mmon-nsò jun ime we a ki we, hun marin ihien ohunma-ohunma, ni enyi ye we orunni

— 4 ɛnyi lɛ enwɛn ɛnyi e bu enwɛn ɛnyi che ime ekpere lɛ ikuzi oku Osolobue.”

5 Okuni nɔ sɔɔ ndi ɔka ile usɔɔ; wɛ nɔ hɔpɔha okɛnyɛ ohu w'a kpɔ Stivin', hɔn nwɔn okukwe ɔda-ɔda, hɔn Mmɔn-nsɔ jun ime ɛ, a ki a; iya lɛ Filipu lɛ Prokorosɪ lɛ Nikano lɛ Timonu lɛ Pamenasi lɛ Nikolasi onye Antioku. (Nikolasi ele onye Ju, kani o te fe ofufe ndi Ju.) 6 Ya wɛ nɔ wɛpɔha ndini ihun Ndi-ozɪ ahun pu-ichen, Ndi-ozɪ ahun pu-ichen nɔ mɛ ni wɛ ekpere, bu ɛka kwasɪ wɛ.

7 Oku-Chuku hukwo a ghagbari, e ru ndi bu ɔda ɛka, ndi kwerini hu e buwaye ɔda ime Jerusalem; ndi nchu-ɛjan bu ɔda nɔ gb hutɔ sɔnmɛ Uzɔ Jesu.

A Nwunrun We Stivin'

8 Ogen hu, makeni ɛka Osolobue rikɛnmɛ ime okɛnyɛ hu w'a kpɔ Stivin', ɔ hu a run okɛn ɔrun-atumɛnya lɛ ihien-ahima hɔn ihian ile ri a hɔn. 9 Kani ndi hu ime ndi Ju, ndi ulɔ-ofufe w'a kpɔ “Ulo-ofufe ndi Ju wɛriguu enwɛn wɛ”, nɔ lihi, dɔnsɔnmɛ ɛ. Ndinɪ wu ndi Ju ghasɔnmɛ Sairini lɛ Alexandria lɛ ndi ghazi Azuun Silisia lɛ Eshia bia. 10 Kani a sani wɛ ɛka sɔn amamihien lɛ Mmɔn-nsɔ hɔn Stivin' gi e ku oku se. 11 Wɛ nɔ gha azuun zi ndi wɛ zi d'a si, “ɛnyi nu kɛ Stivin' ri e ku aru, e kuja oku Mozizi lɛ Osolobue.” 12 Wɛ nɔ kpasu ndi ali lɛ Ndi-isi lɛ ndi nkuzi-Iwu, wɛ nɔ jɛnburu Stivin', nwunrun a, wɛhɛ ɛ Ogwa Ndi-isi Nkikwama. 13 Wɛ nɔ kpɔpɔha ndi osheri-ntu, ndi osheri-ntu hu nɔ si, “Okɛnyɛni ara kujabehe oku ebeni ri nsɔ lɛ Iwu Mozizi. 14 ɛnyi a nuɔlɛ k'o si ni Jesu onye Nazaretini jenkɔ d'e tikpɔ ebeni, gb hutɔ ɔdinali ile Mozizi tumɛsɔnmɛni ɛnyi.” 15 Ndi hu ile ri ime

Ogwa hụ nọ bu ẹnya zime Stivin', wẹ nọ hụn a nị ihun ẹ nọ ke ihun mmọn-ozị.

Isi Nke Eṣa

Oku Stivin' Gwa Ndi-isi Nkikwama

¹ Onye-isi nchụ-ẹjan nọ jụ Stivin', si, “Ihiẹn ndini wẹ rị e ku wụ ezioku?”

² Stivin' nọ za, si, “Umune m lẹ ndi nedi ẹni, gọn nị m ntin! Osolobue hụn nwọn ogho me nedi ẹni kanị wụ Ebrahim hụn a ime alị Mesopotemia—nị Ebrahim d'e jẹn anị Haran d'e biri. ³ O nọ si a, ‘Latọ alị i lẹ ndi nke i, n'i si alị m jenkọ d'a ghoṣi i.’ ⁴ Ya k'ọ nọ la alị ndi Kal'di to, jẹn d'e biri anị Haran. Ogen nedi ẹ gi nwunhụn, Osolobue nọ zihẹ ẹ alini unu bi nwan— ⁵ bu o yen'ẹ alị owule ime ẹ—osun'a ama-ukụ ohu de. O kwe ẹ nkwa n'o jenkọ d'e ye 'ya lẹ umu a iya, bu o k'e mu nwa ogen hụ. ⁶ Osolobue nọ sizi a, ‘Umu i jenkọ d'a wụ itumunye ime alị ozọ; wẹ k'e gi wẹ henrin igbon, meja wẹ orogbo ahua nnu. ⁷ Kanị m k'e ye alị hụ gi wẹ henrin igbon afunfun. Omegu, umu i k'a fuha, bia d'e fe m ebeni’—‘ya ke Osolobue ku. ⁸ Osolobue nọ kwademe nkwerigbama, tume ẹ egbata ya lẹ Ebrahim. Ahima nkwerigbamanị wụ ikwa-ugun. Ebrahim a mu Aziki; nke akpu-uhuohin esato, o nọ kwa a ugun. Aziki nọ mu Jekopu, Jekopu nọ mu ndi nedi ẹni mmebuo hụ.”

⁹ “Umu Jekopu ndi ahun wụ ndi nedi ẹni nọ gi ẹnya-ufu re nwene wẹ wụ Josefu ye ndi w'e si Ijiptu. Kanị Osolobue nọ nọyen'ẹ; ¹⁰ o nọ zuopuha a ime nsongbu ẹ ile. O nọ m'e ni ihien ẹ suo Fero eze Ijiptu, yezikwo Josefu amamihien pu-ichen ogen o gi puha

ihun Fero, nke wu ni Fero no tumo e n'o ki ani Ijiptu le ezi-le-ulo Fero ile.

¹¹ Omeguu, oken unwan no nwan muma ime ali Ijiptu ile le Kenan' ile, oken afunfun no bidon, d'e ru ni ndi nedi enyi we ahunzini ihien-oriri. ¹² Ogen Jekopu nedi we gi nu ni ihien-oriri ri ali Ijiptu, o no zi ndi nedi enyi we jen d'e nonlwa ihien-oriri. Onwan wu nke ibuzo we jen Ijiptu. ¹³ Ogen umune e gi bia Ijiptu hun me e mgbe ebuo, Josefụ no nwan me we marin ni 'ya ro, Fero nozi marin ndi nke Josefụ. ¹⁴ Ya Josefụ no zi ozi si nedi e le ebon we ile bia ali Ijiptu. We ile biani wu madu isen aria ogun-eno. ¹⁵ Jekopu no nwan jenne ani Ijiptu. Omeguu, o no nwunto ebeku, ke ya ke ndi nedi enyi we kani. ¹⁶ We no bukin we ile obodo Shekem, li we ye ime ili hu no ke okporo, hun ri Shekem, hun Ebrahim gi egbo nonnarin umu Hamo.”

¹⁷ “Ogen e rume hun Osolobue e gi mezu nkwa o kwe Ebrahim, ndi nke enyi no bakenme uba ime ali Ijiptu. ¹⁸ Omeguu, Fero ozo hun marinleni Josefụ no kima Ijiptu. ¹⁹ Ezeni wu hun gi aghigho son ndi nke enyi, mejama ndi nedi enyi we oda-oda, gi eka-iken me we lato umu we mu nke ohun, keni onwan gbu we. ²⁰ Ogenni ke we gi mu Mozizi. Mozizi ma mma, ihien e suo Osolobue. Ndi mun'a no gi nzuzue zun a iwe we ifon eto. ²¹ Ogen we gi nwan la a to, nwa-okpoho Fero no munrun a, zun a noke nwa-efo a. ²² We no kuzi Mozizi ihien ile ndi Ijiptu marin, o no wuru oken ihian—ke oku-onu ke orun.”

²³ “Ogen o gi ri nwa ahua ogunnai, o no ban a obi n'o jen d'a hun ndi nke we wu ndi Izrelu. ²⁴ O hun ke onye Ijiptu ri e meja onye ohu ime we, o no no

onye wẹ rị e meja ye azuun, meḡwarin'a, gbu onye Ijiptu hu rị e mejan'a. ²⁵ O te ro ni umune e k'a ghotani Osolobue rị e gi e a zuopuha wẹ, kanị aghotanị wẹ. ²⁶ Eki e fon, Mozizi nọ hun ndi Izrelu ebuo ke wẹ rị a lu ogun. O cho n'o gbọn wẹ: o nọ si, 'Ikennyẹ, onu wu umune, ki unu rị a runi enwen onu ehu?' ²⁷ Kanị hun cho oku nọ kwan a ye usuo, si, 'Onye tume i n'i kima enyi, a hannị enyi enen?' ²⁸ I cho n'i gbu m k'i don gbu onye Ijiptu ahun unyanhun?' ²⁹ Ogen Mozizi gi nu ihienni, o nọ gbasi Midiani d'e biri ebẹhu rike abiamabia, nọ ebẹhu mu ikennyẹ ebuo."

³⁰ "Ogen ahua ogunnaị gi ghafegu, mmon-ozii nọ bia d'e kunrun e ime atụ hun nokunme Ugu Sainai; ime okun rị e nwun ime aku-ofia ke mmon-ozii ahun gha gwa a oku. ³¹ Ogen Mozizi gi hun ihienni, o tu a enya, o nokunme e n'o legha a ohunma, ya o nọ nu olu Di-nwonna-enyi k'o gha ebẹhu si a, ³² 'Mme wu Osolobue ndi nedi i—Osolobue Ebrahim le Aziki le Jekopu.' Ehu nọ mama Mozizi nni, egun anin'a lee enya. ³³ Di-nwonna-enyi nọ si a, 'Gbupu akp'uku i, makeni ali i turu rị nsọ. ³⁴ A hunchanringuo m eje-afunfun ndi nke m rị a ta ime Ijiptu; a nuole m uden wẹ rị a sun; a biaole m nwan d'a zuopuha wẹ. Bia nwan ni m zijen i Ijiptu.' "

³⁵ "Mozizi nwen wẹ ju aju; onye nwen wẹ si, 'Onye tume i n'i kima enyi, a hannị enyi enen?', iya ke Osolobue zi nwan d'a wuru onye-okiki le onye-nzuopuha. O zi e ghahani mmon-ozii hu o hun ime aku-ofia hu. ³⁶ Mozizi nọ gha ali Ijiptu dufuha wẹ—runko orun-atumenya le ihien-ahima ime ani Ijiptu le Ohimin ufie le ime atụ, orogbo ahua ogunnaị. ³⁷ Mozizini wu hun si umu Izrelu, 'Osolobue k'a

gha ime ndi nke unu wepuha ni onu onye-amuma k'o don wepuha m.' ³⁸ Mozizini wu onye hu ya le Igunrun ndi nke Osolobue ahun ri ime atu ogen ahun, iya le ndi nedi enyi we le mmon-ozu ahun gwa a oku elu Ugu Sainai; o no nahan Osolobue oku ri ndun o ye e ye enyi."

³⁹ "Kani ndi nedi enyi kani a ju n'e humekoni w'a isi; hun nke w'e gi me ihien o ku, a jude w'a; we no lakin ali Ijptu ime obi we. ⁴⁰ We no si Eronu, 'Meme ni enyi mmom ndi k'e duni enyi; makeni, enyi a marinzi ihien me Mozizini gha ali Ijptu dupuha enyi.' ⁴¹ Ogen hu ke we gi kpu nwa-efin, chuyen'e ejan; we no rime oriri, e gi ihien eka we meme a ghoghoh. ⁴² Ya ke Osolobue no gbakito we azuun, ha we ye ni we fema ihien ndi ri igwere. Ya ke ndi-amuma de ebahun we no de, si, 'Euu, ikpun-ulo Izrelu!

Mme ke unu gbusonmedeni anu ndi ahun,
 chuyesonmeni ejan ndi ahun
 ime atu
 orogbo ahua ogunna ra?

⁴³ Bu unu e buru unommon Moleki
 le kokise mmom onu wu Refani,
 mmom ndi unu kpu
 ni unu hun uzo e fe we;

m k'e gi ifiri e chu onu shikworu Babilonu*.' "

⁴⁴ "Ogen ahun we gi ri a ghahunme ime atu hu, ndi nedi enyi bu Odu Ashia-eri hu hun a ghosi ni we le Osolobue ri. We run a ke Osolobue don gwa Mozizi, ogen Osolobue gi si a run a no ri ke hun o ghosi a. ⁴⁵ Odu hu e ru eka ndi nedi enyi hun

* **Isi Nke Eṣa:43** M k'a chu unu ghafekworu Babilonu.

rị oḡen Joshua gi wu onye-ndu, we no bubanhan a ime ali hu Osolobue kwe nkwa. Ohun me oḡen we gi banhan d'a nafu ndi ali ndi hu Osolobue chupu ni we ani. O no nodi ebefu d'e ru oḡen Defidi. ⁴⁶ Defidi nwon ewere ebe Osolobue ri; o me ekpere, rio Osolobue no ni a tun ni 'ya wu Osolobue Jekopu ebe obibi. ⁴⁷ Kanị Solomonu wu onye tun ni Osolobue ulo hu.

⁴⁸ Kanị Onye Hu Kachanrini ara bi ulo we gi eka tun—iya ke onye-amuma gi si,

⁴⁹ 'Osolobue si,

“Elu-igwee wu ukpo m;

uwa wu ihien m'a zoma uku.

Elee udi ulo k'i k'a tun ni m,

elebe ke m'a no zu iken?

⁵⁰ Ele mme mememehien ndini ile?” ’

⁵¹ Unu ndi isi-iken, hun kwaleni ugun—ke ime obi ke ntin! Onu e gbondon Mmon-nsọ oḡen ile rike ndi nedi unu don me! ⁵² Elee onye-amuma ke ndi nedi unu kanị kpokpoleni? Uwe gbu ndi hun ku oku obibia Onye Ahun Ri Ochan wu Kraisti, unu e henriguo nwan ndi ren'e le ndi gbun'e; ⁵³ ndi nwehen Iwu Osolobue ye ndi mmon-ozii bia, kanị unu emen'e!”

E Gi We Omuma Magbu Stivin'

⁵⁴ Oḡen we gi nu ihienni Stivin' ri e ku, oken onuma no bia we, nkesini we node ta n'a eka eze†.

⁵⁵ Kanị, nke Stivin, Mmon-nsọ jun ime e, a ki a; o no lee enya enu-igwee, hun ogho Osolobue, hunzi Jesu k'o turu eka-nni Osolobue. ⁵⁶ O no si, “Lee ni!

† **Isi Nke Eṣa:54** Griki: tan'a nkwenren-eze

M ri a hun elu-igwee k'o kpupu: m rizi a hun Nwa nke Ihian ebe o turu aka-nni Osolobue!”

⁵⁷ Kani, we no gi aka kikin ntin, do oro ye onu, zunburu e. ⁵⁸ We no gha ime obodo dokpunpuha a; ya we no nwan mama a omuma—ogon ndi osheri hu wehen'e gi gbupusonmeguu ekwa we, yoto we uku okorobia ohu efan a wu Solu n'o lepu enya. ⁵⁹ Ogon we gi ri a ma Stivin' omuma, o no me ekpere, si, “Di-nwonna-enyi wu Jesu, nabanhan mmon m!” ⁶⁰ Ya o no gbu osekp, wesi olu elu, yi, “Di-nwonna-enyi, agunkwole njoni yeni we!” O kuguu onwan, o no nwunhun.

Isi Nke Esato

Solu E Kpokpo Ndi Uka

¹ Solu hu ebeku ogon we gi ri a magbu Stivin', e ye we ndu we gbu e.

Gha uhuhin hu jenne, we no kpokpome ndi uka ri Jerusalem oda-oda. We ile no gbayiya, gbashisonme egerere Judia le Sameria—wezuka ndi-ozu hu pu-ichen. ² Ikennyere ndi a tu egun Osolobue no bia d'e buru ozun Stivin' d'e li; we no kwan ekwan ohunma-ohunma ni Stivin' a nwunhun. ³ Kani Solu hu a sukpo uka-Jesu, a gha ulo-ulo a dokpunpuha ikennyere le ikpoho kwere ni Jesu, e we we e che ulo-ngan.

Uka E Bidon Ime Ali Sameria

⁴ Ogon hu, ndi hun gbayiani hu e zi ozioma ebe owule we ru. ⁵ Filipu no jen Isi obodo Sameria, gwa we banyeni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume. ⁶ Ogon igunrun ndi risonme ebeku gi nu ihien Filipu ri e ku, hunzi orun-atumenya o ri a run, we

nọ gọnkemę ę ntin, ⁷ makęni eje-mmọn rị ime ndi bu ọda hụ a pụhasonmę ime wę, yikọ oro; ndi ọrọ lę ndi nguro bu ọda hụ a dịnhin. ⁸ Okęn ighoghọ nọ rị ime obodo hụ.

Saiṃonu Hun Gi Eje-iken A Run

⁹ Ogęn ahun, o nwę okęnyę ohu rị ime obodo hụ; ęfan a wụ Saiṃonu. Onyeni e gi eje-iken e meşonmę ihien a tų ndi Sameria ile ęnya; ọ hụ a nyan isi n'ọ wụ okęn ihian. ¹⁰ Wę ile e gọnkemę ę ntin, gha onyę nta d'a pụ onyę uku, a si, “Okęnyęni ya gi Iken Osolobue ahun w'a kpọ ‘Okęn-iken.’ ” ¹¹ Wę e gọn ę ntin makęni o tekemękę o gi iken eje-mmọn e me ihien a tų ęnya. ¹² Kani, ogęn wę gi kweri ihien Filipu rị e ku ebe ọ rị e ku oku ozioma Ali-eze Osolobue lę ęfan Jizos' Kraisti, wę nọ me wę mirin-Chuku, kę ikęnyę kę ikpoho. ¹³ Saiṃonu nwęn nọ kwerizide; e meguu w'a mirin-Chuku, ọ nọ sonhunmemę Filipu; okęn ọrun-atumęnya lę ihien ahima ndi ọ rị a hun Filipu rị a run hụ a tų a ęnya ọda-ọda.

¹⁴ Ogęn Ndi-ozii hụ pụ-ichen hun rị Jerusalem gi nwan nų ni ndi Sameria a nabanhanọlę oku Osolobue, wę nọ zijęnni wę Pita lę Jonu. ¹⁵ Ogęn wę gi ru ebęhụ, wę nọ me ni ndi kwerini ekpere kęni wę nwọnhęn Mmọn-nsọ— ¹⁶ (makęni o ke nwę onyę Mmọn-nsọ biakwasị ime wę ile, wę gihụ ęfan Dinwọnni-ęnyi wụ Jizosị me wę mirin-Chuku.) ¹⁷ Ya Pita lę Jonu nọ bu ęka kwasị wę, wę nọ nwọnhęn Mmọn-nsọ.

¹⁸ Ogęn Saiṃonu gi hun ni Ndi-ozii hụ pụ-ichen buhụ ęka kwasị wę, e nwęhęn wę Mmọn-nsọ, ọ nọ węhę egbo n'o ye wę, ¹⁹ si, “Yezi ni mme nwęn

ikenni, keni m buhu eka kwasi ihian, o nwonhen Mmon-nsọ.”

²⁰ Pita nọ si a, “Iyọ lẹ egbo i na iwi! Makeni i ro n’i k’a saeka gi egbo nonrin oyiye Osolobue!

²¹ Y’a ri ime ihienni, o nwonzikwonị ihien runi i ime e, makeni obi i ezinrinni ebe Osolobue ri.

²² Rogharikwo nwan hun i gi me eje-ihienni, y’e me ekpere, riọ Di-nwonni-enyi; ikenkwo o gbaghari i hun i gi ro ironi. ²³ Makeni a hunole m ni eje enya-ufu gi i, ni njo kenzikwo i egbun.”

²⁴ Saimonu nọ si Pita lẹ Jonu, “Dodo ni, me ni ni m ekpere, riọ Di-nwonni-enyi, make ihienni unu ku gha e me m.”

²⁵ Ogen Pita lẹ Jonu gi shiagunị Di-nwonni-enyi eri, ziguu ozi Di-nwonni-enyi, we nọ lakin Jerusalem. Ke we lako, we hu e zisonme ozioma ime obodo mesonme ekere-ekere bu oda risonme ali Samera.

Filipu Lẹ Oken-Ihian Hu Gha Ali Etiopia Bia

²⁶ Ya mmon-ozii Di-nwonni-enyi nọ si Filipu, “Lih, gha azuun ndidan-mirin si uzọ hu gha Jerusalem si Gaza.” (Uzonị ri ime atu.) ²⁷ Ya o nọ lihi, jenne;

o nọ kunrun onye ali Etiopia hun nwe oken-okwa; oken-okporo ro—o lunị nwunye*.

Iya wu onye hun e donme egbo lẹ ihien ile okpoho wu eze ali Etiopia wu Kadesi nwe. O bia Jerusalem d’e fe ofufe. ²⁸ O lako nwan alako; o nodi ani ime ugbo-anyinyan a,

gunko Ekukwo onye-amuma wu Azaya. ²⁹ Mmon-nsọ nọ si Filipu, “Jen d’e kunrun ugbo-anyinyan hu.”

³⁰ Ya Filipu nọ gbakunrun ugbo-anyinyan hu; o nọ

³⁰ Ya Filipu nọ gbakunrun ugbo-anyinyan hu; o nọ

* **Isi Nke Esato:**²⁷ O nwe ikennyē ndi w’a wara, keni w’e fe ndi-nze ikpoho lẹ ndi ozọ.

nụ ke okennyẹ hụ rị a gụn Ekukwo onye-amuma wu Azaya. O no ju a, si, “I hụ nwan a ghotā ihien i rị a gụn?”

³¹ Okennyẹ hụ nọ za, si, “Nani ke m'e dọn saeka ghotā omēni o nwōnni onye kōwanị nị m'a?” O nọ rịọ Filipu n'o nyinhen d'e du ẹ nọdị ime ụgbọ-anyinyan hụ. ³² O rị a gụn ebēhụ Ekukwo-nsọ nọ si, “Wẹ nọ duru ẹ

nọkẹ atunrūn wẹ dushiko
ebe wẹ nọ e gbu atunrūn;

ọ gba wẹ nkintin

nọkẹ ke atunrūn wẹ rị a kọ ẹnẹnren
dọn a gba nkintin.

³³ Wẹ nọ kpari ẹ;

wẹ nọ ma a ikpe—

bụ o nwōnni ihien o mē.

Onye jenkọ d'e kuzi oku umu a,

ebe o mēni e wepuguo wẹ ndun a enu uwa?”

³⁴ Oken-okporo hụ nọ si Filipu, “Dodo, gwa m, onye ke onye-amumanị rị e ku oku ẹ? 'Ya lẹ enwēn ẹ ra onye ọzọ?’” ³⁵ Ya ke Filipu nọ gha ebēhụ ọ rị a gụn zi ẹ ozioma Jizosi. ³⁶ Ke wẹ jenkọ nwan, wẹ nọ hūn mirin, oken-okporo hụ nọ si, “Lee mirin ebeni! Kini k'a han m emele mirin-Chuku?” ³⁷ [Filipu nọ si a, “Omēni y'e gigho obi i ile kweri, wẹ k'a saeka mē i mirin-Chuku.” O nọ za, si, “E kwerigho m nị Jesu Kristi wu Nwa Osolobue.”]

³⁸ Ya ọ nọ si onye rị a nyann'a ụgbọ-anyinyan hụ kusị; 'ya lẹ Filipu nọ banye ime mirin, Filipu nọ mē ẹ mirin-Chuku. ³⁹ Ogen wẹ gi gha ime mirin puha, idenmizi, Mmon-nsọ Di-nwōnni-enyi nọ juru Filipu; oken-okporo hụ ahunzin'a, ya oken-okporo nọ ghoghoma, jēmme nke ẹ.

40 Nke Filipu, ebe o nozi hun enwen e wu obodo w'a kpọ Azotusu. O no jensonme, ziko ozioma ime obodo ile ri egberẹ hu d'e ru n'o puha Sizarĩa.

Isi Nke Itenei

*Kẹ Solu Dọn Gbehuto Sọnmẹ Uzo Jesu
(Orun Ndi-Ozi 22.6-16; 26.12-18)*

¹ Kanị Solu hukwo a ban mban, e ku n'o k'e gbuchanrin ndi ile e son Di-nwonnini-enyi. Ya o no jenburu Onye-isi nchu-ejan, ² si a deye e ekukwo-ozii jenni ndi ulo-ofufe ndi Ju ile risonme Damas'kosi, keni, o hun onye owule hun e son Uzo-Jesu ebeku, o kenmehen we Jerusalem—ke ikennyẹ ke ikpoho.

³ Ogen o gi nwan jenkọ, nochimeme Damas'kosi, idenmizi, ukpe no gha elu-igwee nwunhunme e. ⁴ O no dan; o no nu olu hun si a, “Solu, Solu, ki hain i gi e kpokpo m?”

⁵ O no si, “Onye k'i wu, Di-nwonnini-m?” Olu hu no si, “Mme wu Jizosi hun i ri e kpokpo. ⁶ Ka lihi nwan, ni banye ime obodo, ebeku ke we k'a no gwa i ihien i jenkọ d'e me.”

⁷ Ikennyẹ ndi 'ya le we wi turuhu ebeku—oku anizini we ku, makeni we nu olu hu bu ahunni we onye owule. ⁸ Ya Solu no lihi oto: enya a hukwo e ti, kanị o leghazini uzo. We no kwondon e aka, we e ban obodo Damas'kosi. ⁹ O leghanị uzo, o rini, o rani—orogbo akpu-uhuohin eto.

¹⁰ Ogen hu, onye ohu w'a kpọ Ananayasị ri ime Damas'kosi. Ananayasini ri ndi e son Uzo-Jesu. O no hun ohun ebe Di-nwonnini-enyi no si a, “Ananayasị!” O no za, si, “Di-nwonnini-enyi, lee m.”

¹¹ Di-nwonna-enyi nọ sị a, “Lihi n'i jẹn ogele ahun w'a kpọ Streti; i ru iwe Judasi, y'a ju ukwere okennyẹ ohu wu onye Tasosi hun w'a kpọ Solu. O ri e me ekpere kikenni, ¹² o hunole ohun ebe okennyẹ ohu efan a wu Ananayasi banhan, bu eka kwasị a, keni o leghamazi uzọ.”

¹³ Kanị Ananayasi nọ za, sị, “Di-nwonna-enyi, ndi bu oda a gwaole m oku okennyeni le eje-ihien ile o me ndi-nso i ri Jerusalem. ¹⁴ O ri nwan ebeni makeni onye-isi nchu-ejan e yeole a iken n'o gi nwunrun ndi ile a kpoku efan i.”

¹⁵ Kanị Di-nwonna-enyi nọ sị a, “Jenme, makeni okennyeni ke m hori n'o wuru ihien-orun m hun k'e we efan m jenni ndi ali ndi ozo wuleni ndi Izrelu le ndi-nze le ndi Izrelu; ¹⁶ mme le enwen m jenkọ d'a ghoşi a oken afunfun o jenkọ d'e gi ufiri efan m ta.”

¹⁷ Ananayasi nọ jenme. O ru ebegu, o nọ banye ime ulo ahun, bu eka kwasị Solu, sị a, “Solu nwenę m, Di-nwonna-enyi wu Jesu hun i hun uzọ ogen i gi lala zihę m—keni i leghamazi uzọ leni Mmon-nso jun ime i.” ¹⁸ Ozigbo hu, ihien nọke okpukpu-azun nọ gha Solu enya danfuha, o nọ leghamazi uzọ. Ya o nọ lihi, wę nọ me e mirin-Chuku; ¹⁹ o riguu ihien-oriri, ndun nozi ban a.

Ya le umu-azuun Kraisti ri Damas'kosi nọ nodi uhuhin ole-le-ole.

Solu E Zi Ozioma Ime Damas'kosi

²⁰ Ozigbo, o nọ kume oku Jesu ime unofufe ndi Ju risonme ebegu, a sị wę ni, “Okennyeni wu Jesu wu Nwa Osolobue!”

²¹ O tu ke wę han nun'a enya, wę hu a sị, “Onwan ele okennyeni te ri e kpokpo ndi hun a kpoku efanni

ime Jerusalem? Elee ya k'ọ biani nwan ebene, keni ọ kenmenrin we jenni ndi-isi nchu-ẹjan?"

²² Kani Sọlu hu e zewaye ime ozi ọ ri e zi— nkesini ndi Ju bi Damas'kosi asani ẹka e son ẹ do makeni ọ hu a ghosichanrin ni Jizosi we ri e ku oku ẹ wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume.

Solu A Wanahin

²³ O tebe, ndi Ju no rin'ẹ ngo ni we gbu ẹ. ²⁴ Kani Sọlu no nu ihien we romẹ. We hu e che nche onu-mgbon risonme obodo hu uhinhin le efinnai ni we gbu ẹ. ²⁵ Kani ndi kweri oku ẹ ri e son'ẹ no gi ime uhinhin bu ẹ che ime ukpali, gha oghere ri mgbon obodo hu do a ye azun hun-ẹbo.

Solu A Bia Jerusalem

²⁶ Ogen o gi ru Jerusalem, ọ no cho n'ọ banyeni ndi ri e son Uzọ-Jesu, kani egun ẹ ri a tu we ile makeni ekwerini we n'ọ henringuo onye nke Jesu.

²⁷ Ya ke Banabasi no nwan we Solu jenni ndi-ozii ahun pu-ichen, kowa ni we ke Solu don hun Di-nwonna-enyi uzọ, kowazini we ni Di-nwonna-enyi a gwaguo Solu oku; ọ gwazi we ke Solu don ku oku ẹfan Jizosi ime Damas'kosi, e ku ẹ e kusi ẹ iken.

²⁸ "Ya le we no wima ime Jerusalem, ni we ile wu ohu. Ọ hu e ku oku Di-nwonna-enyi, e kushi ẹ iken.

²⁹ Ọ hu a gwa ndi Ju te ri ali ndi ozọ hun a su Griki oku Jesu, e son we a do—kani, we hu a cho ni we gbu ẹ. ³⁰ Ogen ndi kweri ni Kraisti gi marin ni we ri a cho ni we gbu ẹ, we no we ẹ si Sizaria, gha ebẹhu zipu a si Tasosi.

³¹ Ya udon no rini ndi uka ri Judia le Galili le Sameria. Mmon-nsọ hu a gba we ume, we hu e

zekemę, e buwaye oda, e gi egun Di-nwonn-ęnyi e bi.

Pita E Jęn Lida lę Jopa D'a Run Orun Di-nwonn-ęnyi

³² Ogen Pita gi ri e jęsonmę ebe ile d'a hun kę ndi ile kwerini nọ, o nọ jęzi d'e kunrun ndi kwerini bi obodo Lida. ³³ Ebehu k'o nọ hun okęnyę ohu efan a wu Enasi, hun dineni kete ahua esato enwain, makęni orọ kinmin e. ³⁴ Pita nọ si a, “Enasi, Jesu Kristi a zuo i nwan; lihi n'i gbama bedi i!” Ya o nọ lihi otọ ozigbo hu. ³⁵ Ndi ile bi Lida lę Sharonu nọ hun Enasi n'o lihiguo, wę nọ roghari, sonmę Di-nwonn-ęnyi.

³⁶ Ogen hu, o nwon okpoho ohu ri obodo Jopa hun e son uzo Jesu; efan a wu Tabita. (Onu Griki Tabita wu Dokasi—ya wu “Ele.”) O mę ogho oda-oda, e yezikwo ni ndi igbennye eka ohunma-ohunma. ³⁷ Ogen hu, emu nọ kuma a, o nọ nwunhun. Ogen wę gi wuguu a ehụ, wę nọ bu e dinę ime mmughe ri ibe elu. ³⁸ Makęni Lida nokunmę Jopa, ogen ndi hun e son uzo Jesu gi nu ni Pita ri Lida, wę nọ zi ikęnyę ebuo d'a ri o a, si, “Dodo, biakenrin d'e kunrun ęnyi.” ³⁹ Ya Pita nọ lihi, sonmę wę. Ogen o gi ru ebehu, wę nọ w'e si mmughe hu ri ibe elu. Ndi ile di wę nwun nọ fihunmę Pita, a kwan ekwan, a ghosisonmę e ewuru tueni lę ekwa ndi ozo Dokasi kpa ogen o gi ri ndun. ⁴⁰ Pita nọ si wę ile pu; o nọ gbu osekpụ, mę ekpere. Ya o nọ gbehuto, bu ihun zime ozun hu, si, “Tabita, lihi.” Ya Tabita nọ shiapu ęnya. Ogen o gi hun Pita, o nọ nodi ali elu bedi. ⁴¹ Pita nọ we eka a ye e, yen'e eka lihi otọ. Ya Pita nọ kpọ ndi-nsọ ile lę ikpoho ndi ahun di wę nwun, we Tabita ghosi

wę, wę nọ hụn a n'ọ rịzi nwan ndun. ⁴² Ihienni nọ kpogbari Jopa ile, ndi bu ọda nọ kwere ni Di-nwonnienyi. ⁴³ Pita nọ nọdi Jopa uhụọhin ole-le-ole, iwe onye ohu w'a kpọ Saimonu, hụn a kwa akpukpo.

Isi Nke Iri

Pita Le Kọnelusu

¹ Ime obodo Sizaria, o nwon okennyę ohu efan a wu Kọnelusu. Onye a ki ndi-agma ro: o ki ndi-agma ogun-isen ime itu-agma w'a kpọ Itu Itali.

² Okennyeni e gichanrin obi e ile e fe ofufe; 'ya le ezi-le-ulo a ile a tu egun Osolobue. O yesonme ndi igbenye ri ime ndi ali ahun ihien. O me ekpere, a kpoku Osolobue ogen ile.

³ Uhuhin ohu, ihien nọke okuloku eto nke efinnai, o nọ hụn ohun. Ime ohun ahun, mmon-ozu Osolobue nọ banhan, si a, "Kọnelusu!" ⁴ Ya Kọnelusu nọ bu enya tuma mmon-ozu hu, gi egun si a, "Di-nwonnim, ki ro?" Mmon-ozu hu nọ si a, "Ekpere i le ihien ile i ri e ye ndi-igbenye e ruguo ebe Osolobue ri nọke ihien w'e gi nyanhan i." ⁵ Zi we nwan Jopa d'e wehe okennyę ohu efan a wu Saimonu hụn w'a kpọ Pita; ⁶ o ri iwe Saimonu hụn a kwa akpukpo, hụn iwe e ri ehụ Ohimin." ⁷ Ogen mmon-ozu hu gwa a oku gi puguu, Kọnelusu nọ kpọ ndi idibo e ebuo le onye-agma ohu hụn a tu egun Osolobue hụn ri ime ndi e jenn'e ozi. ⁸ Ogen o gi gwaguu we ihien ile meni, o nọ zi we Jopa.

⁹ Eki e fon, ihien nọke okuloku mmebuo nke efinnai, ogen anwun gi a ri isi, ikennyę ahun nọ rume obodo hu. Ogen hu ke Pita gizikwo shi enu ulo d'e me ekpere. ¹⁰ Egun a gunma Pita, o nọ choma

ihien o k'e ri. Ogen we gi ri e memeh ihien-oriri hu, idenmizi, o no nokesi uran buru e—bu ele uran. ¹¹ O no hun ke enu-igwee kpupu, hunzi ke ihien noke ekwa shiani gha elu lala rike si we dodon e ntin eno. ¹² Udi anu ile nwon uku eno le ndi ile a rini lezi nnunu ile e fe elu—richanrin ime e. ¹³ Ya o no nu olu si, “Pita, lihi, gbu n'i ri.”

¹⁴ Kani Pita no za, si, “Mba-o, Di-nwonni-enyi! Erituni m ihien runi mobu ihien enyi a so.”

¹⁵ Olu hu no biazin'a hun me e mgbe ebuo, si, “Akpokwole ihien Osolobue meguu n'o ri ochan ihien w'a so.” ¹⁶ Ihienni e mefu mgbe eto, we no weri ihien nwen ozigbo si elu-igwee.

¹⁷ Ihienni no gba Pita nghari-enya oda-oda. Ogen o gi ri e ro ihien hu o hun ke ndi-ozii hun Konelusuzi gihu ru ebegu, turu onu-mgbon, a ju ke elebe ke iwe onye w'a kpo Saimonu ri. ¹⁸ We no wesi olu we elu, ju ke Saimonu hun w'a kpo Pita hu ebegu.

¹⁹ Ogen Pita gi rikwo e ro ihien hu o hun, Mmonnsa no si a, “Lee e, ikennyete eto ri a cho i. ²⁰ Lihi nwan, n'i hidan d'e kunrun we. Etule, ka sonme we—ni mme zihewe.” ²¹ Ya Pita no buru ikennyete ndi hu, si, “Mme wu onye ahun onu ri a cho; ki hain unu gi bia?”

²² We no za, si, “Konelusuzi enyi. Onye a ki ndi-agma ro, o ki ndi-agma ogun-isen; o wu onye ezimume hun a tu egun Osolobue; ndi Ju ile e ku oku e ohunma. Mmon-ozii ri nsogwa a d'a kpo i, n'i bia iwe e keni o nu ihien i k'e ku.” ²³ Ya Pita no si we banhan, o no ye we ebe we k'a ranhin.

Eki e fon, o no lihi, sonme we; ndi hu ime ndi kwerini ri Jopa no sonme e. ²⁴ Eki e fonzi, we no ru Sizeria. Konelusuzi hu a tu enya we, obi e konrin e

elu; ọ kpokikomeguo ndi nke e le ndi wu ezigbo owo a. ²⁵ Ogen Pita gi bia, Konełusu no jen d'e kunrun e, gbun'e osekpụ, fe e. ²⁶ Kanị Pita no me e lihi oto, si, "Lihi oto, ni ihian mmaka ke m wuhu." ²⁷ K'o don ri e son Konełusu e ku, o banye ime ulo, o no hun ni igunrun ihian a gbakikomeguo. ²⁸ O no si we, "Unu le enwen onu a maringho ni Iwu kwodon onye Ju k'e son onye ali ozo meko mobu jen iwe e. Kanị Osolobue a ghosiguo m m'a kpolo onye owule onye runi mobu onye we k'a so. ²⁹ Ya hain m gileni tu ke we bia d'a kpo m; m ri nwan a ju, ki unu kponi m?"

³⁰ Konełusu no za, si, "Nwene mgbeni taino, m ri iwe m e me ekpere, ihien no ke okuloku eto nke efinnai; ya okennyehi ohu no wuzo m ihun idenmizi. O yi ewuru ri e gbukeni. ³¹ O no si, 'Konełusu, Osolobue a nulo ekpere i, o nyanhanguo eka i ri e yeni ndi igbenyehi. ³² Zi nwan ozi jen Jopa d'a cho Saimonu hun w'a kpo Pita, o ri iwe Saimonu hun a kwa akpukpo, hun ri ehụ Ohimin.' ³³ Ya m no zi we d'a kpo i ozigbo. Y'e meke i gi bia. Enyi ile ri nwan id'enya Osolobue ebeni keni enyi gon ntin ihien ile Di-nwonna-enyi si i ku."

Ozi Pita Zi Iwe Konełusu

³⁴ Ya ke Pita no gwama we oku, si, "A hunguo m'a nwan ni Osolobue ara tu onye ihian wu. ³⁵ Kama, o nabanhan onye owule hun a tu egun e, e me ihien ri mma—a ra tu onye ali ihian wu. ³⁶ Unu a maringho ozi o zijienni ndi Izrelu hun wu ozioma hun e wehe udon, udon hun a bia ghahani Jesu Kristi Onye nwe ihien ile le ihian ile. ³⁷ Unu a maringhozi ihien ile me ime ali ndi Ju. Ime Galili k'o gha bidon—ogen

wę gi meguu mirin-Chuku ahun Jonu si ihian ile d'e me; ³⁸ ya wu ni unu a maringho ke Osolobue don tumę Jizos' onye Nazareti, gi Mmon-nsọ le iken gbajun e; le k'o don jenhunme, e me ihien-oma, a zuo ndi ile Ekwensu ri a lu, make ni Osolobue noyen'e. ³⁹ Enyi wu osheri ihien ile o me ime ali ndi Ju, ke hun o me ime obodo we kanı wu Jerusalem. We no gbu e ghahani ihogbu e elu obe we gi osisi memę. ⁴⁰ Kanı hun m'e akp'ohin eto, Osolobue no weli e. Osolobue no ni ihian hunsonme e, ⁴¹ kanı ele ihian ile—kama enyi suo, enyi ndi Osolobue hopuhagu, ni enyi wuru osheri, enyi wu ndi son e ri, son e ra, k'o ghagu onwun lihi. ⁴² O nozi si enyi hun a ni enyi zi ihian ile ozini, gwa we ni iya wu Onye hun Osolobue tumę hun jenkọ d'e kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe. ⁴³ Ndi-amuma ile shia n'a eri ni onye owule hun kwerini n'e e nwonhen mgbaghari njo ghahani efan a.”

Ndi Wuleni Ndi Ju E Nwonhen Mmon-nsọ

⁴⁴ Ebe okuni rikwo Pita onu, Mmon-nsọ no biakwası we ile nu oku-Chuku hun Pita ri e ku. ⁴⁵ O no tu ndi ahun kwa ugu (ya wu ndi Ju) hun kwerini hun gha Jopa sonhen Pita enya ni Osolobue e hukpughozide ndi wuleni ndi Ju Mmon-nsọ ahun o si o k'e ye. ⁴⁶ Make ni, we nu ke we ri a su-asusu ndi ozo ri ichen-ichen, a ja Osolobue mma. Ya Pita no si, ⁴⁷ “Onye k'a si we emele ndini mirin-Chuku, ebe o meni e nwonhenguwo we Mmon-nsọ ke enyi don nwonhen” ⁴⁸ O no si we gi efan Jizos' Kraisti me we mirin-Chuku.

We no si a sonzi we nodi uhuhin ole-le-ole.

Isi Nke Mmanaj

Pita A Kọwanị Ndi Ghọtafie N'ẹ K'o Jẹn

¹ Ya ndi-ozị ahun pu-ichen le ndi ozo kwerini ri Judia no nu ni ndi wulenị ndi Ju a nabanhanguzi oku Osolobue.

² Kanị, ogen Pita gi ru Jerusalem, ndi kwa ugun kwerini no du e kpeme, ³ si, “Ki haịn i gi jẹn nke ndi kwaleni ugun, son we ri ihien-oriri!” ⁴ Ya Pita no gi uri-uri kowamani we ke o don me, si,

⁵ “Ebe m ri e me ekpere ime obodo Jopa; o nokesi uran buru m—bu ele uran; m no hun ohun. Ime ohun hu, m no hun ihien no ke ekwa shiani k'o gha elu-igwee lala rike si we dodon e ntin eno, o no ru ebe m ri. ⁶ Ogen m gi lekpọ a, a hun m anu ri ichen-ichen nwe ukụ eno le anu ndi e ri anu le ihien ndi a rini le nnunu e fee elu ime e. ⁷ M no nu olu si m, ‘Pita, lihi, gbu n'i ri.’ ⁸ Kanị, m no si, ‘Mba Dinwonna-enyi, makeni ihien runi mobu ihien enyi a so a bantu ni m onu.’ ⁹ Kanị olu hu a gha enu-igwee kuzi oku, za, si, ‘Thien Osolobue meguu n'o ri ochan, akpokwol'a ihien w'a so.’ ¹⁰ Ihienni e mepu mgbe eto, we no dori ihien hu ile shi elu-igwee.

¹¹ Ozigbo hu hura, ikennyẹ eto we gha Sizaria zi ozi bja ni m no ru ulo ebe enyi ri. ¹² Ya Mmon-nsọ no si m sonme we, m'e tule. Ikennyẹ isinni wu umune enyi ime Kraisti no sonmezi m, enyi no banye iwe okennyẹ hu. ¹³ O no gwa enyi k'o don hun mmon-ozị ohu puha, turu ime ulo a, si a, ‘Zijen ihian Jopa d'e wehe Saimonu hun w'a kpọ Pita. ¹⁴ O k'e zi i ozi 'yu le ikpun-ulo i ile k'e gi nwon nzuopuha.’ ¹⁵ Ogen m gi kume, Mmon-nsọ no biakwasị we k'o don biakwasị

enyi isi-ibuzo. ¹⁶ Ya m no nyanhan oku Di-nwonna-
enyi ku: k'o don si, 'Jonu gi mirin me mirin-Chuku,
kani Mmon-nsọ ke we k'e gi me onu mirin-Chuku.'

¹⁷ O me nwan ni Osolobue ye we udi oyiye ohu
hu o ye enyi oge enyi gi kwere ni Di-nwonna-enyi
wu Jesu Kristi, onye wu mme hun m'e gi gbondon
Osolobue!?"

¹⁸ Oge we gi nu ihien, o nwezini ihien we ku.
We no ja Osolobue mma, si, "Ya wu ni Osolobue e
yeguozide ndi wuleni ndi Ju oghere w'e gi gbhuto
ime njo we, nwon ndun!"

Uka E Bidon ime Antioku

¹⁹ Ndi uka gbayiani oge ukpokpo le ihien me
Stivin gi me rukwori Finishia, Saiprosi le Antioku,
ziko ozioma; kani ezini we onye owule mmani
ndi Ju suo. ²⁰ Kani, o nwegho ikennyu wu ndi
ali Saiprosi le Sarin' ri ime we hun ru Antioku,
gwazikwo ndi wuleni ndi Ju oku hu, zime we ozi Di-
nwonna-enyi wu Jesu Kristi. ²¹ Eka Di-nwonna-enyi
noyeni we, igunrun ihian no kwere, roghari, sonme
Di-nwonna-enyi.

²² Oge ndi uka ri Jerusalem gi nu a, we no zi
Banabasi jen Antioku. ²³ Oge o gi ru e, hun efoma
Osolobue k'o ri orun, o no ghoghọ; o no dun we
odon we wusonme ndi Di-nwonna-enyi gi e don-nya
le ndi gichanrin akpakali obi we e fe Di-nwonna-
enyi. ²⁴ Banabasi wu ezigbo ihian; Mmon-nsọ jun
ime e, a ki a; o nwon okukwe oda-oda. Oge hu, ndi
bugbu enwen we oda no sonme Di-nwonna-enyi.

²⁵ Ya Banabasi no jenne Tasosi d'a cho Solu.
²⁶ Oge o gi hun a, o no wehe e Antioku. Uwe le
ndi uka ahun hu e zugbama orogbo ahua; we hu

a kuzi ndi bu oda. Ime Antioku ke we no kpoma ndi kwerini Kraisti “Kristiens’,” ya wu, “Ndi Nke Kraisti.”

²⁷ Ogen hu, o nwe ndi-amuma gha Jerusalem bja Antioku. ²⁸ Ya ke onye ohu ime we hun w'a kpo Agabosi no lihi oto, bu amuma ghahani iken Mmon-nsọ, ni oken uganı k'a mugbarı uwa ile. Ihienni o ku me ogen Klodiosi gi wu eze-kani ri a ki Rom. ²⁹ Ndi e son uzọ Jesu no kwerigbama ni onye-onye jen'ke wehe ke eka a han, ni we zijenni ndi kwerini hun bi ime Judia. ³⁰ Ya we no nwan tu ihien ke we don ku; we no we ihien we tu ye Solu le Banabasi jenni ndi-isi uka ri Jerusalem.

Isi Nke Mmẹbuo

Herodu E Kpokpo Jemisi Le Pita

¹ Ogen hu, Herodu wu eze no nwunrun ndi hu ime ndi uka, ken'o me we eje-ihien.

² O giguu o pia-agma gbu Jemisi nwehe Jonu, ³ o no hun ni ihienni suo ndi Ju usuo, o no nwan nwunrun Pita. (Ihienni me ogen Mmemme Bredi nwonleni yisti o gi a fu.) ⁴ Ogen o gi nwunrunguu Pita, o no bu e che ulo-ngan, we e che eka itu-agma eno ndi-agma eno-eno risonme. Herodu bu obi n'o k'e kin e ikpe id'anya ihian ile we meguu Mmemme-Nghafe hun ya le Mmemme Bredi nwonleni yisti o gi a fu wi. ⁵ Ya we no bu Pita to ulo-ngan; kani ndi-uka no wepuha obi we memen'e ekpere, a kpoku Osolobue banyen'e.

Mmon-ozı E Wepuha Pita Ime Ulo-ngan

⁶ W'a kpo a eki ke we k'e wepuha Pita, o ru ime uhinhin, Pita ri uran egbata ndi-agma ebuo. We gi

egan èbù kpoma a; o nwezi ndi-agma ri ezi ehù onumuzo unon-ngan ahun e che nche.

⁷ Idemizi, mmøn-ozì Di-nwønni-ènyì nò fopuha ebèhù; ukpè nò nwun ime mmughe hù wè kpòkin è ye ime ulò-ngan. Mmøn-ozì hù nò kpa Pita éka èkunkun, kpòtièn è, sì, “Lihi otò ozigbo!” Ya ègan ndi hù nò gha a olu-éka danfu. ⁸ Mmøn-ozì hù nò sì Pita, “Kènmè akpukpò-ukun i, y'e yiri akp'ukù i.” Pita nò mè ihien o ku. O nòzi sì Pita, “Yiri ékwa y'e yiye è elu è, y'e sònme m.” ⁹ Pita nò sòn è gha ime ulò-ngan pù. Pita amarìn nì ihien wè ri è gi mmøn-ozì ahun e mè wù ènya-uke, o ro n'ò ri a hùn ohun. ¹⁰ A ghafegụ wè itu ibuzo lè nke èbùò ri è che nche, wè nò fùha onu-mgbon igwe hùn wè gha a pùha ime ngan hù, banye ime obodo. Ya kè onu-mgbon hù nò gi éka a gunpuni wè, wè nò pù, pùha ogele ohu. E jenzukazi wè, idemizi mmøn-ozì hù nò na Pita tò.

¹¹ Ya ènya nò fon Pita, o nò sì, “O wegụo m nwan ènya nì Di-nwønni-ènyì zì mmøn-ozì è d'a zuopuha m éka Herodu lè ihien ile ndi Ju te ri a tù ènya a.”

¹² Hùn o gihù ghota ihien menì, o nò si iwe Meri, nne Jonu, ebe ndi bu oda gbakikome e mè ekpere. Efan Jonu wuzi Maki. ¹³ Ogen o gi dù éka onu-mgbon ri ezi, odibo ohu wù okpoho hùn w'a kpò Roda nò pùha d'a za. ¹⁴ Ogen o gi ghota nì olu Pita rọ, oken ighoghọ nò jun è obi, nke wuni hùn o k'e gi gunpù onu-mgbon hù, o gbanzi ime ulò d'a gwa wè nì Pita turu onu-mgbon. ¹⁵ Wè nò sì a, “Èra ri a pù i!” Kanì o hukwo e ku è nì ezioku rọ. Wè nò sì, “Mmøn-ozì è rọ.” ¹⁶ Kanì Pita hukwo a dù éka. Ogen wè gi nwan gunpù onu-mgbon, a hùn w'a, o nò tù wè ènya. ¹⁷ O nò gi éka sì wè gba nkintin, o nò kowa nì wè kè

Di-nwonn-enyi don wepụha a ime ụlọ-ngan. O nozi si, “Gwa ni Jemisi le ndi ụka hoduni ihienni.” Ya ke o no pu, si uzọ ozọ.

¹⁸ Ogen eki gi fon, oken isusu no ri ime igunrun ndi-agma te ri e che Pita nche make ihien meni, we gileni marin k'o jen.

¹⁹ Ogen Herodu gi choguu a, o hunn'a; o no jukemne ndi nche hu onu—o no si we gbu we. Ya o no gha Judia pu, si Sizaria d'a nodi.

Onwun Herodu

²⁰ Ogen hu, Herodu ri e bu ni ndi Taya le Sidonu olulu. Ya we no zugbama d'a hun a. E buguu we uzọ jen d'a hun Blastosi hun e lefu ogwa Herodu enya, keni o kwere yeni we aka. Ya we no nwan jen d'e kunrun Herodu d'a riu a ni ya le we don—makeni ani Herodu ri a ki ke ali we gha e nwehen ihien-oriri.

²¹ Uhuohin we kaye e ru, Herodu no yiri ewuru-nze e, nodi ali ukpo e, gwama ndi hu oku. ²² Ndi ahun hu e yi oro, a si, “Oluni wu olu mmon, ele olu ihian-mmaka!” ²³ Ozigbo, mmom-ozu Osolobue no titu Herodu, makeni o narin ojija-mma hu hun nke o gi we e ye Osolobue. Ohori no bu e ri, o no nwunhun.

²⁴ Kani oku Osolobue hu a gha ihun, ndi bu-oda hu e kwere.

Banabasi Le Solu E Kinhen Antioku

²⁵ Ogen Banabasi le Solu gi runggu ihien ahun we bia Jerusalem d'a run, we no gha Jerusalem kinhen Antioku. Ogen hu we gi kinko, we no weri Jonu hun w'a kpozị Maki.

Isi Nke Mmeto

Ndi-uka E Zifu Banabasi Le Solu D'e Zi Ozioma

¹ O nwe ndi-amuma le ndi-nkuzi ri uka ri Antioke. Ndin wu: Banabasi, Simionu (w'a kpo Onye-ogi), Lushiosi (onye ali Sairin'), Maneni (hun ya le Herodu hun ri a kini wu onu gha ali lala) lezi Solu. ² Ogen we gi ri e fe Di-nwonni-enyi, e bu onu, Mmon-nso no si, "Wefuha ni ni m Banabasi le Solu, ni we hun uzo d'a run orun m kpo we d'a run." ³ Ogen we gi buguu onu, meguu ekpere, we no bu aka kwasi Banabasi le Polu, zipu we.

Banabasi Le Polu E Zi Ozi Ime Ali Saiprosi

⁴ Mmon-nso e zipuguu Banabasi le Solu, ya we no si Selusia, gi ugbo-mirin gha ebegu si ani Saiprosi hun mirin nohunme. ⁵ Ogen we gi ru Salamisi hun ri ime Saiprosi, we no ku oku Osolobue ime ulo-ofufe ndi Ju risonme ebegu. We le Jonu wizikwo, keni o hun uzo e yeni we aka.

⁶ Ogen we gi ghagbariguu ali hu mirin nohunme d'e rukwori Pafosi, we no kunrun onye ohu gi eje-iken a run. Onye Ju k'o wu, onye amuma-ntu; efan a wu Ba-Jizosi. ⁷ 'Ya le Gowanu ri a kini wu Sejosi' Polosi ri. Sejosi' Polosini wu onye nwe uche, o no zi we kpo Banabasi le Solu, make ni o cho n'o nu oku Osolobue. ⁸ Kan onye hu e gi eje-iken a run wu Ba-Jizosi hun w'a kpozikwo Elimasi (make ni efan a wuzikwo Elimasi) hu a papu oku we, a lili ma n'o me Gowanu hu wefu obi e, amangbe o kwerini Jizosi. ⁹ Kan Solu hun w'a kpozikwo Polu hun Mmon-nso jun ime e, a ki a, no bu enya zime onye hu gi eje-iken a run, ¹⁰ si a, "Nwa Ekwensu! Enenren ihien

ile Chuku cho k'i wu! Ero le eje-ihien ile ri ichen-ichen jun ime i! Y'a rukpobehiko ezioku Di-nwonna-enyi, e me e n'o ri ke ntu? ¹¹ Gon nwan ntin: aka Di-nwonna-enyi jenkọ d'e bitu i kikenni—enya k'e kpu i ishi, y'e leghakozu uzo ekere ogen!”

Ozigbo ahun, ebe ile no me Elimas' igirigi-igirigi, gba a ishi enya. O no bisonmeme aka, jenhunmeme, a cho onye jenkọ d'e kwondon e aka, e du e. ¹² Ogen Govano hu gi hun ihien meni, o no kweri ni Di-nwonna-enyi; nkuzi banyeni Di-nwonna-enyi tu a enya oda-oda.

E Zi We Ozi-oma Ime Antioku Ri Pisidia

¹³ Polu le ndi ya le we wu no gi ugbo-mirin gha Pafosi jenne Pega hun ri Pamfilia. Ebehu ke Jonu hun w'a kpo Maki no la we to, lakin Jerusalem.

¹⁴ We no jenshi ihun, gha Pega si Antioku hun ri Pisidia. O ru Uhuohin Izu-iken, we no banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ya we no nodi ali. ¹⁵ Ogen we gi gungu Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de, ndi-isi unu-ofufe hu no zi ozi jenni we, si, “Umune, omeni unu nwe oku unu k'e gi gba ndini ri ebeni ume, ku ni nwan.”

¹⁶ Ya Polu no lihi oto, gi aka gwa we gba nkintin, o no kume, si,

“Unu ndi Izrelu le ndi ozo a tu egun Osolobue, gon ni ntin! ¹⁷ Chuku ndi Izrelu hori ndi nedi enyi kani, meme we ndi uku ogen hu we gi bi ani Ijiptu, ya o nozi gi iken hi-ogbe gha ali Ijiptu wepuha we. ¹⁸ O no dinchanrin ihien ile we ri e me ime atu orogbo ahua ogunai. ¹⁹ Ogen o gi tikpogu ali esa ri Kenani, o no we ali we ye ndi Izrelu n'o henrin

nke we. ²⁰ We no bi ebefu orogbo ahua iri-kwasijogunna kwasi nnu. Omegu, o no yesonme we ndi ahun hanni we enen d'e ru ogen onye-amuma wu Samuelu. ²¹ Ogen we gi si ni we cho eze, Chuku no ye we Solu nwa Kishi, onye ebon Benjamini. Solu no ki we orogbo ahua ogunna. ²² Ogen Chuku gi napugu Solu eze, Chuku no tumee eze we wu Defidi. Ihienni ke Chuku ku banyeni Defidi, 'A hungu m'a ni Defidi nwa Jese wu udi ihian hun a suo ni m, onye hun k'e me ihien ile m cho.' ²³ Osolobue a ghagu ebon okennyeni wu Defidi wepuha ni ndi Izrelu Onye-nzuopuha wu Jizosi noke k'o don kwe nkwa.

²⁴ Ni Jesu d'a puha d'e bidon orun a, Jonu e zigule ndi Izrelu ile ozi we gi me mirin-Chuku we gi ghosi ni e rogharigu we. ²⁵ Ogen orun Jonu gi guma, Jonu no si, 'Onye ke unu ro ni 'ya ke m wu? Ele m Kraisti. Mba. Kanj, o nwe onye ohu lalani m memegu, erudeni m hun a topu eriri akp'uku ri a uku.'

²⁶ Umune m, umu Ebrahim le ndi ozo hun a tu egun Osolobue, e zihegu ni we enyi ozioma nzuofuhani. ²⁷ Kanj, make ni ndi bi ime Jerusalem le ndi-ndu we amarini ni ya ro, make ni aghohazikwoni we oku ndi-amuma hun w'a gun Uhuohin Izu-iken ile, we no gbu e, gi e mezu oku ndi hu—bu a marini we. ²⁸ O suo n'a ni a hunni we ihien owule we gi ma a ikpe onwun, a si we Paileti 'ya gbu e. ²⁹ Ogen we gi mezugu ihien ile we de banyen'e ime Ekwwo-nso, we no gha osisi ahun (ya wu elu obe) wetu e, bu e che ime ili. ³⁰ Kanj Osolobue no gha onwun weli e. ³¹ Orogbo akp'ohin ole-le-ole, o hu e we enwen e a ghosi ndi son e gha

Galili bja Jerusalem. Ndinị wu nwan ndi osheri e ebe ndi nke enyi ndi Izrelu ri.

³² Enyi wehe ni onu ozioma, hun wu ni: nkwa hu Osolobue kwe ndi nedi enyi kani, ³³ a wuruguo nwan ihien o mezuni enyi wu umu we ghahani iweli Jesu—noke ke we donzikwo de e ime Ebu-oma nke ebuo, si,
'I wu Nwa m;

a ghosiguo m tanni n'i wu nwa m.'

³⁴ O me nke oweli o weli Kraisti ime onwun, nke wu ni o nwonni k'o k'a don rehi, Osolobue ku oku e ime Ekwowo-nsa, si,

'M k'e meni i ihien ndi hu ri nso
hun m kwe Defidi nkwa a.'

³⁵ Ya hai n o gi kuzi uzo ozo ime ebu-oma, si,
'Y'a niko Onye-nsa i rehi.'

³⁶ O me nke Defidi, ogen o gi meguu uche Osolobue ogen nke e, o nwunhun, e li w'e ebe we liye ndi nedi e kani, o no rehi. ³⁷ Kani, onye hu Osolobue weli e rehini.

³⁸ Umune m, marin ni nwan ni we gi efan Jizosini e zi unu ozi mgbagharị njo; ³⁹ ni onye owule kwerinin'e k'a wanahin ikpe-omuma ya le ihien ile onye ahun me wi, bu Iwu Mozizi asako eka me onu wanahin.

⁴⁰ Kpachanpu ni nwan enya amamgbe ihien ndi-amuma ku gha e me unu. Ndi amuma si,

⁴¹ 'Lee n'e, unu ndi emu!

Y'a tugbu onu enya
keni unu la ntikpo—
makeni m ri e me ihien
ogen nke unu,
ihien unu jenkoleni d'e kweri,

osuo'n'a ni ihian gwa onu ya.' ”

⁴² Ogen Polu le Banabasi gi puko, ndi hu no rio we ni we gwazi we ihien ndini Uhuohin Izu-iken lalani. ⁴³ Ogen we gi gbashiagu, ndi Ju bu oda le ndi wuleni ndi Ju hun e fe ofufe ndi Ju no sonme Polu le Banabasi. Polu le Banabasi no gba we ume, si we turukenme ime efoma Osolobue meni enyi.

⁴⁴ Uhuohin Izu-iken sonn'e, ebeku ile no jun, makeni ndi obodo hu ile e te d'e zuchanrin keni we nu oku Osolobue. ⁴⁵ Kani, ogen ndi Ju gi hun igunrun hu, enya no fuma we. We no papuma oku Polu, kume eje-oku. ⁴⁶ Kani Polu le Banabasi no ku e, kushi e iken, si, “O te ri mkpa ni we bu'zo gwagu u nu wu ndi Ju oku Osolobue. Kani, ebe o me ni unu a jugu a, ma enwen onu ikpe ni unu efuruni ndi e nwe ndun itebite, lee n'e, enyi k'e weri e nwan jenni ndi wuleni ndi Ju. ⁴⁷ Make ni ya ke Di-nwonna-enyi si enyi me. O si enyi, 'E tumegu m unu

ni onu wuru ukpe

ebe ndi ali ozo wuleni ndi Ju ri,

keni unu wehe nzuopuha ebe ile ri elu uwa.' ”

⁴⁸ Ogen ndi wuleni ndi Ju gi nu ihien, efu no suo we usuo, we no ja oku Di-nwonna-enyi mma. Ndi ile hun we hoto, ni uwe k'e nwe ndun-itebite no kweri. ⁴⁹ Erija ke oku Di-nwonna-enyi don ghagbarichanrin egerere hu ile. ⁵⁰ Ndi-Ju no kpasu ikpoho we marin amarin ime obodo hu hun e son ndi-Ju e fe Osolobue bu ele we ndi-Ju le ikennyewe we marin amarin ime obodo hu, we ile no kpokpome Polu le Banabasi, chupu we egerere we. ⁵¹ Ya we no tichanfu ejan ri we ukutu ni we, gi gwa we ni emeni we ohunma; ya we no gha ani hu pu, shi Ikoniom'.

⁵² Ighoghọ lẹ Mmọn-nso e jun ime ndi hun e sọn Jesu hun ri Antiokwu Pisidia.

Isi Nke Mmeto

Polu Lẹ Banabasi E Zi Ozioma Ime Ikoniom

¹ Ihien ohu hu me ime Antiokwu ri Pisidia mezikwo ime Ikoniom. Ebehu, Polu lẹ Banabasi banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ku oku, nke wu ni ndi bu oda no kwerini Jesu—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju. ² Kani, omeguzi, ndi Ju kwerileni no kpasu ndi wuleni ndi Ju, wiwi we obi, we no bu luman ndi kwerini.

³ We nobie ebehu, e zi ni Di-nwonnienyi ozi—e zi e, e zishi e iken. Di-nwonnienyi no gi we runsom ihien-ahima lẹ orun-atumanya hun o gi ghosi ni ozi we ri e zi banyeni efoma o me wu ezioku. ⁴ Kani ndi obodo hu kebe ekebe: ndi hu a noyeni ndi Ju, ndi hu a noyeni ndi-ozi hu pu-ichen wu Banabasi lẹ Polu. ⁵ Ogen ndi hu ime ndi Ju lẹ ndi wuleni ndi Ju lẹ ndi-ndu we gi cho ni we meshi ndi-ozi hu pu-ichen iken, gi omuma magbu we, ⁶ ndi-ozi hu pu-ichen wu Banabasi lẹ Polu no nu a; ya we no gbas Likonia. We no jensonme obodo ndi ri ebehu—ke Litra ke Debe ke ali ndi nohunme ni we, ⁷ e zisonme ozioma.

Polu Lẹ Banabasi E Zi Ozioma Ime Litra lẹ Debe

⁸ Ime Litra, o nwe okennyehi ohu hun nodi ani; o jentuni ijen makeni o wu nguro kete w'a mul'a. ⁹ Okennyehi ahun hu e gon ntin ebe Polu ri e ku oku. Polu no bu enya tuma a, hun a ni o nwongho okukwe hun o k'e gi dnhin. ¹⁰ Polu no yi, “Gi ukwu i ebuo wuzo oto!” Okennyehi hu no tusi elu, jenne ijen. ¹¹ Ogen ndi hu jun ebehu gi hun ihien

Poļu me, wẹ nọ gi asusu Likonia yi oro, si, “Ndi mmọn e giọle ụdi ihian hidan d'e kunrun ẹni-oo!”
 12 Wẹ nọ kpọ Banabasi Zeusu, kpọ Poļu Hemisi—makeni 'ya wu onye e kuni. 13 Ulo-mmọn wẹ nọ e fe mmọn ahun w'a kpọ Zeusu rihu mkpenren obodo hu. Ohen-mmọn Zeusu nọ wehe oken-efin bu oda le obobo onu-mgbon obodo hu, makeni iya le igunrun hu cho ni we chuyeni ndi-ozu hu pu-ichen ejan. 14 Kani ogen ndi-ozu hu pu-ichen wu Banabasi le Poļu gi nu ihieni, wẹ nọ doka ewuru wẹ, yisonme oro, gbanan ime igunrun hu, 15 si, “Ikennyẹ, ki unu ri e meni ihieni? Enyi wuhu ihian mmaka nọke unu. Enyi weheni onu ozioma, keni unu hun uzo gbehuto, la ihien ndini nwonleni-isi to puha d'e kunrun Osolobue ri ndun, hun ke elu-igwee le uwa le ohimin le ihien ile ri ime wẹ. 16 Ogen mbu, o hapuguo ndi ali ile ri ichen-ichen ni wẹ bi k'o sọ wẹ. 17 Kani, o gibehini ihien-oma o ri e me a shia ni enwen e eri. O hu a gha enu-igwee e mesonme mirin e zueni unu, e yesonme unu mkpuru a ghoru ogen wẹ, e yesonme unu ihien-oriri hun unu gi e rijun efọ, e me ighogho e jun onu obi.” 18 Ke okuni ile Poļu le Banabasi kude, o fukwo wẹ orun ni wẹ d'a s'eka gbondon wẹ achuyele ni wẹ ejan.

E Kinhen Wẹ Antioku Ri Siria

19 Kani ndi hu ime ndi Ju nọ gha Antioku le Ikoniom bia Listra. Wẹ nọ dori igunrun hu ye azuun nke wẹ. Ya wẹ nọ ma Poļu omuma, dokpunfu a ime obodo hu, e ro n'o nwunhuguo. 20 Kani, ogen ndi kwerini gi fihunme e, o nọ lihi oto, banye ime obodo hu. Eki e fon, ya le Banabasi nọ si Dẹbe.

E Kin Wẹ Azuun Si Antioku Ri Siria

²¹ Ogen wẹ gi ziguu ozioma ime Debe, kpohaguni Jesu ndi bu oda, wẹ no kin-azuun, si obodo Listra, gha ebẹhu si Ikoniom, gha Ikoniom si Antiokū ri Pisidia: ²² meko ihien ndi ri e son Uzo-Jesu ime obodo ndi hu gi zekeme; a gba wẹ ume, a si wẹ wuzo ime okukwe. A si wẹ, “Enyi k'a tariri afunfun bu oda emeni enyi jenko d'a banye Ali-eze Osolobue.” ²³ Ogen wẹ gi ghagbariguu uka ndi ri ebẹhu, tumesonmeguni wẹ ndi-isi, wẹ no gi ekpere le ibu-onu ha wẹ ye eka Di-nwonna-enyi hun wẹ kwerini. ²⁴ Ya wẹ no ghasi Pisidia pu Pamfilia. ²⁵ Ogen wẹ gi ziguu ozioma ime Pega, wẹ no jenne Atalia. ²⁶ Ya wẹ no gi ugbo-mirin gha Atalia kin-azuun si Antiokū ebe wẹ no bu wẹ che eka Osolobue ni wẹ d'a runma orunni wẹ runguu nwan. ²⁷ Ogen wẹ gi ru Antiokū, wẹ no kpogbama ndi uka, gwa wẹ ihien ile Osolobue gi wẹ run le k'o don kpopu ni ndi ali ndi ozo uzo okukwe. ²⁸ Wẹ no son ndi kwerini ri ebẹhu nodi ekerẹ.

Isi Nke Mmisen

Ndi-isi Uka Ri Ali Ichen-ichen E Zu Ime Jerusalem

¹ Ogen ahun, o nwe ndi gha Judia bia Antiokū, a kuzi ndi uka, a si, “Mani onu kwa ugun gi mezu odinali Mozizi tume, unu a sako eka nwon nzuopuha.” ² Ogen Polu le Banabasi gi duguu wẹ kpe oda-oda, songuu wẹ do oku hu ohunma-ohunma, ya ndi uka no han Polu le Banabasi le ndi ozo ime ndi kwerini jen Jerusalem d'e kunrun ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi keni wẹ ku okuni. ³ Ya ndi uka no zifu wẹ. Ogen wẹ gi jenko, wẹ no banyesonme ali Finishia le ali Sameria, gwasonme wẹ ke ndi ani

ndi ozo ri ichen-ichen wuleni ndi Ju don ri e roghari, e sonme Jesu; ozini no me ndi kwerini ghoghoda. ⁴ Ogen we gi ru Jerusalem, ndi-uka le ndi-oz ahun pu-ichen le ndi-isi no nabanhan we, ya we no gwa we ihien ile Osolobue gi we run. ⁵ Kani ndi hu ime ndi kwerini hun ri itu ndi Farisi no lihi oto, si, "We ka gwariri ndi ali ozo wuleni ndi Ju ni we k'a kwari ugum, tizikwoni we iwu we donme Iwu Mozizi."

⁶ Ya ndi-oz ahun pu-ichen le ndi-isi no zugbama ni we leban okuni enya. ⁷ Ogen we gi dobe okuni, Pita no lihi oto, si we, "Umune m, unu a maringho ke Osolobue don hopuha m ime unu mbu-mbu, gi m me ndi ali ozo nu ozioma, kweri. ⁸ Osolobue hun marin obi ihian ile no shia ni we eri ghahani iye we Mmon-nsa k'o don ye enyi. ⁹ O nwonna ihien o si n'o ri ichen egbata enyi le we, makeni o chanchanpuzikwo obi we makeni we kweri ekweri. ¹⁰ Ki hain nwan unu gi a nwan Osolobue ghahani ibu oken ibu e che ndi kwerini olu; ibu hun o meni ke enyi ke ndi nedi enyi kani asani aka bu?" ¹¹ Pita no siji, "Mba! Enyi kweri ni ke enyi don nwe nzuofuha ghahani efoma Onye-nweni-enyi wu Jesu ke we donzikwo nwe."

¹² Ndi hu ile zu ebuhu no gba nkintin, e gon ntin ke Polu le Banabasi ri a gwa(zikwo) we ihien-ahima le orun-atumenya Osolobue gi we runsonme ime igunrun ndi ani ndi ozo wuleni ndi Ju.

¹³ Ogen we gi kuguu, Jemisi no si, "Umune m, gon ni m ntin. ¹⁴ Simionu* e kuguo ke Osolobue don meni ndi ali ozo efoma, keni o hun uzo gha ime we

---

* **Isi Nke Mmisen:14** Erija ke ndi Ju don a kpo Saimonu.

wepuha ndi k'a wu nke e. ¹⁵ Ihienni le ihien ndi-amuma ku ime Ekukwo-nsọ dangbama. Makeni, ime Ekukwo-nsọ, ndi-amuma de, si,

¹⁶ 'Thienni meguu,

m k'e kinhen;

m k'a tundonzi ulo† Defidi,

hun dani;

m k' a tundonzi ihien wiwini;

m k'e me e rizi k'o ri mbu,

¹⁷ keni ndi ali ndi ozo ile hoduni

hun uzo bia d'e kunrun Di-nwonni-enyi—

ke ndi ali ndi ozo ile ahun

hun m k'a kpọ d'a za efan m.

Di-nwonni-enyi hun me we marin ihien ndini

¹⁸ ketekete ri e ku e.'

¹⁹ Ya wu, ihien m ri e ku wu ni enyi esongbuko ndi ani ozo ahun wuleni ndi-Ju hun ri e roghari d'e kunrun Osolobue. ²⁰ Kama, enyi k'e dejen ni we ekukwo, si we hu erile ihien owule we gi rua mmon, makeni o ru a ru; w'a gherele; w'e rile anu owule we rukwon olu; w'e rile edeke. ²¹ Makeni, kete elee-mgbe, ndi a kuzi Iwu Mozizi akoni ime obodo owule—gha agbo d'e ru agbo; we huzikwo a gun ni ihian ile ya ime ulo-ofufe ndi Ju ri obodo ri ichen-ichen Uhuohin Izu-iken owule.”

Ekukwo-ozu We Dejeni Ndi Wuleni Ndi Ju Ri E Son Jesu

²² Ya ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi le ndi uka ile ri ime Jerusalem no kwerigbama ni we hanpuha ihian ime we, ni we son Polu le Banabasi jen Antioku. Madu ebuoni ke we hanpuha: Judasi hun w'a

† **Isi Nke Mmisen:**16 Emosi 9.11 Ali-eze

kpo Basabasi le Sailasị—we ebuo wusonme ndi-isi ndi-isi ime ndi kwerini. ²³ We no we ekukwo-ozi ye we. Ihiẹn we de ime e wu:

“Enyi ile wu umune unu gba de ehuhuo-ozini, ke ndi-ozii ahun pu-ichen ke ndi-isi; enyi ri e dejenni umune enyi ndi wuleni ndi Ju, hun risonme Antioku le Siria le Silisia. Enyi e kele unu!

²⁴ Ebe o me ni enyi a nugo n'o nweguo ndi gha ebe enyi ri bia d'e kunrun unu, kusonme oku ri e ye unu mmakp'ehu, e me obi erule onu ali, bu enyi ezini we, ²⁵ enyi e kwerigbamaguo nwan hanpuha ndi k'a nokin enya enyi, ni we sonhen ezi umune enyi wu Banabasi le Polu— ²⁶ ndi hun bu ndun we che ob'eka make ufiri Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi.

²⁷ Ya ke enyi zini nwan Judasi le Sailasị, keni we gizi onu we gwa unu ihiẹn ndi hu enyi de. ²⁸ Makeni o hughu Mmon-nsọ le enyi le enwen enyi mma ni enyi ebuyeko onu ibu ozo—wezuka ihiẹn ndini ri mkpa: ²⁹ erile ni ihiẹn-oriri we gi ruu mmon le edeke le anu we rukwon olu; agherele ni. Unu na ihiẹn ndini we to, o k'a rini unu mma. Nodi ni ohunma.”

³⁰ Ya we no zipu we; we no si Antioku. Ogen we gi kpo bamaguu ndi uka hu ile, we no we ekukwo-ozi hu ye we. ³¹ Ogen we gi gunguu a, we no ghoghọ makeni ozi rin'a gba we me. ³² Judasi le Sailasị, hun wuzikwo ndi-amuma, no gizi oku bu oda gba ndi kwerini me, me we zekenme. ³³ Ogen we gi nobe ebegu, ndi kwerini no gi udon zi we lanị ndi zihę ni we. ³⁴ [Kani Sailasị no si n'o k'a nodi ebegu.] ³⁵ Polu le Banabasi esonni ndi ahun lama, kama, we no nodi ime Antioku. We le ndi ozo bu oda no nodi ebegu a kuzi, e zi ozi Di-nwonni-enyi.

Polu le Banabasi E Kebe

³⁶ A nobe we, Polu no si Banabasi, “Bia ni enyi kin-azuun d'a hun umune enyi ime Kraisti ndi risonme obodo ile enyi no zi ozi Di-nwonni-enyi, ni enyi hun ke we ri.” ³⁷ Banabasi te cho ni we weri Jonu hun w'a kpo Maki. ³⁸ Kani Polu achoni ni we weri onye na we to ime Pamfilia, hun sonleni we run orun we jen d'a run. ³⁹ We no donkenme okuni, nke wu ni onye owule no jenme nke e. Banabasi no weri Maki, we no chori ugbo-mirin, buli, shi Saiprosi. ⁴⁰ Kani Polu no weri Sailasi. Ndi uka no ha a ye eka Di-nwonni-enyi ke n'o yen'e eka. ⁴¹ O no jensonme ime Siria le Silisia, meko ndi uka risonme ebeku zekenme.

Isi Nke Mmisin

Timoti E Sonme Polu le Sailasi

¹ Polu e rugu Debe, o no si Listra. Ime Listra, o nwe onye ohu kwerini w'a kpo Timoti; nne e wu onye Ju kweri ni Jesu; kani nedi e wu onye Griki. ² Ndi kwerini ri Listra le Ikoniom e ku oku Timotini ohunma. ³ Polu cho ni Timoti sonme e; ya o no gi ifiri ndi Ju ri Listra le Ikoniom ebeku weri e d'a kwa a ugun—makeni we ile amaringuo ni nedi e wu onye Griki, ele onye Ju.

⁴ We no nwan ghasonme obodo-obodo, gwako ndi uka iwu ndi hu ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi ri Jerusalem ye, a si we hunkwu a ni we e donmechanri we ile. ⁵ Ya uka ndi hu no zekenme ime okukwe, e buwaye oda uhuhin-uhuhin.

Ohun Polu Hun Ime Trasi

⁶ Wẹ nọ fetu Azuun Frigia lẹ Galeshia, ebe o mę ni Mmọn-nsọ a sịguọ wẹ ekukwole oku-Chuku ime Azuun Eshia. ⁷ Ogen wẹ gi ru ebe wẹ gha a banye Mishia, wẹ nọ męmę ni wẹ banye ime Azuun Bitinia, kanị Mmọn nke Jizos' anini wẹ. ⁸ Ya wẹ nọ ghafe Mishia jenme Trasi.

⁹ Imę uhinhin ahun, Polu nọ hun ohun: hun ke okennyę ohu, onyę Masędonia turuhu, a riọ a, sị, “Bia Masędonia d'e yeni ęnyi ęka ndo-o!” ¹⁰ Ogen o gi hunguọ ohun hu, ęnyi nọ kwademe ozigbo-ozigbo ni ęnyi fetu Ohimin banye Masędonia, makęni ęnyi gi ę don ni Osolobue sị ęnyi d'e zi ndi ri ebęhu ozioma.

Lidia E Roghari, Sọnme Jesu

¹¹ Ya ęnyi nọ banye ugbọ-mirin ghaferi Trasi, shi Samotresi; eki e fon, ęnyi nọ ru Njapolisi. ¹² ęnyi nọ gha ebęhu si Filipi, obodo ri mkpa ime Azuun Masędonia. Ndi Rom keti-keti uwe bi obodo Filipi. ęnyi nọ nobie ebęhu.

¹³ O ru Uhuohin Izu-iken, ęnyi nọ gha ime obodo pu, si mkpenren iyi, ebe ęnyi ro ni iya wu ebe w'a nọ e mę ekpere, ęnyi nọ nodi ali gwama ikpoho ndi gbakikome ebęhu oku. ¹⁴ Okpoho ohu w'a kpo Lidia hun e son ndi Ju e fe Osolobue, hu e gon ęnyi ntin. Onyę obodo Tjatora ro; o re ękwa ananranini hun e nwun ufie-roni, ufie-roni. Di-nwonnini-ęnyi nọ shiapu obi ę n'o gi ihien Polu ri e ku don. ¹⁵ Ogen wẹ gi meguu 'ya lẹ ikpun-ulo a mirin-Chuku, o nọ riọ ęnyi, sị, “Omęni unu e kwerigho ni m wu onyę kweri ni Di-nwonnini-ęnyi, bia ni iwe m d'a nodi nwan.” Nke ę nọ bun.

A Tu Wẹ Polu Lẹ Sailasi Ye Imę Ulo-ngan

¹⁶ Uhuoḥin ohu, ebe ɛnyi jenko ebe wẹ a noḍi e me ekpere, ɛnyi no hun nwa-agboḥo ohu wu igbon, hun eje-mmḥon o gi a hun uzo ri ime e. O gi ihienni a kpa-hani ndi nwonn'e egbo oda-oda. ¹⁷ Nwa-agboḥoni hu e sonhunme Polu le ɛnyi ndi uwe le Polu wi. O nobe, o dobefu oro, si, “Nḍini wu ndi-idibo Osolobue hun kachanrinni! We ri a gwa onu ke unu k'a don nwon nzuofuha.” ¹⁸ O mepu ihienni akp'ohin ole-le-ole, o nizin Polu din; Polu no gbehuto, si mmḥon hu, “M ri e gi efan Jizosi Kraisti a si i gha ime e puha!” O no puha ozigbo.

¹⁹ Kani ogeḥ ndi nwonn'e gi hun a ni ihiḥ wẹ gi a kpa egbo a la, wẹ no kwondon Polu le Sailasi, dokpun wẹ si ime afia d'e kunrun ndi-isi okiki. ²⁰ Ogeḥ wẹ gi wegugu wẹ ru eka ndi-isi okiki, wẹ no si, “Ikennyē nḍini ri e ye obodo ɛnyi nsongbu; ndi Ju ke wẹ wu, ²¹ wẹ ri a kuzisonme odinali hun iwu ɛnyi ndi Rom si ɛnyi anabanhanle, ɛnyi emele.” ²² Igunrun hu no son wẹ bulumanḥi wẹ. Ndi-isi okiki no si wẹ gbupu wẹ ekwa, gbu wẹ mkpinsin. ²³ Ogeḥ wẹ gi gbugu wẹ mkpinsin oda-oda, wẹ no tu wẹ ye ulo-ngan, si onye e du ndi-ngan chedon wẹ ohunma-ohunma. ²⁴ O no me ihiḥ ndi-isi si a me, bu wẹ che mmughe hun richanrin ime-ime unḥo-ngan. O no kpodon wẹ ukhe che aba.

²⁵ O ru ime abali, Polu le Sailasi hu e me ekpere, a bu ebu, a ja Osolobue mma; ndi-ngan hu e gon wẹ ntin. ²⁶ Idenmizi, oken ali-omahihie no bidon, mahihie oda-oda—nke wu ni iyeto ulo-ngan no mehunme; ozigbo ahun, uzo ile no gunpu, egeḥ wẹ gi kpodon onye owule a ganpuhanrin. ²⁷ Ogeḥ onye hu e du ndi ngan gi tenhin, hun a ni uzo ngan ri

oghe, o no sepuha opia-agma a n'o gbu enwen e, makeni o ro ni ndi ngan a gbauguo.

²⁸ Kani Polu no yi oken-oro, si, "Egbukwole enwen i! Enyi ile hu ebeni!" ²⁹ Ya okennyeh hu no si we buhe ukpe; o zunbanhan, gbu ni Polu le Sailasi osekp, eh hu a ma a nni. ³⁰ Ya o no wepuha we ezi, si, "Ndi nwonni m, k'i m'e me ni m won nzuofuha?" ³¹ We no si a, "Kweri ni Di-nwonni-enyi wu Jesu, i k'e won nzuofuha—ke 'yu ke ezile-ulo i!" ³² We no gwa 'ya le ndi ile ri iwe e oku nke Di-nwonni-enyi*. ³³ O no weri we ime abali hu d'a chanchan we ebe we rusonme eh, we no me 'ya le ikpun-ulo a ile mirin-Chuku ozigbo-ozigbo. ³⁴ Ebehu k'o no we we si ime ulo iwe e, bupuha ni we ihien-oriri; o hu a ghoghoh n'o kwerigu ni Osolobue—'ya le ikpun-ulo a ile.

³⁵ Eki e fon, ndi-isi okiki no zi ndi ewuru-ogi d'a si onye hu e du ndi ngan, "Hapu ikennyeh ndi hu ni we lama." ³⁶ Onye-ndu ndi-ngan hu no we ozi hu jenni Polu, si a, "Ndi-isi okiki zih e ozi, si we hatu onu ni onu lama. Puh ni nwan ni unu gi udon lama." ³⁷ Kani Polu no si, "E gbuguo we enyi ili id'anya ihan ile bu e lebanni we oku enya; a tuguo we enyi umu-di-ali Rom† ye ulo-ngan; we cho nwan ni we gi nzuzue hatu enyi? Mba! We gi eka we bia d'e wepuha enyi." ³⁸ Ndi ewuru-ogi no bu okuni jenni ndi-isi okiki. Ogen ndi-isi okiki gi nu ni we wu umu-di-ali Rom, egun no tuma we. ³⁹ Ya we no bia d'a rio

---

* **Isi Nke Mmisin:32** oku Osolobue † **Isi Nke Mmisin:37** Ogen hu, onye ani owule a s'eka a wuru nwa-di-ali Rom omeni ndi mu n'a wu umu-di-ali Rom mobu n'o fe ani-eze Rom ohunma mobu n'o gi egbo nonrin e.

wę. Wę nọ wepuha wę, si wę gha obodo hu pu—a gwa wę, a gwadonzi. ⁴⁰ Ogen wę gi ghaguo ulo-ngan faha, wę nọ si iwe Lidia. A hunguu wę ndi kwerini, gbaguu wę ume, wę nọ gha ebegu pu.

Isi Nke Mmesa

Nsongbu Hun Biani Polu We Ime Tesalonika

¹ Ogen Polu le Sailasi gi ghaguu ime Amfipolisi le Apolonia, wę nọ ru obodo Tesalonika. Ulo-ofufe ndi Ju ri ebegu. ² Polu nọ jenne uno-ofufe hu k'o don e me ebe ile. O hu e jen e Uhuohin Izu-iken, Uhuohin Izu-iken. Eri a k'o jen e mgbe eto. Hun ahun ile o ri e jen, o hu e gi usonron-usonron e gi ihien ri ime Ehuhuo-nsọ a gwa wę oku, ³ a kowa ni wę, a ghosi wę ni Ehuhuo-nsọ ku e ni Kraisti, Onye hu Osolobue tume, k'a ta afunfun, n'o k'a ghazikwo onwun lihi. O hu a si wę, “Jesuni m ri a gwa onu oku e wu Kraisti, Onye hu Osolobue tume.” ⁴ Ndi hu ime wę nọ kwere, wę nọ sonme Polu le Sailasi. Ndi Griki bu oda hun e fe ofufe ndi Ju le ikpoho ndi wę marin amarın bu oda nozi kwere. ⁵ Kanı enya nọ fuma ndi Ju, wę nọ chori ndi isi-mgbaka ri ime afia, wę nọ yeni wę eka kpokikome ndi bu oda, bu isusu che ime obodo hu. A zunban wę ime ulo iwe Jasin' d'a cho Polu le Sailasi, keni wę wepuha wę weye ndi ali. ⁶ Kanı ahunni wę we; wę nọ dokpunrun Jasin' le ndi hu ime ndi kwerini jenni ndi-isi obodo hu, e yi oro, a si, “Ikennyę ndini ri e bu uwa isi a kpoma ali a biaziole ebeni, ⁷ Jasin' a na wę ye ulo! Wę ile ri a dan iwu eze-kanı wu Siza, e ku n'o nwe eze ozọ rinı w'a kpo Jesu.” ⁸ Ogen ndi obodo hu le ndi-isi wę gi nu ihienni, obi eruzini wę ali. ⁹ Wę nọ be Jasin' le

ndị ọzọ nhan; a naguụ wẹ wẹ ẹka mbe, ya wẹ nọ hatu wẹ nị wẹ lama.

Ndị Bèrià Shìapụ Efo Nụ Ozioma

¹⁰ Ozigbo ahun, ndị kwerini nọ gi ime uhinhin ahun zifu Pọlụ lẹ Saịlasi si obodo Bèrià. E ru w'ẹ, ya wẹ nọ si ime ụlọ-ofufe ndị Ju. ¹¹ Ndị Ju rị Bèrià ka obi wẹ a shìapụ kari ndị rị Tèsalonika. Makeni, wẹ gichanrìn obi we ile nabanhan oku hụ, e leban ẹnya Èhụhụọ-nsọ uhụohin ile keni wẹ marin kẹ ihien ndị hụ Pọlụ ku wụ ezioku. ¹² Ufiri ẹ, ndị bu ọda ime wẹ nọ kweri—kẹ ikpoho bu ọda wẹ marin amarin wụleni ndị Ju kẹ ikennyẹ bu ọda wụleni ndị Ju. ¹³ Kani, oge ndị Ju rị Tèsalonika gi marin nị Pọlụ e kuọle oku Chuku ime Bèrià, wẹ nọ biazị ebèhụ d'a kpasu ndị rị ebèhụ. ¹⁴ Ya ndị kwerini rị ebèhụ nọ zipu Pọlụ si alị rị ẹhụ Ohimin; kani Saịlasi lẹ Timoti nọ nodiguu Bèrià ebèhụ. ¹⁵ Ndị hụn dupu Pọlụ nọ du ẹ rukwori obodo Atensi; ọ nọ zi wẹ gwa Timoti lẹ Saịlasi biakenrin d'e kunrun ẹ, ya wẹ nọ la a to.

Ozi Pọlụ Zi Ndị Oka-ekukwo Ime Atensi

¹⁶ Oge Pọlụ gi rị e che Timoti lẹ Saịlasi ime Atensi, izize hụ e ze ẹ makeni ọ hụn nị alị hụ ile wụ mmọn-mmọn. ¹⁷ Ọ nọ gi ifiri ẹ, ọ nọ gwama ndị Ju lẹ ndị wụleni ndị Ju hụn e fe ofufe ndị Ju oku Jesu ime ụlọ-ofufe ndị Ju, e sọn wẹ a dọ a, a nozikwo ime afia a gwa ndị ọwule rị ebèhụ oku uhụohin ile.

¹⁸ Ndị hụ ime ndị hụn a cho anị oku hụn rị itu ndị Epikuria lẹ itu ndị Stoiki nọ sọn ẹ doma. Ndị hụ ime wẹ sị, “Kini kẹ onye ita-lẹ-okuni rị e ku?” Ndị ọzọ sị, “Ọ nọ kẹ sị ọ rị e ghoru mmọn ohun.” (Wẹ ku erira makeni ọ rị e zi ozioma banyeni Jesu, e ku oku igha onwun lihi.) ¹⁹ Ya wẹ nọ w'ẹ jẹn ọgwa hụ w'a kpọ

Eropagosị, sị a, “Kowa nị nwan ẹnị ihien ọhunnị ị rị a kuzi. ²⁰ Ẹnyi anụtuni ihien ndini ị rị e ku; ẹnị cho nwan nị ẹnị ghota wẹ.”

²¹ O nwēni ihien ndi obodo Atēnsi ile lẹ ndi obia bi ebẹhụ gi nwan oge wẹ e mẹ kari iku ihien ọhun lẹ inu ihien ọhun.

²² Ya Polu nọ wuzo ihun ndi rị ogwa Eropagosị, sị, “Ndi Atēnsi, a hunole m'a nị unu e feke ihien wẹ e fe efee—kẹ ihun kẹ azuun. ²³ Makeni, oge m gi ghako ime obodo unu, m hu e lekpo ihien ndi onu e fe; m nọ hun ulo-mmōn wẹ deye ihieni: ‘Onwan wu nke mmōn hu ẹnị marinleni.’ Ihien hu onu rị e fe, hun unu marinleni, ya kẹ m rị nwan a gwa unu oku e.

²⁴ Osolobue hun ke uwa lẹ ihien ile rị ime e, Onye hun nwẹ elu-igwee lẹ uwa, ara bi ime unō-mmōn wẹ gi eka tun; ²⁵ w'a ra gi ihien gha eka ihian bia e fe e, nọkẹ sị o nwẹ ihien rị a kon'a. Mba, makeni 'ya lẹ enwēn e wu hun e ye ihian ndun lẹ umeren lẹ ihien ile. ²⁶ O gha onye ohu wepuha ndi ali ile nị wẹ bigbari elu uwa ile, o nọ tumesonme ni wẹ oge nke wẹ lẹ ali wẹ k'e bi. ²⁷ O mē ihieni keni wẹ hun uzọ cho Osolobue—ikenkwọ a hun w'a ebe wẹ rị e bisonme eka a cho a—kani, o nokunme onye-onye ime ẹnị anokunme. ²⁸ Makeni 'Ime e kẹ ẹnị nọ a rị ndun; ime e kẹ ẹnị nọ e jehunme; ime e kẹ ẹnị nọ a rị.' O nwēghode ndi nke unu e deni hun de e, sị, 'Ezie, ẹnị nwēn wuzikwo umu a.'

²⁹ Ebe o mē ni ẹnị wu umu Osolobue, ele hun ẹnị e gi e ro ni Osolobue ẹnị nọ kẹ goru mọbu ona (siva) mọbu omuma—ihien ndi hu wẹ gi ako-le-uche lẹ iroro ihian kpụ. ³⁰ Osolobue fepu ẹnị oge ihian gileni marin a. Kani, o sigo nwan ihian ile rị ebe ile

wę roghari. ³¹ Makeni, ọ kayeguo uhuoḥin o jenkọ d'e gi kin uwa ikpe zinrinni ghahani okennyę ohu o tume. O meguo ihian ile marin onye okennyę hu wu ghahani iweli e oḡen o gi nwunhunguu.”

³² Oḡen wę gi nu banyeni igba onwun weli ihian, ndi hu ime wę no kpa a ye emu; kanı ndi ozọ si, “Enyi cho n'i gwazi enyi oku ihienni.” ³³ Ya Polu no gha iko hu pu. ³⁴ Kanı ikennyę ndi hu ime wę no ban n'a, kweri ni Jesu. Onye ohu ime wę wu Diyonishusu onye ohu ime ndi e zu oḡwa Eropagosı, ya le okpoho ohu w'a kpo Damarisi, lezi ndi ozọ wę ile wi.

Isi Nke Mmesato

Polu A Run Orun Jesu Ime Korenti

¹ Ihienni e meguu, Polu no gha Atensi pu, si obodo Korenti. ² Ebehu k'o no hun onye Ju w'a kpo Akwila, onye Azuun Pontusu, hun 'ya le nwunye e wu Prisilia gba gha ali Itali bia ebehu nke ohun, makeni eze-kanı wu Klodiosı Siza si ndi Ju ile gha Rom pu. Ya Polu no jen d'a hun wę. ³ Makeni udi orun ohu ke ya le wę a run, o no du wę nodi, a rungbama orun—orun w'a run wu imeme ihien wę gi e memę odu. ⁴ Uhuoḥin Izu-iken ile, o hu e jen ulo-ofufe ndi Ju d'a gwa wę oku, a lili ma n'o me wę kweri—ke ndi Ju ke ndi wulenı ndi Ju.

⁵ Oḡen Saılası le Timoti gi gha Masedonia bia, Polu no gi oḡen e ile e zi ozioma, a kowa ni ndi Ju ni Jesu wu Kraısti. ⁶ Oḡen wę gi buluma n'a, kparime e, ya o no zinzi fu uzunzun ri a ekwa to ni wę gi gwa wę n'e meole wę eje-ihien, si wę, “Edeke onu ri unu isi! Eka m ri ochan! Gha kikenı jenme, e

buru m ndi wuleni ndi Ju.” ⁷ Ya o no gha ebehu pu, si iwe okennyeh ohu w'a kpo Taiotosi* Jostusu, hun wuleni onye Ju bu o fe ofufe ndi Ju. Iwe Taiotosi ri e son ulo-ofufe hu. ⁸ Kriposi wu onye-isi ulo-ofufe hu no kwerini Di-nwonn-ehyi, 'ya le ezi-le-ulo a ile; ndi Korenti bu oda hun nu ozioma Polu ri e zi nozi kweri, we no me we mirin-Chuku.

⁹ Uhinhin ohu, Polu no hun ohun ebe Onyeh-nweni-ehyi no si a, “Atule egun; ka kume, agbakwole nkintin, ¹⁰ make ni m noyeni i anoyeni. O nwonn onye k'e metu i aka, ru i ehụ, make ni m nwon ndi bu oda ime obodoni.” ¹¹ Ya o no nodi ebehu ahua ohu le ifon isin, a kuzi we oku Osolobue.

¹² Kanig ogh Galio gi wu Govano ri a kidonni ndi Rom ime Azuun Akaya, ndi Ju no kigbama, maye Polu, w'e jeh ogwa Govano. ¹³ We no si Govano, “Okennyehi ri a si ihian gi uzọ ozo wuleni hun Iwu ku feme Osolobue.” ¹⁴ Kanig ogh Polu gi chohu n'o kume, Galio no si ndi Ju, “Omehi oku idan iwu obodo ro mobu ni we me ihien wu eje-ihien nkesi, nke m'e te yeni unu ndi Ju onu. ¹⁵ Ebe o me nwan ni oku ihien onye ku le efan ihian le oku iwu unu ro, gi ni aka onu leban a enya; ekinko m udi ikpe ndini!” ¹⁶ Ya o no chupu we ime ogwa. ¹⁷ Ya we ile no kwodon Sostenesi wu onye-isi uno-ofufe ndi Ju, gbu e ili ihun-ezi ogwa hu, kanig Galio e feyedeni we enya.

Polu E kinhen Obodo Antioku

¹⁸ Polu a nobe Korenti, ya o no si ndi kwerini ri ebehu nodi ohunma, o no banye ugbo-mirin shi ani

* **Isi Nke Mmesato:7** mobu: Taiotosi

Siria. Iya le Prisila le Akwila wi. E ru we obodo Senkre, o no ko ntutu, o gi mezu nkwa o kwe. ¹⁹ E ru we Efesosi, o no na we to ebeku: kan ya le enwen e no jenguu ulo-ofufe ndi Ju d'a gwa we oku. ²⁰ Ogen we gi si a nodizi, o no ju; ²¹ kan, ogen o gi pukọ, o si, “M k'e kinhen, omeni uche Osolobue ro.” O no gi ugbo-mirin gha Efesosi jenne.

²² Ogen o gi ru Sizaria, ya o no si [Jerusalem] d'e keleguu ndi uka, o no kin[zi] azuun lasi nwan Antiokku.

²³ Ogen o gi nobe ebeku, o no pu, jensonme ebe ri ichen-ichen Azuun Galeshia le Frigia, a gba ndi ile kwerini ume.

Orun Apolosi Run Ime Efesosi le Korenti

²⁴ Ogen hu, onye Ju ohu w'a kpo Apolosi, hun we no Alexandria mu no bia Efesosi. Okennyeni ma ku oku ohunma-ohunma, marinzi Ehuhuo-nsọ oda-oda. ²⁵ A kuziguo w'a Uzọ-Di-nwonnienyi; o nwekenme adudu o gi e zi ozi; o kuzi banyeni Jesu ohunma. Kan mirin-Chuku Jonu suo k'o marin. ²⁶ O no kusime iken ime ulo-ofufe ndi Ju. Kan, ogen Prisila le Akwila gi nu nkuzi e, we no weri e shi usuo d'a kowan'a Uzọ Osolobue ohunma. ²⁷ Ogen Apolosi gi cho n'o fetu si Azuun Akaya, ndi kwerini no ye e ndu, de ehuhuo jenni ndi kwerini ri Akaya si we nabanhan a. Ogen o gi ru Akaya, o yekenne ni ndi hun ri ebeku Osolobue yeguni aka kweri aka. ²⁸ Makeni o no id'anya ihian ile za ndondo ile ndi Ju ri a do, zachanrin a, gi Ehuhuo-nsọ ghosichanrin ni Kraisti hu Ehuhuo-nsọ ri e ku oku e wu Jizosi.

Isi Nke Mmitenei

Polu A No Ime Efesosi Run Orun Jesu

¹ Ogen Apolosi gi ri Korenti, Polu no ghashi akpakali, ghafe obodo bu oda, puha Efesosi. Ebehu k'o no hun ndi ri e son Uzo-Jesu. ² O si we, "Unu e nwehengho Mmon-nsọ ogen onu gi kweri?" We no si, "Mba, enyi e ke nutude ni Mmon-nsọ ri a ri." ³ Ya o no si we, "Elee mirin-Chuku ke we me nwan unu?" We no si, "Mirin-Chuku Jonu." ⁴ Polu no si, "Jonu gi mirin me ndi rogharini mirin-Chuku, a gwa we kwerini onye hu lalani ogen ya le enwen e gi memegu—ya wu, we kweri ni Jesu." ⁵ Ogen we gi nu ihienni, we no gi efan Di-nwonna-enyi wu Jesu me we mirin-Chuku. ⁶ Ogen Polu gi bu aka kwasi we, Mmon-nsọ no biakwasi we, we no suma asusu ndi ozọ ri ichen-ichen, bume amuma. ⁷ (We ile ri ihen nọke madu mmebuo.)

⁸ Polu no jenne ulo-ofufe ndi Ju. Orogbo ifon eto, o hu e jen d'a gwa we oku, e ku banyeni Ali-eze Osolobue, e kusi iken, e me e n'o we-enya, keni we kweri. ⁹ Kani ogen ndi hu ime we gi gba isi-akwanran, ju n'e kweriko we, kujama oku Uzo-Jesu id'anya ihian ile ime unofufe hu, Polu no la we to. O no weri ndi kwerini pu d'a kuzime we uhuohin ile ime ulo hu onye w'a kpọ Tairanosị a nodi a kuzi nkuzi. ¹⁰ O me ihienni orogbo ahua ebuo, nke wu ni ndi ile bi Azun Eshia no nu oku Di-nwonna-enyi, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju*.

Umụ Skiva

---

* **Isi Nke Mmitenei:10** Griki: ndi Griki

¹¹ Osolobue gi Polu runsonme orun-atumenya pu-ichen, ¹² nke wu ni, we weride ekwa we gi e finchan obanje le ewuru-orun metuguu Polu ehụ jenni ndi oria, emu we a la, eje-mmom a gha ime ndi we ri ime we pu.

¹³ Ya ke ndi hu ime ndi Ju hun a ghahunme a chupu eje-mmom no cho ni we gi efan Di-nwonnienyi wu Jesu chufu eje-mmom: we hu a si eje-mmom ndi hu, “M gi efan Jesu hun Polu ri e ku oku e a si unu pu!” ¹⁴ Umụ-ikennyẹ ẹsa onyẹ Ju ohu w'a kpọ Skiva ri ndi ri e me ihienni. Skiva wu onyẹ ohu ime ndi nchu-ẹjan kanị. ¹⁵ Kanị eje-mmom hu no si we, “A maringho m Jesu; a maringhozi m Polu —kanị onyẹ ke unu wu?” ¹⁶ Ya Okennyẹ ahun eje-mmom hu ri ime e no wukwasị we, kari we ẹka, me we mm'onuma, nke wuni oto ke we gi gha ulo hu gbapu, we le ehụ o rusionme we. ¹⁷ Ndi ile ri Efesosi, ke ndi Ju ke ndi wulenị ndi Ju no nu ihienni; egun no tuma we ile; efan Di-nwonnienyi wu Jesu no nwekenme ogho.

¹⁸ Ozozị, ndi hu ime ndi kwerini no fuha id'enya ihian ile, koma onu eje-ihien ndi we te ri a run. ¹⁹ Ndi hun te gi iken eje-mmom a run le ndi a gwo eje-ogun no kponhensonme ekukwo ndi we gi a run ihien ndi ahun d'a dun okun id'enya ihian ile. Ogen we gi gbako onu egbo ehuhuo ndi hu, o gba ihien no ke egbo orun akp'ohin nnu isen-kwasị-ogun-isin. ²⁰ Ya ke oku Di-nwonnienyi no ghakenme ihun, weri onodi ohunma-ohunma.

Obodo Efesosi E Susuhu

²¹ Ogen ihien ndini gi meguu, Polu no kwademe obi e ime Mmomon-nso n'o jenguu Masedonia le Akaya

n'o k'a gha ebèhụ jèn Jerusalem. Ọ nozi si, “M jèngụọ Jerusalem, m k'e ruziri ri Rom.” ²² Ya o no zi madu ebụọ ime ndi ri e yen'e eka—Timoti le Erastosi—si Azuun Masedonia; iya le enwen e no nodizi ime Eshia ekere.

²³ Ogen hu ke oken nsongbu gi puha ime Efesosi make Uzọ-Jesu. ²⁴ O nwe okenye ohu w'a kpo Demetriosi hun a kpu uzun-ola-siva, e gi e a kpusonme ulo-mmọn we n'e fee mmọn w'a kpo Atemisi. Orun a e weheni ndi a kpu uzun orun oda-oda. ²⁵ O no kpokikome ndi a kpu uzun le ndi ozo we ile gba a run udi orun hu, si, “Ikennyè, onu a maringho ni orunni ke enyi gi a ban ihien. ²⁶ Bu onu e gigho nwan ntin unu nu, gi enya hun ni Poluni e gigu o ihienni o ri e ku, ni mmọn we gi eka memè ele mmọn, dori ndi bu oda; ele ime Efesosi suo k'o ri e me ihienni, kanì, o d'a ghagbaride Azuun Eshia ile. ²⁷ Oken eje-ihien ri e me. Eledè eje-efan ihienni k'e ye orun enyini suo, kanì ulo-uku mmọn-onyenyen uku wu Atemisi k'a wu tan ihien mmaka; ogho a, hun ihian ile ri ime Eshia le uwa ile gi e fe e, a fapu!”

²⁸ Ogen we gi nu ihienni, olulu e bume we, we no yime oro, a si, “Mmọn-uku ke Atemisi ndi Efesosi wu!” ²⁹ Ya obodo hu no susuhu; we no zunpuha, dokpunrun Gayosi le Aristakosi, ndi Masedonia we le Polu a wi e jenhunme, si ebe ihian ile a no e zu. ³⁰ Polu te cho ni o jèn ime igunrun hu, kanì ndi e son Uzọ-Jizosi anin'a.

³¹ Ke ndi hu ime ndi-isi Azuun Eshia hun wu ndi osi Polu no zijen n'e ozi, ri o a, y'a makwole-ama ru ebèhụ we no e zu.

³² Imè igunrun hu, ndi hu ime we hu e yi ihien ohu, ndi hu ime we hu e yi ihien ozo—make ni

isusu jun ime igunrun ndi ahun zuni; imerinme ime we amarin ihien we gbakikomeni. ³³ Ebe o me ni Alezanda ke ndi Ju nupuha ihun, ndi hu ime ndi ahun zuni no si Alezanda ya *kume*. Alezanda no gi eka gwa we gba-nkitin, choma n'o kinrin onu a idenya igunrun ahun. ³⁴ Kani hun we gihu marin n'o wu onye Ju, we no gi olu ohu yime, "Okemmon ke Atemisi mmon ndi Efesosi wu!" We ile hu e yi ihienni ihien noke orogbo mgbahunme okuloku ebuo!

³⁵ Ogen akan-we obodo hu hun ri a kidonni ndi Rom obodo hu gi meguu igunrun hu ile gba nkintin, o no si, "Ndi Efesosi, onye wu onye ahun marinleni ni ndi obodo Efesosi ke ulo-uku mmon uku wu Atemisi ri eka, ni eka we ke Atemisi we kpu hun gha igwere dan rizikwo?" ³⁶ Ebe o me ni w'a ra ru uka ihien ndini, o furu ni unu gba nkintin. O furuni ni onu me ihien owule unu lebanleni enya. ³⁷ Makeni, unu e weheguo nwan ndini ebeni bu o nwonni ihien we zu ime ulo-mmon; e kujani we oku mmon-onyenye enyi.

³⁸ Omeni Demetriosi le ndi orun-nka ya le we wi nwe onye we k'e kpe, enyi nwesonme uno-ikpe, ndi Govano hun a kini huzi a; we jenne ebegu d'e kpe we. ³⁹ Kani, omeni o nwonghozi ihien ozo unu ri a cho kari onwan, ya wu ni ogwa ihian ile e zu† ke we a no leban a enya. ⁴⁰ Makeni, ihienni me tanni nwon iken buhe ni enyi oku ebe ndi-okiki ri. O ru e du we enyi kpe ni enyi ri a lu ni enyi weri enwen enyi—makeni o nwonni ihien enyi k'a saeka ku ni iya buhe isusuni." ⁴¹ Ogen o gi kuguu ihienni, ya o no

† **Isi Nke Mmitenei:39** hun e zu mgbe eto ahua

gbashia ndi ahun ile zuni.

Isi Nke Ogun

Polu E Jen Masedonia Le Ali Grisi D'e Zi Ozioma

¹ Ogen isusu hu gi kusiguu, Polu no zi ozi kpokikome ndi e son Uzo-Jesu; o gbaguu we ume, siguu we nodi ohunma, o no la we to si Masedonia. ² Ogen o gi ghagbariguu azuun hu ile, kuguu ihien bu oda o gi gba ndi kwerini risonme ebeku ume, o no puha ali Grisi*; ³ o no nodi ebeku ifon eto. Ogen o gi nwan cho n'o gi ugbo-mirin lakin Azuun Siria hun Jerusalem ri ime e, ogen hu hura ke ndi Ju gi ri n'e ngo, o no gweru si n'o ghashi Masedonia lakin ya wu Siria. ⁴ Iya le ndini we wi: Sopata nwa Pairosi, onye Beria; Aristakosi le Sekondusu, ndi Tesalonika; Gayosi onye obodo Debe; le Timoti; lezi ndi Eshia wu Taikikosi le Trofimosi. ⁵ Ndin we no bu uzo jenne Trasi d'e cheri enyi. ⁶ Ogen Mmemme Bredi Nwonleni Yisti a ghafeguu, enyi nwen no gi ugbo-mirin gha Filipi buni, hun m'e akp'ohin isen, enyi no kunrun we ime obodo Trasi; enyi no nodi ebeku izu-uka.

Polu E Jenzi Trasi

⁷ O ru uhuhin ibuzo ime izu-uka (ya wu nwan uhuhin-uka), ogen enyi gi nogbama ni enyi ri Oririnsu, Polu no gwama we oku; ebe o me ni eki fonhu, o lama, o no kusonme ya wu oku d'e ru ime abali. ⁸ We donmesonme ukpe bu oda ime mmughe hu ri elu hun enyi no zu. ⁹ Okorobia ohu w'a kpo Yutikosi nodi ali enu windo. Ogen Polu gi kuberi oku,

---

* **Isi Nke Ogun:**2 Grisi wu ali ndi Griki; Azuun Akaya k'o ri.

ezigbo uration nọ tuma Yutikọsị; uration hụ nọ buru ẹ, ọ nọ gha windo ulọ hụ mę wẹ ẹtọ ime elu, dan. Ogen wẹ gi bia d'e weli ẹ, a hụn w'a n'ọ nwunhụngụọ. ¹⁰ Pọlu nọ hidan, ọ nọ hunya, fiedon Yutikọsị, sị, “Atule ni egun, ni ọ hụ ndun†.” ¹¹ Ya Pọlu nọ shi ibe elu hụ ẹnyi nọ e zu. Ogen o gi bebeguụ brędi Oriri-nso, keguụ a, ẹnyi e riguụ, ọ nọ kusonmezi, eki e we fon, ọ nọ jęmę. ¹² Wẹ nwen nọ weri nwata-okennyę hụ lę ndun lama, obi nọ ruchanrin wẹ alı.

A Gha Wẹ Trasi Si Miletusu

¹³ Ẹnyi nwen nọ banye ugbo-mirin jęmęguụ obodo Asosi, ebe Pọlu jęnko d'a nọ banye ni ẹnyi ime ugbo-mirin hụ. Ẹnina ke Pọlu sị ni ẹnyi mę ẹ —makeni ọ cho n'ọ gha akpakali. ¹⁴ Mgbe o gi kunrun ẹnyi ime Asosi, ẹnyi lę iya nọ wiri gi ugbo-mirin hụ si Mitailini. ¹⁵ Ẹnyi nọ gi ugbo-mirin gha ebęhụ pu, eki e fon, ẹnyi nọ ru nchetari ihun obodo Kiosị; eki e fonzi, ẹnyi nọ ru obodo Samosi; eki e fonzi, ẹnyi nọ ru Miletusu — ¹⁶ makeni Pọlu a kwademęguo ni ẹle o k'a banye Efesosi, amangbe ọ gha e bie ime Eshia—ọ ri a hụhụ n'ọ kerę n'a ru Jerusalem uhuhin Mmemme-Pentikosu—omeni ọ ri nfe.

Oku Pọlu Gwa Ndi-isi Uka Ri Efesosi

¹⁷ Pọlu nọ gha Miletusu zi wẹ d'a kpo ndi-isi uka Efesosi bia d'e kunrun ẹ. ¹⁸ Ogen wẹ gi bia, ọ nọ sị wẹ, “Unu lę enwen onu a maringho ke m don bi ogen ahun ile m gi ri ime igunrun onu—ghakworı uhuhin ibuzo m zo uku ye ime Eshia; ¹⁹ ke m

---

† **Isi Nke Ogun:**10 Ẹkukwo Ndi-nze Nke Ebuo 4.32-36

don weluachanrin enwen m ani, gi enya-mirin fe Dinwonna-enyi, e dingbucharin nsongbu ile biani ni m make ngo ndi Ju risonme ni m. ²⁰ O nwonna ihien owule m marin k'e yeni unu aka, e seri m isi; alatonu m ikuzi onu id'enya ihian ile le ulo-ulo, ²¹ a gwa ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju oku iroghari buru Osolobue le ikwerini Di-nwonna-enyi wu Jesu.

²² Kanu, m jenkọ nwan Jerusalem nọke onye Mmon-nsọ tu eriri ye olu sekpunko; a marin m ihien k'e kunrun ni m ebeku. ²³ Ihien m marinhụ wu ni ime obodo owule, Mmon-nsọ ri a gwa m ni ngan le nsongbu ri e che m. ²⁴ Kanu o nwonna ihien m kpo ndun m, sukpan ni m gbaguu oso† Osolobue si enyi gba, rungguu orun Di-nwonna-enyi wu Jesu buche m aka—orun izisonme ozioma banyeni ohunma Osolobue me.

²⁵ A maringho m nwan ni o nwonna onye owule ime unu ile m no ime igunrun we zisonme ozi Alizee hun jenkọ d'a hunzi ni m.

²⁶ M ri nwan a gwa unu n'o nwonna onye owule ime unu edeke e ri m isi. ²⁷ Makeni, a gwachanringuo m onu ihien ile wu uche Osolobue, esekinni m enwen m azuun. ²⁸ Ya wu, lefu ni nwan enwen onu le igunrun atunrun hun Mmon-nsọ buche unu aka enya. O tumeguọ unu ndi-ndu keni unu du aka Osolobue, hun Osolobue gi edeke Nwa a\$ nwehen. ²⁹ A maringho m ni m puguu, eje-eworo k'a bia ime unu d'e ripu igunrun atunrun hu. ³⁰ Ndi hu ime onu jenkọ d'a rukpomade ezioku keni

---

† **Isi Nke Ogun:**24 nkuzi, obibi le agungun Jesu tumeni ndi nke e 1 Ndi Korenti 9.24-27; 2 Timoti 2.5, 4.7 § **Isi Nke Ogun:**28 edeke ya le enwen e

wę gi ę dori ndi e son Uzo-Jizosi. ³¹ Ya wu, munrun ni enya; nyanhan ni ni ezuni m iken orogbo ahua eto, ke uhinhin ke efinnai, ebe m ri e gi enya-mirin a do onye owule eka-ntin.

³² M ri nwan e we unu e che eka Osolobue le ozi banyeni ohunma a, ozi e hun k'a s'eka me unu sue ime okukwe rike ulo we n'a runshi elu—me unu ri ndi k'e nwehen ihien we k'e ye ndi ile we don nso.

³³ O nweni onye owule egho e mobu goru e mobu ekwa a na m enya. ³⁴ Unu le enwen onu a maringho ni m gi eka m luru ihien mme le ndi mme le wi gi bi. ³⁵ E gigu o m ihienmi ile ghosi onu ihien unu e leri, n'o furu ni enyi gi irun erira e yeni ndi zeleni le ndi igbenye eka, a nyanhan oku Di-nwonna-enyi wu Jesu le enwen e ku, si, 'Iyeni ka ngozi e wehe kari inarinni.' ”

³⁶ Ogen Polu gi kuguu, ya le we no sekpu ali, o no me ekpere. ³⁷ We ile hu a kwan ekwan, a kwanshi elu, e fiedon Polu, e su e onu. ³⁸ Ihien kachanrin we a fu wu ni o si ni a hunkozi w'a; ya we no du e d'e ru ebe ugbu-mirin ri.

Isi Nke Ohu-kwasi-ogun

Polu E Jenme Jerusalem

¹ Ogen enyi gi ghaguu ebe we ri pu, enyi no gi ugbu-mirin jenme, ghafe ozigbo ru obodo Kosi; eki e fon, enyi no ru Rodisi; enyi no gha ebeku si Patara.

² Ebeku ke enyi no choru ugbu-mirin jenko Finishia, enyi no banye, jenme. ³ Enyi e ru ebe enyi no leghama ali Saiprosi, enyi no nu e ye azuun eka-ekpen enyi, ghasi ndidan-mirin ali Saiprosi nyanshi ali Siria; enyi no nwan kusi ali Taya—make ni

ebèhụ kẹ ụgbọ ahụn jenkọ d'a nọ butu ibu. ⁴ Ẹnyi nọ chorị ndị rị e sọn Ụzọ-Jesu rị ebèhụ, sọn wẹ nọdị izu-uka ohu. Ghahani iken Mmọn-nsọ wẹ nọ sị Ọlọ ya ejenle Jerusalem. ⁵ Kani, oge ẹnyi le wẹ gi nọguu, ẹnyi nọ pu, jẹnmezi ebe ẹnyi jenkọ. Wẹ ile le inyemẹ wẹ le umu wẹ nọ gha ime obodo hụ dupuha ẹnyi, duru ẹnyi d'e rukwori mkpenren mirin. Ẹnyi ile nọ sekpu ali mkpenren mirin ebèhụ mẹ ekpere, ⁶ ẹnyi nọ sị ibe ẹnyi nọdị ohunma. Ẹnyi nọ banye ụgbọ-mirin jẹnme, wẹ nwen nke nọ lama.

⁷ Oge ẹnyi gi ghaguu Taya pu, ẹnyi nọ ru Tolemaisi; ẹnyi nọ kele umune ẹnyi ime Kraisti rị ebèhụ, sọn wẹ nọdị akp'ohin ohu. ⁸ Eki e fon ẹnyi nọ pu, ẹnyi nọ ru Sizaria; ime Sizaria, ẹnyi nọ shi iwe Filipu hụn e zisonme ozioma d'e sọn ẹ nọdị. Filipu rị Madu Eisa hụ wẹ hopuha ime Jerusalem oge mbu. ⁹ Umụ Filipu ẹnọ wu igbagba e bu amuma. ¹⁰ Ẹnyi nọdị ebèhụ akp'ohin ole-le-ole.

Oge hụ ẹnyi gi rị ebèhụ, onye-amuma ohu w'a kpọ Agabosi nọ gha Judia bia. ¹¹ O nọ bia d'e kunrun ẹnyi, weri akpukpo-ukun Ọlọ, gi ẹ kenme enwen ẹ uku le ẹka, o nọ sị, “Mmọn-nsọ sị, ‘Enina kẹ ndi Ju rị Jerusalem k'a don kenme onye nwon akpukpo-ukunni, w'ẹ che ẹka ndi wulen ndi Ju.’ ” ¹² Oge ẹnyi gi nu ihienni, ẹnyi le ndi ozọ rị ebèhụ nọ rịoma Ọlọ make o gha e jẹn Jerusalem. ¹³ Ọlọ nọ sị, “Kị unu rịde e mẹ ihienni—a kwan ekwan, e tiwa m obi? A kwademeguọ m ni m jenkọ Jerusalem—osun'a ni wẹ jenkọ d'e gbu m ebèhụ make ufiri ẹfan Di-nwonni-ẹnyi wu Jesu—eledẹ ni wẹ kenme m suọ.” ¹⁴ Ebe o meni ẹnyi asani ẹka gbèhuto obi ẹ, o nwonzini ihien ẹnyi ku kari isi, “Uche Di-nwonni-ẹnyi ya mẹ.”

¹⁵ Enyi a nọberi ebèhụ, ẹnị nọ kwademe, si Jerusaleṃ. ¹⁶ O nwẹ ndị rị e sọn Uzo-Jesu gha Sizarĩa hụn sọnmezi ẹnị, weri ẹnị si iwe Nnasin ebe ẹnị k'a nọdị. Nnasin wụ onyè ohu ime ndi ibuzo kwerini, onyè anị Saiprosi k'ọ wụ.

Ihiẹn Ndi-isi Sị Pọlu Ya Mēni Uka Rị Jerusaleṃ

¹⁷ Ogeṅ ẹnị gi ru Jerusaleṃ, ndi hụn kwerini nọ nabanhan ẹnị ohunma-ohunma. ¹⁸ Eki e fon, ẹnị lẹ Pọlu nọ wiri d'a hụn Jemisi; ndi-isi uka ile rizi kwọ ebèhụ.

¹⁹ Pọlu e kelegu wẹ, ọ nọ gi uri-uri kowachanrin ni wẹ ihien ile Osolobue gi orun 'ya wụ Pọlu me ime ndi ali ndi ozo wulen ndi Ju.

²⁰ A nugu w'a, wẹ nọ ja Osolobue mma. Ya wẹ nọ si a, “Pọlu nwene ẹnị, y'a hunole nwan ndi Ju madu nnu ole-le-ole kwerini; wẹ ile nwẹ adudu Iwu Mozizi—w'a gi ẹ gu egu kaka. ²¹ A gwaguo wẹ wẹ ni i ri a kuzi ndi Ju ile hụn bisonme ali ndi ozo wẹ latọ Iwu Mozizi, a si wẹ a kwazile umu wẹ ugun, w'e donmezile omenali ndi Ju.

²² Ki ẹnị e me nwan? Wẹ k'a nuriri ni y'a biaguo. ²³ Me nwan ihieni ẹnị jenko d'a gwa i. O nwon ikennyẹ eno ri ebeni gi efan Osolobue kwe nkwa. ²⁴ Weri ikennyẹ ndini, 'yu lẹ uwe wiri jen d'e mezu omenali idon-nsọ: y'a ku ni wẹ ugwo w'e gi kopu wẹ ntutu. Ihan ile k'e gi ẹ marin ni ezioku a ri ime ihien wẹ nu ni 'ya k'i ri e me, a marizikwo wẹ ni 'yu lẹ enwen i e bi ke Iwu Mozizi don ku. ²⁵ Kanị, nke ndi wulen ndi Ju hụn kwerini, ẹnị e zinguo ni wẹ ekukwo-ozu gwa wẹ ihien ẹnị kwerigbama wẹ siko d'e me. Enyi si wẹ erile ihien owule wẹ gi rua

mmon; w'e rile edeke mobu anu owule we rukwon olu; w'a gherele.”

²⁶ Ya Polu no kwere. Eki e fon, o no weri ikennyere ndi hu d'e mezu omenali we gi e don nsọ. Ogen ya le we gi mezuguu omenali idon-nsọ, o no banye ime Ulo-nsọ d'e me we marin akp'ohin ole idon-nsọ hu siko d'a noru, we kebe chu ni onye-onye ime we ejan.

A Nwunrun We Polu Ime Ulo-nsọ

²⁷ Kani, akp'ohin esa hu e d'e zuguu, ndi hu ime ndi Ju gha Eshia bia no hun Polu ime Ulo-nsọ. We no kpasu igunrun hu ile, we no kwondon Polu, ²⁸ yime oro, a si, “Ndi Izrelu! Bia ni-o! Onwan wu okennyere hu hun e jensonme ebe ile, a kuzi onye owule, e kuja oku ndi Izrelu le Iwu enyi wu Iwu Mozizi le Ulo-nsọ. Elede ohun suo, o webanhanguzi nwan ndi wuleni ndi Ju ime Ulo-nsọ, meru ebeni ri Nso!” ²⁹ (We ku ihienni makeni we hun Trofimosi onye Efesosi le Polu ime obodo, we ro ni Polu e webanhanguzo a ime Ulo-nsọ.)

³⁰ Obodo hu ile no susuhu, ihian ile no zunpuha. We no kwondon Polu, dokpunpu a, kpokinsonme onumuzo Ulo-nsọ ozigbo. ³¹ Ogen we gi ri a cho ni we gbu Polu, ozi no ru onye-isi-agma kani a ki itu-agma ndi Rom hun ri Jerusalem ntin ni Jerusalem ile e susuhu. ³² Ozigbo ahun, onye-isi-agma kani hu no werisonme ndi-agma le ndi a ki ndi-agma ogunisen, ogun-isen hun ri okpuru e, gi oso kpotu, zunban ime igunrun ahun. A hun we ndi-agma hu, ya we no gbubehi Polu. ³³ Onye-isi-agma kani hu no jemburu Polu, nwunrun a. O no si we gi egan ebuo kpoma a; ya o no si we, “Onye wu okennyeni? K'o

me?” ³⁴ Igurunrun hu hu e yi oro: ndini hu e yi ihien ohu, ndini hu e yi ihien ichen: onye-isi-agma kan hu asazini aka chopu ha ihien hun meni makeni isusu hu e hika. Ya o no si ndi-agma a we Polu si ime baraki, ebenu uwe wu ndi-agma bi. ³⁵ E jenu we nkponyi we gha e nyinban, ya ke ndi-agma hu no buru Polu makeni enya tume igurunrun hu. ³⁶ Igurunrun ahun hu e son we, e yi, “Gbu n’e! Gbu n’e!”

Polu E Kinrin Onu A

³⁷ Ogen ndi-agma hu gi ri a cho ni we weri Polu si ime ebenu we bi, Polu no si onye-isi-agma kan hu, “N’i cheri ni m gwa i oku?” Onye-isi-agma kan hu no ju a, si, “Y’a su Griki? ³⁸ Ya wu, ele ‘yu wu onye Ijptu hu buluman ndi ri a kini, kiri ndi ikpatan nnu iri ahun shi ime atu?” ³⁹ Polu no si, “M wu onye Ju. Tasosi ri Azun Silisia ke we no mu m. M wu nwa di-ali Tasosi, obodo ri mkpa. Dodo, ni m gwa ndini oku.” ⁴⁰ Hun onye-isi-agma kan hu gi ye e efe n’o ku, Polu no wuzo enu nkponyi, fe aka ni we gba nkintin. Ogen we gi gbagu nkintin, Polu no gi asusu we wu Hibru gwa we oku.

Isi Nke Ebuo-kwasi-ogun

¹ “Umune m le ndi-nedi enyi, gon ni ntin ni m kinrin onu m!” ² Ogen we gi nu k’o ri a su asusu we wu Hibru, we no gbakenme nkintin. Ya Polu no kume: ³ “M wu onye Ju. Tasosi ri ime Azun Silisia ke we no mu m, kan ime Jerusalem ebeni ke we no zun m. Gamalielu zun m. We zun m zunru m ani ebe Iwu ndi-nedi enyi kan ri; m’e te dunni Osolobue ke okun leke ke onu ile don ri a dunna

tanni. ⁴ M kpokpo ndi ri e son Uzoni, kpokpo we ru onwun. M'a kpoma ke ikennyẹ ke ikpo ho egan, a tu we e ye ime ulo-ngan. ⁵ Onye-isi nchu-egan le Ndi-isi k'e ri-eka shiani m eri. M narinde we ekukwo m wekoni ndi Ju ri Damas'kosi keni m d'a kpoma ndi ri ebeku ri e son Uzoni egan, wehe we Jerusalem d'e ye afunfun.”

Polu E Ku K'o Don Gbehuto
(Orun Ndi-Ozi 9.1-19; 26.12-18)

⁶ “Ogen m gi jenkọ, e rume m ehụ Damas'kosi ogen hu anwun gi e ru isi, ukpe ohu nwungbu enwen e no gha elu-igwee nwunkpu m idenmizi. ⁷ A dan m, m no nu olu hun ri a si m, ‘Solụ, Solụ, k'i ri e kpokpo ni m?’ ⁸ M no za, si, ‘Onye k'i wu, Di-nwonna-m?’ O no si m, ‘Mme wu Jesu onye Nazareti —hun i ri e kpokpo.’ ⁹ Ndi hun mme le we wi a hungho ukpe hu, kani aghotani we ihien olu onye hun ri e kuni ri a gwa m. ¹⁰ Ya m no si, ‘Di-nwonna-m, kini ke m k'e me?’ Di-nwonna-enyi no si m, ‘Lihio to n'i shi Damas'kosi—ebeku ke we k'a no gwa i ihien ile Osolobue keton'i i jenkọ d'e me.’ ¹¹ Ebe o meni asazini m eka legha uzọ—makeni ukpe hu e nwunkenmeke, ndi mme le we wi no kwondon m eka, duban m ime Damas'kosi.”

¹² “Ime obodo hu, o won okennyẹ ohu w'a kpo Ananayasi, hun e fekenme ofufe noke ke Iwu don ku. Ndi Ju ile bi ebeku e ku oku e ohunma. ¹³ O no bia d'e kunrun m, turuye ni m, si, ‘Solụ nwene m, leghamazi uzọ!’ Ozigbo, m no leghamazi uzọ, m no hun a. ¹⁴ Ya o no si, ‘Osolobue ndi-nedi enyi a horiguọ i n'i marin uche e, n'i hun Onye hu Ri Ochan, nuzikwo ke o gi olu e gwa i oku. ¹⁵ Makeni

i jenkọ d'a wu ọsheri e, hun jenkọ d'e we ozi e jenni uwa ile, a gwa we ihien i hun le ihien i nu! ¹⁶ K'i ri nwan e che!? Lih i ni we me i mirin-Chuku, keni we chanchanpu i njo i, ebe i kpokuko efan a.' ”

Kẹ Osolobue Dọn Kpo Polu

¹⁷ “Ogen m gi luaguu Jerusalem, ebe m ri ime Ulo-nsọ uhuhin ohu e me ekpere, idenmizi, o nọke si uran buru m bu ele uran. ¹⁸ M nọ hun ohun. M nọ hun Jesu k'o ri a si m, 'Me nwan n'i gha Jerusalem pu ozigbo, makeni, anabanhako we ihien i jenkọ d'e ku banyeni m.' ¹⁹ Ya m nọ si, 'Di-nwonnienyi, we le enwen we a maringuo ni m'e jensonme ulo- ofufe ile, e gbu ndi kwerini n'i ili, a tu we ngan; ²⁰ a maringhozi we ni m wuzo usuo a kwadon onwun osheri i wu Stivin', ogen hu we gi ri e gbu e, ni mme kwondon ni ndi ri e gbu'e ewuru we.' ²¹ Ya o nọ si m, 'Jenme! M k'e zi i jen ebe teni d'e kunrun ndi ali ndi ozo wulen ndi Ju.' ”

²² Igunrun ahun hu e gon Polu ntin d'e ru ebe o nọ ku okuni, ya we nọ yime, “Wefu ni onye nọ enina ime uwan! O furuni onye w'a ni ri ndun.” ²³ We hu e yi, e fe ekwa we, a buosi uzunzun elu. ²⁴ Ya onye-isi-agma kan hu nọ si ndi-agma a webanhan Polu ime ebeku we bi; si we fian a mkpinsin n'o hun uzọ ku ihien hain ndi Ju gi ri a hi a hunni ile, e yi udi oroni. ²⁵ Kan ogen we gi kenmeguu a ni we fian ihien, Polu nọ si onye ohu turu ehun nsue hun a ki ndi-agma ogun-isen, “Iwu ndi Rom e kwerigho ni onu fian nwa-di-ali Rom' ihien bu ahangbuni w'e enen owule?” ²⁶ Ogen hun a ki

ndi-agma ogun-isen gi nu ihienni, o no jemburu onye-isi-agma kani hu, si a, “K’i cho n’i me? Okennyeh hu wukwo nwa-di-ali Rom!”

²⁷ Ya ke onye-isi-agma kani hu no jen d’e kunrun Polu, si a, “Gwa m, i wu nwa-di-ali Rom?” Polu no si a, “Egheh.” ²⁸ Onye-isi-agma kani hu no si, “Egho m ku ni m d’a wuru nwa-di-ali Rom’ e hiekwoto!” Kani Polu no si, “We mude m nwa-di-ali Rom.” ²⁹ Ozigbo hu, ndi ile te k’a fian Polu mkpinsin, n’o ku ihien meni, no seri isi we; egun hu a tu onye-isi-agma kani hu nke makeni o hunguo ni Polu wu nwa-di-ali Rom bu o te kpomaguo a egan.

E We We Polu Jen Ogwa Ndi-isi Nkikwama Izrelu

³⁰ Makeni onye-isi-agma kani hu cho n’o marin ihien ndi Ju ri kpe ni Polu, ogen eki gi fon, o no kpogu Polu egan, kpogu ndi-isi nchu-egan le ndi-isi ile. Ya o no wehe Polu, bu e tume ihun we.

Isi Nke Eto-kwasi-ogun

¹ Polu no bu enya tuma Ndi-isi Nkikwama hu, si, “Umune m, e giote m obi ri ochan bi elu m id’anya Osolobue d’e ru tanni.” ² Ya onye-isi nchu-egan wu Ananayasi no si ndi nokunme Polu fian a ihien onu. ³ Ya Polu no si a, “Osolobue k’a fian ‘yu nwen ihien; usuo-egan we gi ihien ochan tekin k’i wu! I nodi oche ebegu e gi Iwu e kin m ikpe, bu i hu a dan Iwu ebe i no si we fian m ihien?” ⁴ Ndi hu nochime Polu no si a, “Egun a n’i kpari onye-isi nchu-egan Osolobue?” ⁵ Polu no si, “Umune m, a marin m ni onye-isi nchu-egan ro; makeni e deguo w’a ime Ekukwo-nsu, si, ‘Ekujale oku onye-ndu onu.’ ”

Polu E Gi Akọ Wanahin

⁶ Ogen Polu gi marin ni ndi hu ime we wu ndi itu Sadusi, ndi hu wu ndi Itu-Farisi, o no yi oro, si, “Umune, m wu onye Farisi, onye itu ndi Farisi. We ri nwan e kin m ikpe make olil'anya ni ndi nwunni jenkọ d'e lihi!” ⁷ Ogen o gi ku okuni, ndi itu-Farisi le ndi itu-Sadusi risonme ime Ndi-isi Nkikwama hu no doma, Ogwa ahun no kebe. ⁸ (Makeni ndi itu-Sadusi a si ni ndi nwunni elihiko, a siri ni ke ndi mmon-ozi ke mmon ari. Kani, ndi Itu-Farisi kwerichanrin ni ihien etoni ri ari.) ⁹ Eregede isusu no bidon. Ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu hun ri itu ndi Farisi no lihi otọ, doma okuni, si, “Enyi ahunni eje-ihien owule okennyeni me. Onye ma ke mmon* mobu mmon-ozi gwa a oku?!” ¹⁰ Ogen isusu hu gi kenren, egun a bia onye-isi-agma kani hu ni w'e d'a dokika Polu, ya o no si ndi-agma a we jen d'e gi iken napuha we Polu, webanhan a ime ebe ahun we ndi-agma bi.

¹¹ Ime uhinhin hu, Di-nwonni-enyi no nwonpuha, wuzoyeni Polu, si a, “Kwondon obi i! Makeni, k'i don shia ni m eri ime Jerusalem, erira k'i k'a don shiazị ni m eri ime Rom.”

E Rini We Polu Ngo Ni We Gbu E

¹² Eki e fon utuntun, ndi hu ime ndi Ju no zugbama, kun Osolobue, si eriko we, arako we, d'e ru ni e gbuguu we Polu. ¹³ We kari madu ogunna zu izuni. ¹⁴ Ya we no jemburu Ndi-isi nchu-egan le Ndi-isi, si we, “Enyi e kungo Osolobue, kwe nkwa ni isi wu isi—enyi eriko ihien owule d'e ru ni enyi e gbuguu Polu. ¹⁵ Unu le Ndi-isi Nkikwama, zi ni nwan ozi jenni onye-isi-agma kani ndi Rom, n'o wehe ni

---

* **Isi Nke Eto-kwasị-ogun:9** Ekekwo iyi we koma ke we ri e ku ebeni.

unu Polu. Ku n'è nọkeshi unu cho ni unu lebankenme oku e enya; enyi nwen a kwademeguò ni enyi gbu e o gini d'e ru ebeni.”

¹⁶ Kani okorobia ohu nwenè Polu okpoho mu nu ngonni we ri. Ya o no jenne baraki hu ndi-agma bi d'a gwa Polu. We no ni a banye d'a gwa a. ¹⁷ Polu no kpo onye ohu ri ebenu hun ri ndi a ki ndi agha ogun-isen, ogun-isen, si a, “We okorobiani jenni onye-isi-agma kani, n'o nwon ihien o k'a gwa a.” ¹⁸ Hun a ki ndi agha ogun-isen no weri e d'e kunrun onye-isi-agma hun kani, si, “Onye-ngan hu wu Polu kpo m, si m wehe n'i nwata-okennyeni n'o nwon ihien o k'a gwa i.” ¹⁹ Onye-isi-agma hun kani no kwondon nwata hu eka, we e si usuo, ju a, si, “K'i nwon y'a gwa m?” ²⁰ O no si a, “Ndi-ndu ndi Ju e kwerigbamaguò ni we k'a si i wehe Polu Ogwa Ndi-isi Nkikwama ekile. We k'e me ke si Ndi-isi cho ni we lebankenme oku e enya. ²¹ Kani, egonkwole we ntin, makeni ikennyè we hun warì ofia e che e kari ogunnai. E kunguò we Osolobue, ni eriko we, arako we d'e ru mgbe we gbugu e; a kwademeguò we nwan e che n'i kweri wehe e.” ²² Onye-ndu-agma hun kani no si a, “Agwakwole onye owule ni 'y'a gwaguò m okuni.” Ya o no zi nwata-okennyè hu la.

E We We Polu Jenni Gvano Wu Felisi

²³ Ebenu ke onye-isi-agma hun kani no kpo madu ebuò hun a ki ndi agha ogun-isen, ogun-isen, si we, “Kwademe ni ni unu jen Sizaria: weri ni ndi-agma ogun-iri e gi uku e jen, ndi-agma iri kwasì ogun-etò ndi e gi eshin a lu agha lezi ndi-agma ogun-iri ndi e gi obo a lu agha. Kwademe ni ni unu gi okuloku

itenei ukinkinni jemma. ²⁴ Kwademezi ni ni Polu eshin hun o k'e nyin, onu e du e jenni Govaṅo wu Felisi, anikwole ni ihien owule me e.” ²⁵ Ya onye-isi-agma ahun kani no de ekukwo-ozu. Ihieni k'o de:

²⁶ “Mme wu Klodiosi wu Laisiasị ri e dejenni Govaṅo wu Felisi; e kele m'i. ²⁷ Ndi Ju ile kwondon okennyeni, a cho ni we gbu e. Ogen m gi marin ni nwa-di-ali Rom ro, ya m no weri ndi-agma d'a gbapuha a.

²⁸ Makeni m cho ni m marin ihien hu we ri a ma n'a ikpe, m no we e jen Ogwa Ndi-isi Nkikwama we.

²⁹ A hun m'a ni oku Iwu we ke we ri a man'a a ikpe —n'o nwonni ihien o me hun w'e gi tu a ngan mabu gbu e. ³⁰ Ogen ozi gi ru m ntin ni we rin'e ngo, m no si ni m zihē n'i y'e ozigbo. A gwaguo m ndi-ikpe e we d'e kunrun i, ni we no idenya i ku ihien we si ni ya k'o me.”

³¹ Ya ndi-agma hu no me k'o don gwa we: we no gi ime uhinhin we Polu sikworị Antipatrisi. ³² Eki e fon, ndi gi ukū no lakin, hapu ndi gi eshin ni we le Polu wiri. ³³ E ru we Sizaria, we no we ekukwo-ozu hu ye Govaṅo, we Polu che ihun e. ³⁴ O gunguu ekukwo-ozu hu, o no ju Polu ke onye elee Azuun k'o wu ime ali-eze Rom. Ogen o gi nu ni onye Azuun Silisia ro, ³⁵ o no si, “M k'a nu onu i ogen ndi-ikpe i e gi bia.” O no si ndi-agma chedon e ime ogwa a, ogwa hun Herodu tun ebahu.

Isi Nke Eno-kwasị-ogun

Ikpe Hun Ri Egbata Ndi-Ju Le Polu

¹ Hun me e akp'ohin isen, Ananayasị wu onye-isi nchu-egan le ndi hu ime Ndi-isi lezi oka-iwu w'a

kpọ Tetulosi nọ bịa ogwa Govanọ. Wẹ nọ kpe Pọlụ ẹka Govanọ. ² Ya wẹ nọ kpọpuha Pọlụ. Tetulosi nọ kinme ihien wẹ ri e kpe n'ẹ, si,

“Onye ikpen ile rini, okiki i e weheguo ni enyi udon kete-ele-mgbe; iroro-oma y'a tu e donzimeguo ni ndi alini ihien. ³ Ogen ile le uzọ ile ke efọ gi a suokenme enyi usuo make ihien ndini. ⁴ Kani achoni m ni m rike i ogen, m ri a rio nwan n'i me ohunma gonzi enyi ntin ke i don e me mbu, ni m be oku nke-nke.

⁵ Enyi a hunguo a ni okennyeni e yesonme nsongbu oda-oda. O ghasonme, e se isusu ebe owule ndi Ju ri enu uwa ile. O wuzikwo onye ohu ime ndi-ndu itu Onye-Nazareti ahun. ⁶ O te rizi a chode n'o meru Ulo-nsọ, ya enyi nọ nwundon ẹ. [Nke enyi e te gi Iwu enyi kin ẹ ikpe, ⁷ kani onye-isi-agma kani wu Laijiasi nọ gi iken bia d'a napu enyi 'ya, si ndi ikpe ẹ bia d'e kunrun i.] ⁸ I ju a ajuju, 'yu le enwen i k'a saeka marinkwama ihien ile enyi ri e ku ni ya k'o me.”

⁹ Ndi Ju nọ kwadon Tetulosi, si ni ihien ndini ile wu ezioku.

Pọlụ E Kinrin Onu A Ihun Felisi

¹⁰ Ogen Govanọ gi fe ẹka gi si Pọlụ ya ku nwan, ya Pọlụ nọ si, “A maringuo m n'o meole ahua ole-ole i wu oka-ikpe alini; ya wu, efọ ri a suo m usuo ikinrin onu m ebe i ri. ¹¹ I k'a saeka chopuha n'o karini akp'ohin mmebuo kete m'e jenle Jerusalem d'e fe ofufe. ¹² O nwonni onye owule wẹ hun mme le iya ri a do ndondo ime Ulo-nsọ; o nwonni ndi wẹ hun m ri a kpasu—ke ime unọ-ofufe ke ime obodo hu ile. ¹³ Asako wẹ ẹka ghosi ni ihien wẹ ri nwan e ku ni 'ya ke m me wu ezioku. ¹⁴ Kani m k'a saeka

gwa i ni ihien ohuni wu ezioku: Uzọ hu we ri e ye eje-efan ke m gha e fe Osolobue ndi nedi enyi kan; m kweyeni ihien ile we de ime Iwu Mozizi le hun we de ime ekukwo ndi-amuma. ¹⁵ M nwon olil'anya ime Osolobue—olil'anya ohu hu hun ndini le enwen we nwon ime Osolobue: ni ke ndi eziomume ke ndi njo jenkọ d'a gha onwun lihi. ¹⁶ Ufiri e ke m gi a nwan iken m ogen ile, igi hun a ni obi m ri ochan ebe Osolobue le ihian ri.”

¹⁷ “O teguo m biademe Jerusalem; ya m nozi nwan bia ni m ye ndi nke m ihien ndi w'e gi yeni ndi igbennye aka, leni m hun uzọ chu-ejan. ¹⁸ Iya ke m ri nwan ke we hun m ime Ulo-nsọ: o me nke omenali idon-nsọ, a riguo le m uchan ogen we gi hun m; o nwonni igunrun mme le we wi; o nwonzikwoni isusu rini. ¹⁹ Kanị o te nwongho ndi Ju gha Azuun Eshia bia ri ebeku, k'o furu nwan we le enwen we bia ebeni d'e ku onu we id'anya i, omeni o nwon ihien we si ni 'ya ke m me! ²⁰ Mọbu ya judele ndini ri ebeni ke elee eje-ihien ke we hun ni ya ke m me ogen m wuzo ihun Ogwa Ndi-isi Nkikwama, ²¹ mmani ihien ohuni m yi oro ku ke m wuzo ihun we: ‘Unu ri e kinkwo m ikpe tanni makeni m kweri ni ndi nwunni jenkọ d'e lihi!’ ”

²² Kanị Govanọ wu Felisi, hun marinchanringuu banyeni Uzọ-Jesu, no bu ikpe hu si ihun, si we, “Unu jenkọ d'e cheri ni onye-isi-agma kanị wu Laisiasị bia m kebe han ni unu enen.” ²³ O no si onye-isi agha hun a ki ndi agha ogun-isen ya hun a ni we kwodon Polu, ka we e yen'e efe ekerere, a ni ndi owu a a bia d'a hun a, e ye e ihien ri a mkpa.

Polu A Gwa Govanọ le Nwunye E Oku-Chuku

24 O mepu akp'ohin ole, Felisi le nwunye e wu Drusila no bia. Drusila wu onye Ju.

Felisi no zi we kpọ Polu. We no gonme e nti k'o ri a gwa we oku ikweri ni Kraisti wu Jizosi. 25 K'o don ri e ku oku ezigbo obibi Chuku cho le ikwondon-enwen-ihian le Okinkin-ikpe lalani, egun no tuma Felisi. O no si, "I k'e jenmeguu, m nwon efe a kpọzi m'i." 26 O huzi a tu enya ni Polu jenko d'e ye e gho; o hu e gi ufiri e e zisonme we d'a kpọ Polu mbu-le-ebu, e son e e ku oku. 27 Ahua ebu a ghafeguu, Poshosi wu Festosi no henrin Govano, nokin enya Felisi. Makeni Felisi choke ni ndi Ju ku n'e ohunma, ya o no la Polu to ime ngan.

Isi Nke Isen Kwasi Ogun

Polu A Si We We Oku E Jenni Eze-kani Wu Siza

1 Hun me e akp'ohin eto Festosi bia d'a kima Azuun ahun, o no gha Sizaria jen Jerusalem. 2 Ebehu ke ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi ndi Ju no kinghosi a oku Polu, rifo a 3 n'o me ohunma zihel ni we Polu Jerusalem. Makeni e riguo we ngo we e gi gbu Polu uzo, o lalani. 4 Festosi no za we, si, "Sizaria ke we buto Polu, bu m kinko ebehu egwa. 5 Ya wu, ndi isi unu we sonme m jen Sizaria, ni we le okennyel hu d'e kin, omeni o nwon eje-ihien owule o me." 6 Ogen Festosi gi songuu we nodi—o nokarini akp'ohin esato mobu iri—o no si Sizaria. Eki e fon, we no bia ogwa a. O no nodi elu Oche Okinkin-ikpe, zi we d'e wehe Polu. 7 Ogen Polu gi puha, ndi Ju hu gha Jerusalem' bia no fihunme e, kinme eje-ihien bu-oda jogbu enwen e we si ni 'ya k'o me, bu asani we eka ghosi ni ezioku ro. 8 Kani Polu no kin onu a,

si, “Adanni m iwu ndi Ju mọbu iwu Ulo-nsọ mọbu iwu eze-kani wu Siza.”

⁹ Kani Festosi cho n'o meyi ndi Ju, ya o no juma Polu, “Y'a chogho ni jen Jerusalem, ni we no id'anya m kin i ikpeni ebegu?”

¹⁰ Polu no si, “Ogwa eze-kani wu Siza tumẹ ke m ri hunni, ebe furu we k'a no kin m ikpe. O nwonni eje-ihien owule m me ndi Ju—'yu le enwen i a maringho ohun ohunma-ohunma. ¹¹ Omeni m me eje-ihien hun w'e gi gbu m, ari m a cho uzọ m'e gi wanahin onwun. Kani, omeni o nweni ihien w'e kwondon aka ime ihien ndi we si ni 'ya ke m me, o nwonni onye jenko d'a saaka bu m che we aka. We ni m jenni eze-kani wu Siza n'o gi aka a kin m ikpe!”

¹² Ogen Festosi le ndi a dun a odun gi tugbamaguu iroro, ya Festosi no si Polu, “Y'a siguọ we we i jenni eze-kani wu Siza; Siza ahun k'i buruko.”

E Wehe We Polu Ihun Eze Wu Agiripa Le Okpoho W'a Kpo Benaisi

¹³ Akp'ohin ole-ne-ole a ghaguu, eze hun ri a ki ndi Ju wu Agiripa le (okpoho w'a kpo) Benaisi no bia Sizarja d'a si Festosi anua. ¹⁴ Ogen ahun we gi nodi ebegu akp'ohin ole-le-ole, uhuhin ohu, Festosi no wepuha ni eze hu oku Polu, si, “O nwon okennyẹ ohu Felisi lato ime ulo-ngan; ¹⁵ ogen m gi ri Jerusalem, ndi-isi nchu-ẹjan ndi Ju le ndi-isi ndi Ju no wepuha oku ẹ, si m ma a ikpe. ¹⁶ Kani, m no si we ni enyi ndi Rom' a ra we onye we kpe ye ndi kpen'e, bu 'ya le ndi kpen'e e ke turu kin elee-m elee-i, o hun oghere kinringuu onu a.

¹⁷ Ogen we gi nwan zu ebeni, e tuhu ni m ogen owule, kama, eki e fon, m no zi we kpo ogwa, nodi

ali elu Oche Okinkin-ikpe, zi we wehe okennyehụ. ¹⁸ Ndi kpe n'ehi no lihi otokinme, kanjehi eji eje-ihien m ro ni ya ri e se ke we kin. ¹⁹ Kama, we no kinsomme oku ofufe hun we le Polu ri a do le oku okennyehi ohu w'a kpo Jizosi, hun nwunhunguni, kanjehi Polu hi e ku e e kushi iken no ri ndun. ²⁰ Amarinzi m ihien m k'e me gi chofuha ani oku ndini, ya m no ju Polu k'ochogho n'o jen Jerusalem, ni we no ebefu kin e ikpe banyeni ihien ndini we si ni 'ya k'o me. ²¹ Kanjehi ogen Polu gi si enyi na a to ebeni d'e ru ni eze-kanjehi wu Siza e gi aka a leban oku e enya, ya m no si we kwondon e d'e ru mgbe m saeka zi e jenni Siza.” ²² Agiripa no si Festosi, “Nke o soso m ni m gi ntin m nu onu okennyeni.” Festosi no si a, “Ekile y'a nu onu a.”

²³ Eki e fon nwan, Agiripa le Benisi no gi oken ogho ndi-nze banhan ime-ulo uku hu, we le ndi-isi-agma kanjehi le ndi we marin amarin ime obodo hu wi banhan. Festosi no zi ndi orun a d'e webanhan Polu, we no webanhan a. ²⁴ Festosi no si, “Eze wu Agiripa le ihian ile ri ebeni, lee ni okennyeni ndi Ju ile ri e kpe aka m, ke ime Jerusalem ke ebeni, e yi oro, a si n'o furuzini n'o ri ndun. ²⁵ Kanjehi ahunni m njo o me hun we e gi ma a ikpe onwun. Kanjehi, hunni o si enyi we e jenni eze-kanjehi wu Siza, e kwerigho m ni m jenk'od'e zi e jenn'e. ²⁶ Bu ahunni m nwan ihien m'e kwondon aka hun m'e gi dejenni nna m wu Siza ekukwo banyen'e. Agiripa, iya hain m gi nwan wepuha a ebeni unu ile ri, tumadu ebe 'yu le enwen i wu eze ri, keni m hun ihien m k'e kwondon aka de ya wu ekukwo-ozii, enyi juguu a ajuju. ²⁷ Make ni, o jogbu enwen e ni m zi onye-ngan jenni eze-kanjehi bu o nwene ihien m hun ku ni iya ke

wę sị nị ya k'o mę.”

Isi Nke Isin-kwasị-ogun

Poļu E Kinrin Onu A Ebe Agiripa Ri

¹ Agiripa nọ sị Poļu, “I nwọn ikęn kinrin onu i.” Ya Poļu nọ tinpu ęka, kinme ęnina:

² “Eze wu Agiripa, m weri ę nị m nwe isi-oma ebe o mę ni ihun i ke m jęnkọ d'a nọ kinrin onu m tanni banyeni ihien ile ndi Ju ri e ku nị ya ke m mę; ³ make ni y'a maringwo omenali ndi Ju ile le ihien ndi hun e se ni we oku, marin a ru ali. Dodo, nwe nwan ndidi gon m ntin.

⁴ Ndi Ju ile a maringho ke m don bi gha ali lala, ke ime ali m ke ime Jerusalem. ⁵ Omeni we te k'e ku ezioku, a maringwo we ketekete ni m te wu onye itu-Farisi, itu kachanrin e ze ime ofufe ęnyi le ni m'e bi obibi ndi Itu-Farisi. ⁶ Kanị we ri nwan ebeni e kin m ikpe make ni m ri e lee ęnya ihien hun Osolobue kwe ndi nedi ęnyi we kanị nkwa; ⁷ ihien hu* ikpun-ulo mmebuo ndi nke ęnyi ri e lee ęnya a, e gi ufiri ę e fekenme Osolobue ukinkin le efinnai. Eze, olil'ęnyani m nwon wu eje-ihien hu ndi Ju sikwo nị ya ke m mę! ⁸ Ki haın o gi a fukęnme unu ndi ri ebeni orun ikweri ni Osolobue e weli ndi nwunni?”

⁹ “Ezioku-ezioku, mme le enwen m te ro n'o furu ni m mę ihien owule m k'e gi gbondon ęfan Jizosi onye Nazareti. ¹⁰ Ohun ke m mę ime Jerusalem. Ogen hu, m'a narin ndi-isi nchu-ęjan ikęn, a tu ndi kwerini Jesu e ye ime ulo-ngan; ęlede ohun suo, we cho ni we ma we ikpe-onwun, e biye m ęka.

---

* **Isi Nke Isin-kwasị-ogun**:7 Nkwa Hu hun

11 Imerinme oge, m'a ghasonme unofufe ile, e ye we afunfun, a lilima ni m me we ku aru ghahani ikuja oku Jesu. Olulu we bu m oda-oda, nke wu ni m'a chu we e rude obodo ndi ri ani ozo d'e kpokpo we.”

*Polu A Kowa K'o Don Gbehuto
(Orun Ndi-Ozi 9.1-19; 22.6-16)*

12 “Ebe m no a chu we erira, m no narin ndi-isi nchu-egan iken le ekukwo jenkọ Damas'kosi.

13 Eze, e ru m uzọ, oge anwun gi a ri isi, ya m no hun ukpe nwunnahin enya-anwun k'o gha enu-igwee nwunhunme mme le ndi 'me le we wi.

14 Enyi ile no dan. Ya m no nu olu gi asusu Hibru si m, ‘Solu, Solu, k'i ri e kpokpo ni m? I ri a ruhu enwen i ehunoke oken-efin ri a gba egbe di-nwonn'e uku.’ 15 M no si, ‘Di-nwonnim, onye k'i wu?’ Ya Di-nwonnienyi no shiri m, ‘Mme wu Jesu hun i ri e kpokpo. 16 Kanj, lihi n'i turu oto. Ihien hain m gi me i n'i hun m wu keni m tume i n'i wuru odibo m le osheri hun jenkọ d'a gwa ndi ozo ihien ndi i hun le ihien ndi m jenkọ d'a ghosi i. 17 M k'a gbapuha i eka ndi nke i—ya wu ndi Izrelu, gbapuha i eka ndi ali ndi ozo hun m ziko i d'e kunrun. 18 M ziko i d'a shiapu we enya, keni we hun uzọ gha ime ishi gbehuto si ime ukpe; gha okpuru Ekwensu puha d'e kunrun Osolobue; keni Osolobue gbaghari we njo, ye we onodi ime ndi hun we don nsọ, ndi ahun we don nsọ makeni we kweri ni m.’ ”

Polu E ku Oku Orun A

19 “Eze wu Agiripa, ufiri e, apani m oku ihien m hun ime ohun hu gha elu-igwee bia. 20 Kanj, m no zime ozi hu ime Damas'kosi. E ziguu m ndi ri

Damas'kọsị ya, m nọzị zi ẹ ime Jerusalem le ẹgbere Judia ile, e zizi m ndi ali ndi ozo ya, a si we gha ime njo we gbehuto, buruhe Osolobue, mememehien k'a ghosi ni e gbehuto guo we. ²¹ Ufiri ihienni ke ndi Ju gi kwodon m ime Ulo-nsọ, a cho ni we gbu m. ²² Kani d'e rukwo nwan tanni, Osolobue hu e yeni m aka; ya ke m gi wuzo ebeni a shia eri, a gwa ke onye uku ke onye nta okuni; ihien ohu hu ndi-amuma le Mozizi ku n'o jenko d'e me ke m ri e ku oku e, o nwonni ihien ozo: ²³ ni Kraisti k'a tariri afunfun; n'o k'a wuru onye ibuzo k'a gha onwun lihi; ni, noke onye ibuzo gha onwun lihi, o jenko d'e wehe ni ke ndi ali enyi ke ndi ani ndi ozo ozi ukpe.”

²⁴ Hun Polu gi ri e kin onu a enina, Festosi no wesi olu elu, yi, “Era ri a pu i, Polu! Oken-ekukwo i marin ri a pu i era!”

²⁵ Kani Polu no si, “Festos' ikpen ile rini, era ari a pu m! Onye owule enya don k'a marin ni m ri e ku ezioku. ²⁶ Eze wu Agiripa le enwen e a maringuo ihien ndini! Obi ru m ali igwapu a oku, e gigho m'a don n'o nwonni ihien w'a kon'a ime ihien ndini, makeni onwan e meni nzuzue. ²⁷ Eze wu Agiripa, y'e kwerigho ihien ndi-amuma ku? A maringho m ni y'e kwerigho.”

²⁸ Agiripa no si Polu, “I cho n'i me m wuru onye nke Kraisti ozigbo-ozigbo?”

²⁹ Polu no shari, si, “Thien m ri a rio Osolobue wu onwan: k'o me egwa-o, k'o meni egwa-o, ni edede yu suo, kani, ke iyu ke ndi ozo ile ri e gon m ntin tanni hun uzo ri ke mme—wezuka egan ndini we kpoma m!”

³⁰ Ebehu ke eze le Govano wu Festosi le Benisi le ndi ozo we le we gba ri oche no lihi oto. ³¹ Ogen

wẹ gi pụkọ, wẹ hụ a sị ibe wẹ, “O nwonni ihien okennyeni rị e mẹ hụn w'e gi gbu ẹ mọbụ bu e che ime ụlọ-ngan.” ³² Agiripa nọ sị Fẹstọsị, “Nkẹ w'a hatu okennyeni ye omeni ẹlẹ hụn ọ sị wẹ we oku ẹ jenni eze-kani wụ Siza.”

Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun

E Gi Wẹ Ugbọ-mirin Buru Polu Jemẹ Rom

¹ Ogen wẹ gi kubepu a ni enyi k'e jen Itali, wẹ nọ we Polu le ndi hu ime ndi-ngan che eka onye-isi-agma w'a kpo Juliosị, hụn a ki ndi-agma ogun-isen ime itu-agma-uku ndi Rom' ahun w'a kpo “Itu Eze-Ogostosi.” ² Enyi ile nọ banye ugbọ-mirin gha Adramitum bia, hụn rị a kwademe n'o jensonme ali rị ichen-ichen rị Azuun Eshia risonme ehụ Ohimin hụn wẹ nọ a banye ugbọ-mirin. Ugbọ hụ nọ buru enyi. Enyi le Aristakosi onye Tesalonika hụn rị Azuun Masedonia wi. ³ Eki e fon, enyi nọ ru Sidon'. Juliosị nọ gi eka rị mma son Polu, ni a jen d'a hụn ndi owu a ni wẹ ye ẹ ihien rị a mkpa. ⁴ Enyi nọ gha ebẹhụ buli si ohimin, a ghasonme ehụ ali Saiprosi —makeni ufere enyi kunrun rị e bukin enyi azuun, ọ nini enyi gbasonme ahanmahan ohimin. ⁵ Ogen enyi gi ghafegu ehụ ali Silisia le Pamfilia, enyi nọ fuha Mira hụn rị Azuun Lisia. ⁶ Ebẹhụ ke onye-isi ndi agha hụ nọ hụn ugbọ-mirin gha Alezandria jenko Itali, ya ọ nọ bu enyi ile che ime ẹ.

Ijen A Fuma Orun

⁷ Enyi nọ gbama ekerẹ-ekerẹ akp'ohin ole-ne-ole—ọ fukemkeke enyi orun ni enyi d'e ru Nidosi. Ogen ufere gileni ni enyi jenshi ihun ib'eke ahun, enyi nọ ghasonme mkpenren Samonu hụn rị ali

Kriti. Mirin nòhunmẹ alì Kriti. ⁸ Ẹnyi hụ a gha mkpẹnren-mkpẹnren, kanì ọ fùkẹnmẹ ẹnyi orun ọda nì ẹnyi d'e ru ebe w'a kpọ “Ebe-Rìchanrìn-Ugbọ-Mma”, hùn nòchime Lasià. ⁹ Makẹni ẹnyi e rigụọ oge ọda-ọda, nke wu nì ndì Ju e buguode ọnu ahun w'e bu*—ya wu, oge eje-ebi gi a kpọ ohimin hụ e ruguole, ẹnyi sị nì ẹnyi jẹnmezi, ijẹn jenkọ d'a jọ njo, Pọlu nọ dun wẹ ọdun, sị,

¹⁰ “Ekele m unu ile; a hunguọ m'a nì ẹnyi jenkọ d'a banye eje-onodi omeni ẹnyi jẹnmezi, ihien bu ọda jenkọ d'e huzikwo; elede ibu le ugbo suo, kanì kezì ndun ẹnyi.” ¹¹ Kanì onye-isi-agma ahun gi ihien onye-isi ugbo le onye nwon ugbo ku don kari oku Pọlu. ¹² Ebe o mọ ni ebeni ugbo-mirin a nodi a ri mma hùn w'a nodi oge winta, udu mirin-oyi-ochan hùn a kpọ okpukpu, ndi ka ọda nọ kweri n'ọ ka mma nì ẹnyi jẹnme. Wẹ ri a tu ẹnya nì, ikenkwo, wẹ k'a saeka ru Finik'si d'a nodi ebẹhụ oge mirin-oyi-ochan hụ. Finik'si wu ebe ugbo e zientọ alì Kriti, o bu ihun zime ib'eka ndidan ẹnya-anwun.

Eje-ebi A Kpoma

¹³ Oge ufere reberere hùn a gha azuun ndidan-mirin a bia gi feme, wẹ nọ ro ni a hùn wẹ ihien wẹ ri a cho; wẹ nọ tofu ugbo hụ ebe wẹ lime ẹ, ghasonmẹ usuo-usuo ehụ alì Kriti. ¹⁴ Kanì o ke me-eme, oken ufere hùn a kpokenmeni nọ kpoma. “Nọt-ista” ke w'a kpọ ufere hụ, makẹni ọ gha azuun ugu e feshi azuun owuwa-ẹnya-anwun. Ọ gha ib'eka Kriti fehe. ¹⁵ Ọ nọ kpokenmẹ ugbo hụ, ọ nizini wẹ gbeshoto

---

* **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:9** ib'eka Septemba le Octoba

ugbo hu zime ufere hu. Ya enyi no la ugbo toni ufere hu, o no buru enyi jenne!

¹⁶ Enyi no kuban azuun ndidan-mirin ali ohu me ekere w'a kpo Koda hun ri etintinnai Ohimin ahun. Ohun e zueme ugbo hu ekere. Enyi no lili ma wezuhan ugbo-nta ri ugbo hu ebe w'a no saeka dobanhan a, kani o fu enyi orun oda-oda. ¹⁷ We no dobanhan ugbo-nta hu ime ugbo. Ebehu ke we no gi eriri kenhunme ugbo, kenneke e. Make ni egun ri a tu we amangbe w'a sunkunma ejan ubom-Ohimi ri mkpenren Setisi†, we no gbatopu eriri we gi kenne igwe hu nyinni w'a kpo drag'anko, nu igwe hu ye ime mirin—make ugbo hu ghazi a gbakennin. Ya ufere no buru we le ugbo jenne.

¹⁸ Ebi hu a kpokenme enyi, e buhunme enyi, nke wu ni, ogen eki gi fon, we no tuma ibu e ye ime mirin. ¹⁹ Hun m'e akp'ohin eto, o no ru hun we gide gi eka we kpon ihien we gi a run orun ime ugbo-mirin ye ime mirin. ²⁰ Ogen o gi me ni enyi ahunni ke enya-anwun ke kokise akp'ohin ole-ne-ole, bu ebi rikwo a kpokenme enyi, enyi enwenzini olil'anya ni enyi jenko d'a hun isi puha.

Polu A No Ime Nsongbu Hu Kasi We Obi

²¹ Make ni w'e ke ri ihien-oriri kete-ele-mgbe, Polu no turu oto ime igunrun we, si, "Ikennye, nke onu e gon m ntin nodi Kriti. Omeni unu te gon m ntin, iwini ile e ke ti nwan. ²² Kani, m ri nwan a rio unu, kwodon ni obi unu make ni o nwonna onye owule ime unu jenko d'a nwunni

---

† **Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun:17** hun ri mkpenren ani Libia

—ugboni suo jenkọ d'a na iwi. ²³ Makeni mmon-
ozi Chuku bja d'e kunrun m hun uhinhin—Chuku
ahun m wu nke e, Chuku ahun m ri e fe. ²⁴ O si m,
'Polu! Atule egun, i k'e tururiri ihun Siza. Ozozi,
Osolobue e meguon'i ohunma donmen'i ndi 'yu le
we ri ime ugbo, anwunko we.' ²⁵ Kwonkenme ni
nwan obi unu, ikennyee, makeni m nwon okukwe
ime Osolobue n'o jenkọ d'a ri ke we don gwa m.
²⁶ Kani ugboni k'a zunbanriri akpakali, kusi.”

²⁷ Ime uhinhin hun m'e akp'ohin mmeno, ogen
ebiri-mirin hu gi buko ugbo enyi elu Ohimin
Adria†, o ru ihien noko etintinnai abali, o no ri ndi
a run ime ugbo ke si ali ri nsue. ²⁸ Ya we no gi eriri
we kenmeye igwe lele ke mirin mihan, we no hun
n'o k'e luepu ogwe-nku eno; a gbaberi we, we no
lelezi e, we no hun a n'o minruzini erira, n'o k'e
luepu ogwe-nku eto suo. ²⁹ Makeni egun ri a tu we
ni enyi jenkọ d'a sunkunma omuma, we no gbatopu
eriri ankoS eno ri ibe azuun hun we gi e lime ugbo
hu, ni, ikenkwo o hun uzọ zudon ali; we hu e me
ekpere ni eki fon *keni we legha uzọ*.

³⁰ Kani, ndi a run orun ime ugbo hu no wetu
ugbo-nta ye ime mirin, choma ni we gi nzuzue gha
ime ugbo pu, gi ugbo-nta ahun wanahin; we hu me
ke si we ri a gbatopu anko ri ihun ugbo. ³¹ Ya ke
Polu no si Kaptin hu le ndi-agma a, “Mani ikennyeni
nodi ime ugboni, onu ile k'a nwun.” ³² Ya ke ndi-
agma hu no bepui eriri we gi kwondon ugbo-nta hu,
mirin no buru ugbo-nta hu.

---

† **Isi Nke Eṣa-kwasi-ogun:27** Iya ke w'a kpo nwan Ohimin
Mediterenia. § **Isi Nke Eṣa-kwasi-ogun:29** igwe me onu
suen-suen-suen we gi e zudon ali

³³ Uz'utuntun biri-biri, Poḷu nọ rịọ wẹ ri ihien-oriri, si, “Tanni me ẹ akp'ohin mmenọ unu rị enina, obi eruni unu ani, unu e rini ihien-anaị. ³⁴ Dodo ni nwan, ri ni ihien-oriri, o k'e yenị unu ẹka rị ndun wanahin, makeṅi o nwonni onye owule ime unu jenkọ d'e tuhu ke akpu ntutu ohu rị a isi.” ³⁵ Ogen o gi kuguu onwan, o nọ weri bredi, ye Osolobue ekele id'enya wẹ ile, beri, rime. ³⁶ Ya ndun nọ ban wẹ ile, wẹ le enwen wẹ nọ rime ihien-oriri. ³⁷ (Enyi ile rị ime ugbo hu rị madu eno ariḗ ọgụn-mmenọ.) ³⁸ Ogen wẹ ile gi rijunchanringuu efo, wẹ nọ tu oka-witi hodụ ime ugbo ye ime mirin make ugbo gha a nyinzi.

Ugbo Hu E Tikpochanrin

³⁹ Eki e fon, wẹ nọ legha alị ihun—bu ndi hu a marin alị o wu, kanị wẹ nọ hun ngugu-mirin—ebe mirin nọ tu onu hi ogbe. Ejan rị mkpenren ngugu-mirin ahun. Ya wẹ nọ bu obi ni wẹ k'a nyanban ugbo ebẹhu, omeni o k'a ni wẹ me. ⁴⁰ Wẹ nọ tofu ankọ ndi hu ye ime mirin. Ebẹhu ke wẹ nọzi toluḷua eriri ndi hun kwondonsonme amala wẹ gi a nyan ugbo ahun, wẹ nọ se eriri gi wesi ekwa rị ibe ihun hun ufere gi e bu ugbo enu, zime ni ufere *keni ufere hun uzọ e bushi ugbo hu ihun*. Wẹ nọ nyanrin ugbo hu don ihun ngugu-mirin hu keni ugbo wẹ kusị mkpenren ẹ. ⁴¹ Kanị, ibe ihun ugbo hu nọ zunban ebe jogbu enwen, sunkunma ejan, to ebẹhu; ebiri-mirin nọ kpukpọpuma ibe azuun a. ⁴² Ndi-agma hu te nọ cho ni wẹ gbukwama ndi-ngan hu, amamgbe w'e gu mirin pu akpakali, wanahin.

Onye Owule A Wanahin

⁴³ Kani, makeni Kaptin ndi-agma hu cho n'o zuopuha Polu, o nini we me ihien we ro. Kama, o si ndi saeka gu mirin we buzo tuban ime mirin gusi akpakali; ⁴⁴ si ndi hoduni we sonme we, ndi hu ime we e kwondon ibe-osisi, ndi ozo e kwondon ibe ihien ndi ozo gha ugbo hu kpagipuha. Eriira ke onye owule me ru ali mmaka; o nwonni onye nwunhuni.

Isi Nke Esato-kwasị-ogun

Ihien Polu Me Ime Ali Mota

¹ Ogen enyi gi hunguu isi fuha, enyi no marin ni efan ali hu mirin nohunme wu Mota. ² Ndi ali hu no me ni enyi efoma pu-ichen: gi ifiri mirin ri e zueni le oyi ri a tuni fiye ni enyi okun nyanma, nabanhan enyi.

³ Polu no kpari nkun. Ogen o gi ri e bu we e che okun hu, uwowo okun hu no chupuha agwo, agwo hu no fifiri Polu eka. ⁴ Ogen ndi ani hu gi hun agwo hu k'o konrin e eka, we no si ibe we, "Ezie-ezie, okennyeni wu izighe. Osuon'a n'o wanahinguo ohimin, eje-ihien o me hukwo e son e, o niko a ri ndun." ⁵ Polu no fe agwo hu ye ime okun hu, agwo hu a run'a ehụ. ⁶ We no tuma enya ni ehụ Polu fun mobu n'o dan idumuzi, nwunhun. E cheberi we, we no hun a n'o nwonni ihien me n'e, we no kuhuto onu, kume n'o wu mmon.

⁷ Onye-isi ali hu wu okenye ohu w'a kpo Pobliosị. Iya won ali ndi nokunme ebe ahun enyi ri. O no nabanhan enyi, lee enyi obia akp'ohin eto. ⁸ Ogen ahun, nedi Pobliosị dine edine, emu ri a ku a: ehụ-okun ri e nwun e; o rizikwo a nyun—a nyunde edeke. Polu no jen d'a hun a, me n'e ekpere, bu eka kwasị

a, o nọ dịn̄h̄n. ⁹ Onwan e meguu, ndi ozo ile emu ri a ku ime ani hu no bia, o no zuochanrin we ile. ¹⁰ We no mesonme ihien bu-oda gi ye enyi ogho. Ogen enyi gi cho ni enyi pu, we no bu ihien ile ri enyi mkpa cheni enyi ime ugbo-mirin.

Enyi A Gha Mota Si Rom

¹¹ Ogen ifon eto gi ghafeguu, enyi no banye ugbo-mirin ohu hun nodi Mota ogen mirin-oyi-ochan, jenne. Ugboni gha Alexandria bia, efan we deye e we gi marin a wu "Ejime", efan mmon ebuo ahun we marin amarin. ¹² Enyi no kuban obodo Sirakusu, nodi ebeku akp'ohin eto. ¹³ Enyi no buli, gha ebeku si Regiomu. Eki e fon, ufere no gha azuun ndidan-mirin fehe, bushime enyi ihun; nkesini ogen eki gi fonzi hun me e akp'ohin ebuo, enyi no ru obodo Putioli. ¹⁴ Enyi no hun ndi kwerini ri ebeku. We no si enyi d'e du we nodi izu-uka. Enina ke enyi don ru Rom. ¹⁵ Ogen ndi kwerini ri Rom gi nu ni enyi bia abia, we no ghakwori ebe we ri bia d'e kunrun enyi Afia Apiosi le ebeku Odu Uku Eto hu w'a nodi e ri, a ra, ri. Ogen Polu gi hun we, o no kele Osolobue, ndun no ban a.

Ihien Polu Me Ime Rom

¹⁶ Ogen enyi gi ru Rom, we no ni Polu biri nke e, ya le onye-agma hun e che n'e. ¹⁷ Hun me akp'ohin eto, o no kpọ ndi-ndu ndi Ju ri ebeku. Ogen we gi biagu, o no si we, "Umune m, o nwonni ihien m me ndi nke enyi, etikponi m omenali ndi nedi enyi, kani a nwunrun we m ime Jerusalem, we m ye ndi Rom. ¹⁸ Ndi Rom a jugu m ajuju, we no cho ni we hatu m, make ni o nwonni ihien owule m me hun w'e gi ma m ikpe onwun. ¹⁹ Kani, ogen ndi Ju gi ju,

sị w'a hatule m, o nwonni ihien ozo hodu ni m me wezuka isi we we m si ogwa eze-kani wu Siza—eleni m nwon ikpe m k'e kpe ndi ali m. ²⁰ Ya haın m gi si ni m cho ni m hun unu, gwa onu oku, me onu marin ni oku olil'anya ahun enyi ndi Izrelu ile nwe ke m gi ri ime eganni.”

²¹ We no si a, “Enyi e nwehentuni ehuhuo-ozu owule gha Judia bia banyeni i; o nwonzikwoni nweke enyi owule ime ndi ri a gha ebeku a bia hun kujatu oku i. ²² Kani, enyi cho ni enyi nu ihien i ri a kuzi: make ni, o me nke itu Jizosi onye Nazaretini, enyi a maringho ni we ri e kuja oku e ebe owule.” ²³ We no kaye uhuhoin we jenko d'a bia d'e kunrun e.

O ru uhuhoin hu, we no ruhe ebeku o ri. Gha utuntun d'e ru enyasi, o hu a gwa we oku Ali-eze Osolobue, a lili ma n'o gi ihien Ekukwo-nsokwu me we kwere ni Jesu—ke ihien ri ime Iwu Mozizi ke ihien ndi-amuma ku. ²⁴ Ndi hu ime we no kwere ihien o ku, kani ndi ozo a ju n'e kweriko we.

²⁵ We we no dosonme ndondo. Ni we d'a lama, Polu no kuzi oku ohu: o si, “Ezioku ke Mmon-nsokwu ogen o gi gwa ndi nedi unu kani oku ghahani onu onye-amuma wu Azaya, si,

²⁶ Jen d'e kunrun ndini, d'a gwa we, si,

“unu k'a nu, kani
unu aghotako;
onu k'e lee ile,
kani onu ahunko
ihien unu ri e lee.

²⁷ Make ni obi ndini arizi a ghota;
ntin we e kinguo;
a nyunmaguo we enya,

amamgbe w'e gi ęnya wę legha ızo,
gi ntin wę nı ihien,
gi obi wę ghota, gbehuto,
a zıo m wę.” ’

²⁸ Marın nı nwan nı e ziguo wę ozi nzuopuhani
gha ęka Osolobue bıa jenni ndi ali ndi ozı; wę k'e
gon ntin!”

[²⁹ Ogen o gi kuguu ihienni, ndi Ju hu no
donsomę ndondö lama.]

³⁰ Polu bi nke ę ebęhu orogbo ahua ebuo; o hu a
nabanhan ke wę han ri a bıa d'a hunn'a; ³¹ o hu e
zi ozi Ali-eze Osolobue, a kuzi banyeni Di-nwonnı-
ęnyi wu Jesu Kristi, e kusi ę iken, o nwonnı onye
gbondonn'e.

**Elu Ọhụn: Ekwkwọ-Nsọ (Azụn Ọhụn rịn'a)
Revision of New Testament in Ika**

copyright © 2010 Wycliffe

Language: Ika

Translation by: Wycliffe

Ika (ikk) Nigeria

In Nigeria the word Ika is not only the name of the Ika people, but is also used to designate a local government area in the Akwa Ibom State. The Ika people are a sub group of the Igbo people. It is interesting to note that Ika is the name of a town in Croatia is one of the eight Annang local government areas of the local government areas in Akwa Ibom State. An alternative name for the Ika people is Ika-Annang. There appears to be another dialect of Ika that is spoken in Delta State of Nigeria.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789789037056

Revision

The New Testament

in Ika

© 2010, Wycliffe. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

31b0248e-272a-5dee-8226-bcc00c54d9b1